

WESTERN ROMAN

LASO

cijena 40d broj 586

ŠERIF IZ RIVERTOWNA

Dan Ferguson

ŠERIF IZ RIVERTOWNA

Glavni i odgovorni urednik
MILIVOJ PAŠIČEK

Izdavač: SOUR »Vjesnik« (predsjednik Poslovnog odbora **Marinko Grušč**) – RO Novinsko-izdavačka djelatnost, n. sol. o. (direktor **Milan Bekić**) – OOUR Informativno-revijalna izdanja, n. sub. o. (direktor **Sead Saračević**).

Tisak: RO Štamparska djelatnost SOUR »Vjesnik«, n. sol. o. – OOUR Novinska rotacija n. sub. o, OOUR TM n. sub. o. i OOUR Tisak revijalnih izdanja, n. sub. o.

Predsjedavajući Savjeta redakcije »Romani i stripovi«: **prof. dr Adolf Dragičević**

Uređivački kolegij: **Ivica Bartolić** (graf. ur.), **Marcel Čukli** (»Laso«), **Berislav Grabušnik** (graf. ur.), **Marija Jurela** (biblioteke »Super strip« i »Trag«), **Pavle Lugarić** (zamjenik gl. i odg. ur.), **Milivoj Pašićek**, **Ana Župan-Bender** (»Život«).

Redakcija: **Sonja Dunduš** (daktilograf), **Zdenka Jočić-Beck** (redaktor), **Igor Mandić** (novinar), **Branka Ožegić** (teh. sur.), **Ana Poldo-Hrastović** (novinar).

Tajništvo: **Sanja Popović** (tajnik), **Biserka Pupač** (poslovni tajnik).

Adresa redakcije, izdavača i tiskare: 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4, tel. (041) 515-555 i 519-555. Telex 21 121 YU VSK.

LASO 586

DAN FERGUSON: ŠERIF IZ RIVERTOWNA

Naslov originala: **SCHERIF VON RIVERTOWN**

Recenzija: **Mladen Stary**

Copyright: **Geisenheiner und Crone, Stuttgart**

Prijevod: **Stanko Juriša**

LASO 586 izlazi 4. 1. 1985.

I

Šerif je ugasio svjetlo i kroz neoprani prozor promatrao drugu stranu ulice. Ispred ureda vladao je mir otkako je četvorka izašla iz saluna. U tom miru šerif se trpko smješкао, stišćući revolverski kundak. Našao se u škripcu pred čoprom krvožednih vukova, pred ljudima koji su čvrsto odlučili da ubiju šerifa Rivertowna, kao što su pobili njegova dva brata koji su šerifsku zvijezdu nosili prije njega, idući za običajem da Hardingovi gradu daju čuvara zakona.

Stisnuvši zube, šerif je stajao na svom mjestu nepomično sve dok se iz njega nisu otvorila vrata.

— Matt, tu su! — javio se kovač iz mraka. — Zašto ne bi pozvao na okup nekoliko ljudi? Četvorica su. Jedan i drugi Dorne te ostala kopljad.

— Samo mir — reče šerif. — Vidim ih.

— Kojoti čekaju da izadeš pred njih sam — gundao je kovač.

— Radi se o posve osobnoj stvari, koju nam je skuhao moj stari, taj tvrdokorni ludak — promrsio je šerif. — Gubi se!

Vrata su se tiho zatvorila.

Šerif je protegnuo ruke, trgnuo za pokus revolver i spustio ga ponovo u kožnate korice. Zatim je od-

lučno zakoračio na ulicu. Među četvorkom na drugoj strani odmah nastade gibanje.

Na rubu pješačkoga hodnika šerif je stao.

— Ako se ne varam — viknuo je preko ulice — vama je zabranjen boravak u gradu. Očistite se sami, da vas ne moram ja mesti!

— Tražimo natrag svoju zemlju! — doviknuo je jedan od četvorice. Po glasu šerif je prepoznao najstarijega Dornea. — Svaku stopu! Gore do Gunnisona, i to sve do njegove vode!

— Tko vas je poslao sada, poslije tolikih godina? — pitao je šerif.

Htio je još nešto reći, no nije stigao. Revolveri su sijevnuli i zalajali.

S tim je šerif računao. Munjevito se bacio na tlo i izvukao svoj teški 42. Iznad njega izrešetana su uredska vrata.

Šerif se otkotrljao u stranu. Četvorka se raštrkala. No jednoga je metak bacio na kućni zid. Ostali su odgovorili divljom paljbom.

Ne obazirući se ni na što šerif je skočio na noge i pognut potrčao preko ulice, pucajući što je brže mogao. Htio je stići na drugu stranu da bi uhapsio ranjenoga čovjeka i da bi ga poslije preslu-

šao. Na taj način mogao bi saznati tko je podstrekač.

Međutim, stigao je samo do sredine ulice. Tu je upao ravno u paljbu Roula Dornea. Pao je, okrenuo se nekoliko puta i ostao ležati u prašini.

Jeka se razlijevala među kućama. Svijetao barutni dim vukao se iznad ulice. Rivertown kao da nije disao.

Negdje je ržao konj. Nečiji je pas razdraženo lajao.

Trojica s revolverima u rukama uspravila su se. Jedan je prišao šerifu i sagnuo se da vidi je li mrtav.

Četvrti revolveraš još je bio naslonjen na zid, zgrčena i blijeda lica. Čovjek je unatoč tome bio na svojim nogama s revolverom u ruci. Prije negoli će mu pomoći njegovi su se drugari ogledali naokolo. Činilo se da je samo lakše ranjen. Začas su svi bili na konjima i bez žurbe krenuli su iz grada. Nitko ih u tom nije sprečavao.

Tek kad se više nije čuo konjski topot, grad je ponovo oživio. Tako se makar činilo usputnom promatraču. Muškarci su izašli na ulicu. Među kućama čula su se dovikivanja. Gradski kovač hitao je dugim koracima prema jednoj sporednoj ulici. Tu je zakucao na vratima igraćnice Nicka Stahla. Boreći se za dah, pognut je čekao da netko otvori.

Na vratima se pojavio sam Nick Stahl. Od iznenađenja je podigao obrve.

– Je li Grover ovdje? – pitao je kovač. – Upravo su mu ustrijelili brata.

Nick Stahl se smračio i pustio kovača u kuću. Zajedno su prešli široku prostoriju, iz koje su se uspinjala dva stepeništa, na kojima se

nije štedjelo ukrasima. Između njih bili su uz zidove ravnomjerno poređani stolovi za igrače. Sve je još bilo prazno. Čekali su se radnici iz rudnika, koji za tim stolovima drobe mukotrpno zaraden novac.

Nick Stahl odveo je kovača u sobu na stražnjoj strani. Bila je to legendarna prostorija u kojoj se igralo za svote koje su izazivale omaglicu, mjesto gdje je prije godinu dana jedan čovjek u jednoj noći izgubio tri rudnika srebra.

Za jednim stolom sjedili su poduzetnici iz čeličana. Kovač je prepoznao također gazdu iz banke Colorado Western.

Pokraj njega sjedila je Julia Perce a stolicu dalje Grover Harding.

Grover Harding bio je vitak nizak čovjek, do ušiju, zaljubljen u lijepu salunsku plavušu što je svima bilo dobro poznato. Julia bijaše nježan i izvanredno lijep stvor, na žalost na dvojbenu glasu, što Grovera Hardinga nije smetalo.

Kad je Nick Stahl s kovačem ušao, nitko se na to nije obazirao.

– Grover, ovaj čovjek ima vijest za tebe – reče Nick Stahl.

Tek tada su ljudi podigli poglede. Julia Perce se nakratko okrenula. Grover je mahnuo rukom.

– Što je, Sam – pitao je.

– Upravo su ti ustrijelili brata – promrsio je kovač, očekujući da će Grover Harding skočiti sa stolca.

No Grover se samo malko pomaknuo, pogledao sumnjičavo kovača i zagledao se u Nicka Stahla. Kad je Stahl slegnuo ramenima, Grover reče:

– O čemu zapravo govoriš, Sam?

– U gradu je bio Roul Dorne sa svojim ljudima.

Igra je toga trenutka prekinuta. Grover Harding je ustao, polako, kako kovač nije očekivao.

Došli su u grad, stali su ispred saluna i kad se Matt pojavio, izrešetali su ga – pričao je kovač glasno, kao da želi razbuditi prisutne. – Matt nije imao prilike, no ipak je izašao. Nije htio ničije pomoći i ...

Grover Harding odmahne rukom.

– Može li stajski momak obaviti nešto za mene – upita Grover Nicka Stahla.

Stahl kimne i ode po momka.

Kad se momak pojavio, Grover Harding baci u zrak srebrni dolar, uhvati ga i gurne ga mladom konjušaru u ruku.

– Jaši na Harding ranč i reci da je Dorne sa svojim čoporom u gradu ustrijelio šerifa.

Momak je otišao. Grover je ponovo sjeo.

– Daj Samu viski! – rekao je Stahlu.

Kovač bi se bio zakleo da je Roul Dorne sa svojim ljudima odjašio do Sunshine Peakea i da bi ga bilo moguće stići. No tad je već u ruci imao viski i morao je pripaziti da se ne zagrcne. Neka ide sve do vraga, mislio je pokunjeno. Podigao je čašu i ispraznio je u jednom dahu. Zatim je otklempao napolje.

Na izlasku kovač je čuo kako je bankar rekao:

– Grover, po redoslijedu Hardingovih, sada je na tebi da preuzmeš posao šerifa.

Grover Harding se tako nasmi-
jao da se to čulo na ulicu. Da
povratiš, mislio je prezirno kovač.
Mislio sam da će skočiti kao ris.
Umjesto toga dobio sam viski. Pri-
tom su iza stolom sjedili ljudi koji
su Roulu Dorneu davali naloge.

– Hardingovi su gotovi! – reče
kovač prvom prolazniku na kojega
je naišao.

II

Frank Bratt ispusti cigaretu i
zgazi je. Bratt je bio visok i snažan
muškarac, odjeven u crno. Njegovi
pokreti bijahu hitri i spretni.

Kola s mrtvim šerifom izlazila
su iz grada, na putu prema ranču
njegova oca. Sunce se na zapadu
počelo oslanjati na vrhove gorja.

Prvi rudari počeli su dolaziti u
grad. Pješački hodnici, ulice i lo-
kali pomalo su oživljavali.

Rivertown je živnuo.

Na rubu Brattovih usana pojavio
se podrugljiv smiješak. Preko puta,
u dvorištu Harolda Algera, neki je
čovjek uprezao dva ridana u
crveno obojenu kočiju.

Frank Bratt krene. U crno odje-
ven čovjek prešao je odmjerenim
koracima ulicu i ušao u Algerovu
kuću. Pokraj vrata bila je ploča:
Harold Alger, posrednik, procjene,
zemljišni poslovi.

Pokretom ruke odstranio je
Frank Bratt crnoga slugu. Pred Al-
gerovom radnom sobom zastao je.
Položio je ruku na kvaku i trenu-
tak je oklijevao. Zatim je ušao.

Harold Alger je nevoljko podi-
gao pogled. Marie Rose se okre-
nula i pogledala Franka Bratta iz-
nenadenim i pomalo podrugljivim
pogledom.

To podrugivanje Franka Bratta
nije smetalo. Bio je na to naučen. U
tim krugovima bio je on nitko i ni-
šta, čovjek koji se uzalud trudi da
ispliva na površinu.

Sada je došao da upravo to pro-
mijeni.

Harold Alger zavalio se dublje u naslonjač. Neraspoloženje je nestalo s njegova lica. Razmijenio je s Mirie Rose kratak pogled i također se posprdno osmjehnuo.

– Kasno je, Bratt – rekao je prijekorno. – Što vas dovodi k meni? Što bih mogao za vas učiniti?

– Upravo smo se htjeli odvesti – doda Marie Rose.

Marie Rose bijaše lijepa. Crna kosa padala joj je u bogatim valovima po ovratniku crvene haljine, krojene tako da naglasi linije njezina stasa.

Mnogi su muškarci sanjali o Marie Rose. I to ne samo noću. Znala je to. Bilo je dovoljno da nekoga jednom pogleda i da zna, da li mu se sviđa. Ali Marie Rose nije bila samo lijepa, nego također mudra, proračunata i slavohlepna. Njezini kavaliri bili su najbogatiji ljudi u gradu. U Rivertownu bijaše nagomilano toliko imetka, da se čak ni Marie Rose nije mogla odlučiti. No kao mudra žena znala je da je sve još u gibanju i previranju.

Franka Bratta promatrala je Marie Rose blagim i bistrim pogledom. Bratt se morao pribrati. Osjećao je žmarce na leđima. No Harold Alger je nestrpljivo kuckao prstima po stolu i to je kod Bratta izmamilo hladan osmijeh.

– Kasno je! – opominjao je Alger.

– Ni rano ni kasno – uzvratila Frank Bratt mirno. – Dolazim baš u pravom trenutku.

Marie Rose se nasmijala.

– Upravo kad se hoćemo odvesti odavde – rekla je.

Neću vas dugo zadržavati – reče Frank Bratt.

Na Algerovu čelu ponovo se pojavila bora zabrinutosti.

– Nikako da dokučim, što vas je dovelo k meni – rekao je, osmjehnuo se kiselo i dodao: – Jer mi smo zapravo konkurenti, zar ne?

– Bili smo konkurenti – reče Bratt mirno. – Ali to je prošlo. Odsad ćemo raditi zajedno.

Marie Rose je iznenađeno promatrala Franka Bratta. Alger se oholo osmjehnuo.

– Sad zaista pričate koješta! – rekao je. – Bratt, i sami morate priznati da sam ovdje imao uspjeha. Nemam dakle razloga da uzimam partnera.

– To ću vam ja reći – pripomene Bratt hladno.

– Imam zaista malo vremena – reče Alger i raširi ruke. – To i sami uvidate.

Frank Bratt pride stolu.

– Sljedećih dana bit će ponuđen na prodaju Lasboomov rudnik rekao je. – Kupit ćete ga za mene, Alger, jer Lasboom će se obratiti vama.

Alger se nagnuo preko stola.

– Taj rudnik nema nikakve vrijednosti, Bratt. Daje tako malo srebra da se može smatrati gotovo jalovim. Zatim, vi nemate novaca, i kako zamišljate plaćanje, Bratt? Međutim, da i niste praznih depova, ne bih prodavao vama, već bih dao dobru ponudu Hardingovima. Lasboomov rudnik ima stanovitu vrijednost jedino kao zemljište. Budući da se nalazi na rubu Hardingova posjeda, za sve je ostale bezvrijedan. To nije posao za vas. Nije mi jasno, kako ste uopće došli na tu zamisao?

– Za kratko vrijeme prodavat će se i Hardingovi posjedi – odgovori mirno Bratt.

Alger i Marie Rose su se smješkali. Alger zanijeće glavom.

– Bratt, niste li jeli lude gljive?

– I Hardingov ranč ćete uzeti za mene – reče Bratt kao da nije čuo pitanje.

Alger se zavalj u stolicu. Njegovo smješkanje pretvorilo se u smijeh. No tada je odjednom umuknuo i počeo žmirkati.

– Bratt, vi ste loš posrednik. Na taj način nećete doći ni do čega. čak kad bi se dogodilo sve što ste navijestili. – Alger je u nevjerici tresao glavom. – Recite, kako ste došli do toga da se obratite konkurentu i da ga sa svime upoznate? Kad bih se prihvaćao toga posla, tko bi me prisilio da surađujem s vama?

– Ja! – odbrusi Bratt.

Alger se nasmijao, no u tom smijehu nije bilo mnogo sigurnosti. Marie Rose je prodorno promatrala Bratta.

Što imate u rukama? – pitao je Alger glasom koji je zvučao gotovo promuklo.

Frank Bratt se osmjehnuo.

– Same adute!

– Odakle vam te informacije?

– pitala je Marie Rose.

– Znam da je tako, i to je dovoljno.

Alger se nakašljao.

– U redu, Bratt! Razmislit ću i javiti se.

Bratt se i nadalje smješкао.

– Nema ni najmanjega razloga da razmišljate – objašnjavao je. – Ja ću se pobrinuti da Lasboomov rudnik i Hardingov ranč budu ponudeni za čik! Kad posao bude gotov, možete izračunati svoju proviziju. No o tome ćemo kasnije. Najprije moramo doći u posjed.

– Kompanija neće dopustiti da Harold Alger kupi rudnik za vas – dobaci Marie Rose.

– Već je rečeno da ta imovina kao rudnik nema vrijednosti – napomene Bratt.

Marie Rose slegne ramenima.

– Bude li zaista ponuđen i Hardingov ranč, kompanija će biti oprezna. Kakve su vaše prave namjere, mister Bratt?

Frank Bratt se počeo podrugivati:

– Ne naprežite se razmišljanjem o plaćanju, gospodice Rose. Alger će biti kupac. Novac će izvaditi iz svoga džepa. Sve ostalo moja briga.

Alger se počeo boriti za zrak.

– Da ulazem svoj novac? – rekao je.

Frank Bratt mu se hladno nasmijao i rekao:

– Naravno. Nemate drugoga izbora.

– To je ucjena! – uzbuđivao se Alger.

Frank Bratt obide stol. Njegova desna ruka trznula se i već je u njoj bio dugocijevni kolt.

– Ne upotrebljavajte tu riječ, Alger! Požalit ćete. Pokazujem vam put u milijunski posao. Sam ga ne mogu obaviti jer, kao što ste kazali na početku, nemam novac. Ali vi, Alger, imate potrebnu hrpu. Za ostalo smo rekli da ću voditi ja. Kad jednom budete stari, Alger, pričat ćete unucima kako ste s nekoliko tisuća dolara i Frankom Brattom napravili posao svoga života. – Bratt se igrao revolverom. – Složio bih se s vama da sam loš mešetar. Ali s ovo stvarcom naprosto sam srastao. Za nekoliko dana doživjet ćete da s ovim revolverom u ruci neću biti pobjediv. Nadam se da ćete do tada raditi kako valja. Inače će biti strašno. Naš posao može propasti. Da sve bude jasno: vaš je izbor mrtvački sanduk ili nekoliko milijuna dolara. Drugi put za vas ne postoji. Držim da ćete se lako odlučiti.

Alger je problijedio.

— Zaboga, ne možete od mene tražiti da na temelju maglovitoga razgovora uložim sve što imam, da bih za vas kupio Lasboomov rudnik i Hardingov ranč.

Frank Bratt položi Algeru ruku na rame.

— U taj posao ja ulažem život. Uspoređujte svoj udio s tim, Alger — rekao je.

— Za mene su to još prazne riječi — promrsi Alger i pogleda revolver u Brattovoj ruci.

— Za nekoliko dana bit ćete o svemu obaviješteni — reče Bratt mirno. — Spreman sam da vaš udio štitim do krajnjih mogućnosti. Rudnik i ranč kupite na svoje i moje ime. Riziko se time prepolovljuje.

Frank Bratt pođe prema Marie Rose, osmjeujući se prijateljski i susretljivo. No kad je progovorio, njegov je glas bio hladan i bezosjećajan. Rekao je:

— Na čelu vam se vidi pitanje, što ću s rudnikom i rančem, kad jednom budu u mom posjedu? Međutim, morat ćete se strpjeti.

— Zašto?

— Alger će vas za šutnju velikodušno nagraditi, Marie — rekao je Frank Bratt. — Međutim, ne budete li šutjeli, ja ću odmah izglati račun. Doduše, sama šutnja neće vas uvesti u posao, a mislim da biste to rado učinili.

Marie Rose ga odmjeri od pete do glave. Taj je pogled prijetio zbunjivanjem. No Bratt se ipak održao. Budem li posjedovao sve, mislio je, dobit ću i tebe. Ako zahvatim u te stvari dobro, sve će mi jednostavno pasti u krilo. Samo ne smijem nagliti.

— Vlasnici rudnika nešto snuju — rekao je. — Ne mislim pri tom

na Lasbooma i ostale pojedince. Kompanija! Njezine gazde nešto planiraju. To ćete ispitati do zadnje pojedinosti. Siguran sam da vam to neće biti teško. Alger i ja naći ćemo tada put i način da sudjelujete u dobiti, Marie. — Bratt pogleda Algera. — Znam da postoji nešto, što bi moglo remetiti naše planove. Zato ćete izlazak s Algerom odgoditi za neki drugi dan. O svemu ću biti obaviješten sutra ujutro. Nemojte očekivati nikakve obzire zato što se žena, Marie. Radi se o milijunima. Vi to još ne uvidate, zato vas moram prinuditi da idete pravim putem. U tome zaista neću oklijevati.

— Ni najmanje me ne veseli prisluškivanje drugih ljudi — reče Marie Rose i izazovno pogleda Franka Bratta.

Frank Bratt spremi revolver i pođe prema vratima.

— Pred jednakom ste odlukom kao i Harold Alger — rekao je odsječno. — Sada možete naprezati maštu. Pokušajte zamišljati, gdje je udobnije, u lijesu ili uz gomilu novaca koja raste iz dana u dan, čak i onda kad nam je već došla do grla i počela oduzimati zrak.

Alger i Marie Rose šutjeli su na svojim mjestima, pogledavajući se nepovjerljivim pogledima.

Frank Bratt se smijao jer je u Algerovim očima uhvatio trag prepedenosti.

— Grad više nema šerifa — rekao je. — Alger, vi ste sami. Što se mene tiče, mogu dobiti u sedlo onoliko momaka koliko bude potrebno. To je opomena!

Bratt je otvorio vrata. Prije nego li je izašao, rekao je Marie Rose:

— Gazde rudarskoga udruženja okupljeni su u Stahlovoj igračnici. Bilo bi najbolje da odmah podete tamo. Ja ću doći poslije.

Bratt se još jednom osmjehnuo Marie Rose i Algeru i onda je izašao.

Kad se našao na ulici, Bratt je prešao pogledom preko građana i rudara na pješačkim prolazima i duboko je predahnuo. Zatim se uputio glavnom ulicom, ne obazirući se ni na koga. Bio je zadovoljan. S vremena na vrijeme morao je stišavati uzbuđenje snažnim punjenjem pluća. Moja je igra u toku, mislio je. Nitko me neće zaustaviti. Dovoljno sam dugo živio u bijedi. Sad sam konačno u usponu. Prema svom cilju ići ću tako dugim koracima da će se promatračima magliti pred očima.

Kad se pruži prilika, valja je koristiti, nastavljao je Bratt razmišljanje. Valja zagristi svim zubima. I ne puštati.

Iz tih misli Bratta je prenuo konjski topot.

— Dolaze Hardingovi ljudi! — rekao je netko pokraj njega.

Bratt je stao i zatim je koraknuo k rubu. U gustim, zbijenim redovima dolazilo je gotovo tridesetak jahača.

— Roul Dorne i njegovi vukovi neće imati niti minute mira — reče nizak starac Franku Brattu.

Bratt ovlaš kimne.

— Martin Harding gonit će razbojнике koji su ustrijelili šerifa do samoga pakla — dodao je starčić.

Bratt ponovo kimne.

Jahači su skrenuli u sporednu ulicu. Zaustavili su se ispred Stahlove igračnice. Jedan je skočio sa sedla. Frank Bratt je na zamirućem danjem svjetlu vidio toliko da to nije Martin Harding. Bio je zadovoljan time što je ustanovio, okrenuo se i pošao kući.

Normann Rockwell bio je predradnik na Hardingovu ranču, čovjek u punoj snazi. Upravo je navršio trideset godina. Mlad za svoj posao. No među momcima na ranču bio je od početka pravi as. Zato ga je stari Harding i postavio na tako odgovorno mjesto. Dogodilo se to tri dana prije negoli je sivi pastuh staroga zauvijek ubogaljšio.

Normann Rockwell reče ljudima da čekaju u sedlima i pođe prema vratima igračnice.

Visok kozičav čovjek koji je jednom negdje sigurno bio boksač poveo je Rockwella u glasovitu sobu, u kojoj su se dobivala i gubila imanja.

U takvoj prostoriji Normann Rockwell nije bio nikad. Bio je iznenađen. Činilo mu se da je tu sve od srebra i zlata. Duhanski dim kao da će ga ugušiti. Zbog toga je prećuo kad ga je bivši boksaš najavio, a Grovera je opazio tek kad mu je prišao.

Činjenica da je ubijen jedan od Hardinga izazvala je pažnju i za stolovima su prekinute igre. Nastala je gotovo potpuna tišina.

— Što je, Normann? — pitao je Grover Harding razdraženo.

Normann Rockwell odvrati pogled od luksuznih stvari, nakašlje se i reče gotovo promuklo:

— Otac te zove za kormilo, Grover! Matt je ustrijeljen a Martina, gazdu, našli smo prije dva sata mrtvoga kod Devil's Lakea, sa tri metka u ledima. Ljudi su napolju na konjima i čekaju tvoje zapovijedi.

Grover Harding prijede dlanom preko lica. U prostoriji je nastao žamor. Julia Perce prišla je Gro-

veru i stavila mu ruku na rame. Pri tom ga je nježno pogledala.

– Ići ćeš, zar ne, Grover? – rekla je.

Grover odmakne njezinu ruku, korakne prema predradniku i ošine ga bijesnim pogledom.

– Kako je sada došao do mene? – rekao je.

– Ti si posljednji Harding – odgovori predradnik osmijehujući se nad tim podsjećanjem.

Grover odmahne rukom.

– Nikad nisam bio pravi Harding – rekao je. – Zar se to zaboravlja? Zašto stari ne predavodstvo ranča tebi? Špekuliraš li ti s time, ili je gazda neodlučan? Reci mu da mene ranč ne zanima. Jesi li me razumio?

Normann Rockwell stisne pesnice.

– Svadao si se s ocem, Grover, ali ne prenosi sada mržnju na mene. Kao mladići uvijek smo bili zajedno. To vrijeme ja nisam zaboravio.

Grover Harding pogne glavu. Zatim se ogledao oko sebe. Pred njim su bila samo nacerena lica.

Bankar udari rukom po stolu.

– Ako se hoćete osloboditi Hardingova ranča – rekao je – zašto da se to ne napravi ovdje? – Čovjek pogleda ostale i ubere slaganje i odobravanje. Zato je dodao: – Eto, džentlmeni pristaju na takav ulog!

– Stočarski ranč usred brda, okružen rudnicima metala i ugljena, ionako nema budućnosti. Frktao je jedan od prisutnih. – Grover, pretvori zemlju u srebro!

Grover se nasmijao.

– Preston – rekao je – toliko srebrnjaka nemate!

– Nešto ću posuditi – reče vlasnik rudnika.

– Spreman sam za posao – javi se bankar.

Normannu Rockwellu počela su klećati koljena. Tako je moralo biti kad je u toj prostoriji onaj čovjek izgubio tri rudnika, mislio je potišteno.

– Koliko? – upita Grover.

– Pedeset tisuća – odgovori Preston bez oklijevanja. – Toliko za zemlju. Stoka je bezvrijedna. Nju ćete morati prodavati sami.

Julia Perce uhvati Grovera za obje ruke i pogleda ga umolnim pogledom.

Grover je zatresao glavom.

– Onoliko koliko je vrijedan Hardingov ranč ne možete baciti na stol svi zajedno – rekao je.

– Uh! – podrugljivo će bankar.

– Pravo uzevši – počeo ponovo Preston – stočarski ranč u ovom kraju ne vrijedi pišljiva boba. Za pet godina nudit ćete ga za krišku kruha. Slušajte što vam govorim! Pretvorite ranč sada u srebro i kupite rudnik. U našem vremenu to je najsigurniji ulog. Ravnajte se prema mom savjetu, Grover!

Grover Harding se škrtito osmijevao. Zatim se obratio predradniku.

– Sve je u redu, Normann! Jaši kući. Ja ću doći sutra ujutro. Pošalji mi kola. U hotelu imam dosta stvari, a htio bih sve pokupiti.

Ljudi za stolom iznenađeno su podigli obrve. Julia Perce sjala je od sreće. Normann Rockwell sve je to promatrao mračnim i tvrdim pogledom.

Grover Harding udari ga po ramenu.

– Noću bismo jašili naokolo bez smisla i učinka. Ujutro ćemo o svemu razgovarati. Ubojice nam neće pobjeći.

Normann Rockwell zadovoljno kimne i pođe napolje.

Grover Harding uze Juliju pod ruku i vrati se s njome k stolu. Ne rekavši niti riječi, platio je svoje žetone, bacio ih u igru i dobio je. Dvadeset i četiri tisuće dolara.

Bankar je dao donijeti viski.

– Sjajno, Grover! kliktao je. – Danas je vaš sretan dan. Ide vam od ruke kao nikada. Međutim, mi nismo kukavice! Odredite cijenu za ranč. Nick Stahl će položiti žetone. Predlažem da igramo točno do četiri sata. Tada je kraj. Možda do toga vremena dobijete rudnik i bez prodaje Hardingova ranča – reče bankar i namigne vlasnicima rudnika.

Svi su se slagali s prijedlogom.

Grover se smješкао.

– Prije dvije godine došao sam u grad sa stotinu dolara u džepu – rekao je. – Tih sto dolara stavio sam ovdje na ovaj stol. Od toga dana mogao sam živjeti od dobitka. Tih stotinu dolara bilo je sve što sam donio od Hardinga. Neka pri tom i ostane, džentlmeni.

Julia se nije micala od Grovera. Nick Stahl opazio je to i htio ju je ostrim i prijekornim pogledom podsjetiti na njezine dužnosti. Groveru to nije promaklo. Podigao je ruku i rekao:

– Nick, Juliju ću iskupiti! Potraži drugu djevojku za igračnicu. Julia ujutro odlazi sa mnom na Hardingov ranč.

U Julijinim očima pojavio se svilen sjaj. Smješkala se Groveru nježno i zahvalno.

– Starome se to neće svidjeti – dobaci netko ne obazirući se na djevojku.

– Meni se sviđa – reče Grover mirno. – Jedino to je važno.

Igrali su dalje. Ulozi su se po malo povećavali. Oko ponoći pojavila se Marie Rose. Džentlmeni su

joj odmah posvetili dužnu pažnju. Sjela je među vlasnike rudnika. Poslije je u salon ušao i Frank Bratt. Nick Stahl je stao pred njega i rekao otresito:

– U ovoj prostoriji ulozi su se upravo popeli na tisuću dolara. Vjerojatno bi bilo bolje da kušate sreću tamo prieko.

Frank Bratt se ironično nasmi-
jao.

– Tamo sam upravo dobio deset tisuća dolara. Ako nemate ništa protiv toga, tu bih svotu ovdje rado izgubio.

Protiv takvoga zahtjeva Nick Stahl nije mogao poduzeti ništa. Nasmiješio se kiselo, udario je Franka Bratta poslovno i povjerljivo po ramenu i poveo ga prema stolu.

Frank Bratt je najprije promatrao igru i strpljivo je čekao da ga netko pozove da se pridruži. Kad se to desilo, ušao je oklijevajući. No dobio je.

Za stolom se malo govorilo. S vremena na vrijeme kapnula bi poneka riječ. I svaka se odnosila na igru. Činilo se kao da je dogovoreno da se ne spominje udarac što su ga pretrpjeli Hardingovi.

Frank Bratt prekine šutnju na svoj način. Kad je izgubio s Groverom Hardingom, slegnuo je ramenima i rekao:

– Mister Harding, upropaštavate mi svaku priliku. Da sam znao da ste ovdje, ne bih došao.

Svi su podigli glave. Nešto su slutili. Bratt se smijao.

– Ljudi u Rivertownu misle da ste otišli sa svojim jahačima, jer sad ste vi gazda. Tko bi mislio da ove noći sjedite za ovim stolom! Idem još jednom s tisuću dolara. Tko prati?

Bratt se ogledao naokolo. Govorio je ne obazirući se na Grovera Hardinga.

Grover Harding se ugrize za usnicu. Pogledao je bankara, zatim Prestona pa onda ostale. Svi su izbjegavali njegov pogled. Brattov izazov bio je prihvaćen i ljudi su gledali u krupjea, plativši svoje uloge.

Julia je povlačila Grovera za rukav, tražeći istovremeno piće.

Grover plati žetone i polako ih stavi na stol. Pri tom je oštro promatrao Bratta. No Brattova pažnja bila je zaokupljena tekućom igrom.

Bratt je dobio. Sa smiješkom je prigrnuo dobitak i nakratko pogledao Grovera. Stavivši nov ulog, rekao je:

– Kako ćete dugo moći održati ranč, mister Harding? U ovaj se posao bolje razumijete... Tisuću! Tko ide?

Grover je glasno udahnuo. Bankar je povećao ulog. Ostali su slijedili njegov primjer. Grover je shvatio da njemu za ljubav žele odstraniti Franka Bratta. No dotad neuspješan mešetar samo se hladno smješkao i nije odustajao. Iz džepa kaputa vadio je novčanicu za novčanicom. Nick Stahl je prihvaćao uz kiseli osmijeh. I on i svaki od njih rado bi znao, koliko Bratt ima u džepu. Marie Rose bijaše najradoznija, no to nitko nije opazio.

– Stavite gore i Hardingov ranč – reče Bratt podrugljivo. – Jednom će svakako biti izgubljen. Kod kockara to mora tako ići. Vi niste iznimka.

Grover Harding izvuče iz revolverskoga remena metak i stavi ga na stol.

– Ovo je sve što se može staviti od Hardinga – rekao je kratko.

Frank Bratt se zagledao u metak. Njegov posprdan osmijeh po-

malo je gasnuo. Kad se to zbilo, njegovo je lice djelovalo tvrdo i grubo. Pogledom je prešao preko stola, zaustavio se kod Grovera i zapiljio se u njegove oči.

Grover se razdraženo smješkao.

– Kao što vidim, dobro sam shvaćen! – rekao je mirno. – Džentlmeni, sad ćemo igrati!

Pod Brattovim pogledom Grover Harding nije trepnuo.

– Igra, džentlmeni! – reče krupje.

Čulo se nelagodno iskašljavanje. Ali Frank Bratt se nadmeno nasmi-
jao. Rukom je posegnuo pod stol i Grover je već htio skočiti na noge. No Bratt je također stavio na stol metak.

– Igra! – rekao je.

Nitko nije znao, kako da to tumači. Igra je počela. Grover je dobio. S dobitkom je uzeo i oba metka.

Bratt se hladno smješkao.

Grover je ustao. Nježno je povukao Juliju i bacio metke uvis, da bi ih zatim spremio u džep.

– Tko ih ima – rekao je – ispljuje ih.

Bratt kimne, obriše usnice i reče hladno:

– Ali morate također pogoditi, Harding, inače nema koristi.

Grover trgne revolver i opali. Metak je zbrisao sa stola pokraj Bratta naslagane srebrnjake. Pucanj je zaglušio ljude. Svi su gledali u Groverovo oružje koje se još dimilo. Potegnuo je tako brzo i nena-
dano da su se svi iznenadili. I Frank Bratt.

Grover Harding zavrti oružje oko kažiprsta, zatim ga brzim pokretom spremi na njegovo mjesto.

– Svladao sam dvije stvari – rekao je prisutnima. – Igru i ovo što ste vidjeli. Julia, idemo sada!

Upravo će svanuti. Kola su već sigurno pred hotelom.

Grover Harding pride Nicku Stahlu i zamijeni žetone za svežnjeve novčanica. Zatim je s lijepom plavom Julijom izašao.

Djevojka je imala samo jedan kovčeg s haljinama. Grover ga ponese napolje.

Napolju ih je dočekala zora. Kola su čekala ispred hotelskoga ulaza. Na kočijaškom mjestu sjedio je kauboj, dremljiv i uljudan. Pozdravio je Grovera i Juliju, pomogao utovariti stvari i sjeo na svoje mjesto.

Toga trenutka planuo je hitac. Grover uhvati Juliju i baci se s njom pored kola. Kauboj je skočio na tlo kao da ga je ošinuo grom.

Grover bijaše bijesan. Uspravio se s revolverom u ruci, i pretraživao pogledom okoliš. Pogledao je najprije prema igračnici. Međutim, tamo bijaše sve mirno. Nitko ih nije pratio. Osim toga, činilo mu se da je pucanj dopro iz drugoga smjera.

– Skači gore! – govorio je Grover Juliji i kauboju koji je bio kraj njega s vinčesterkom u rukama. – Hajde, gore i kreći!

Kauboj je pomogao Juliji da se popne, zatim je brzo zauzeo svoje mjesto i krenuo. Grover je skočio na kola kad su već bila u pokretu. S revolverom spremnim za paljbu zvjerao je preko stražnjega začelka.

Kauboj nije štedio konje. Kola su se zanosila amo-tamo. Julia je vikala. Izgubila je ravnotežu i kauboj ju je uhvatio u posljednjem trenutku, kad je već padala.

Grover spremi oružje. Na čelu mu se pojavila brazda. Popeo se k Juliji i sjeo pokraj nje. Kad su izišli iz grada, naložio je kauboju da vozi sporije.

– Tko je to bio? – pitala je Julia potišteno, odmičući kosu s čela, žutu kao žito na jutarnjem suncu. – Najprije Matt, zatim Martin i sada neznanač puca po tebi, Grover!

Grover odmahne rukom i nasmije se.

– Imam tridesetak ljudi u sedlu i za jedan sat bit ću s njima u lovu. Moram te brzo odvesti kući i onda krećem.

Julia ga je pogledala.

– Reci još jednom da me vodiš kući – zahtijevala je nježno.

Grover je uhvati za ruke i lako ih stegne.

– Vodim te kući, Julia! – rekao je.

Julia je zatvorila oči i sretno se smješkala. Glavu je naslonila na Groverovo rame.

– Vodim te kući, Julia – rekao je Grover još jednom. – Tvoj nemiran put zauvijek svršava na Hardingovu ranču. Tamo prijeko leži Devils Lake. Zemlja iza njega, sve gore do Gunnisona, od danas je tvoj zavičaj i nadam se da ćeš u njemu biti sretna.

– Uz tebe ću uvijek biti sretna, Grover – rekla je ne podižući glavu. – Uvijek!

Bilo je još proljeće, no trava je na nekim mjestima dopirala konjima do trbuha. Zvali su je bizonskom pašom. Taj debeo sag prigušivao je klepetanje visokih kolskih kotača. Laki dvopreg išao je gotovo bez šuma.

Julia je podigla glavu tek kad je Grover rekao kauboju da skrene prema zapadu. Vozili su se prema brdima.

Grover je opazio Julijin zadivljen pogled i rekao joj:

– Htio bih ti nešto pokazati, Julia.

Julia je kimnula, priljubila se uz njega i ponovo zatvorila oči. Iako je probdjela noć, nije osjećala umor. Potpuno ju je ispunjavao mir i osjećaj zaštićenosti.

Usred šume Grover zaustavi kola. Pomogao je Juliji da side i poveo je prema potoku čija je srebrna voda veselo žuborila prema jezeru nazvanom Fork. S upravo dječjom radošću Julia se zagledala u brze pastreve. Grover ju je uhvatio za ruku i povukao je za sobom. Kad ju je pustio, zagazio je u plitku hladnu vodu. Stajao je tako, s rukama spremnim za hvatanje.

Julia se smijala i radoznalo ga promatrala.

– Lovit ćeš ribe? – pitala je.

Grover nije odgovarao.

Tamna sjena plivala je prema njemu. Grover zahvati rukama i podigne ih. Zatim je izašao na obalu.

– Vidi! – reče Juliji pokazujući joj smeđe dlanove.

Julia se nagnula natrag i začu dila se.

– Što je to? – pitala je gotovo prestrašeno.

Grover se smijao.

– Nafta!

– Nafta?

Grover potvrdi.

– Tako je! – rekao je, zagazio ponovo u vodu i počeo prati ruke.

– To je moja tajna, koju ti, eto, darujem, Julia. Još prije zime na Hardingovu ranču stajat će toranj pored tornja. Nije moguće procijeniti, kako smo bogati!

Grover izade na obalu.

– Oca neće više ništa zaustaviti.

– On zna za naftu?

Grover kimne i obriše ruke rupcem koji je nosio oko vrata.

– Zapravo, bolje bi bilo reći da pred tim zatvara oči.

– Onda je ta nafta bila razlog vaše svade?

Grover ponovo kimne. Htio je nešto reći, no odustao je. Na tlu je ugledao jasne tragove kopita dvaju konja. Pratio ih je neko vrijeme i ustanovio da vode ravno prema zapadu, držeći se neprestano obale potoka. Grover duboko udahne i ogleda se naokolo.

– Otkad naši ljudi jašu ovuda?

– rekao je. – Nikad još ovdje nismo držali stoku.

Grover zatrese glavom, uze Juliju pod ruku i povede je prema kolima.

– Imamo li ovdje stoke? – pitao je kauboja.

Kauboj zaniječe glavom.

– Nikad je nismo imali ovdje, Grover, kao što i sam znaš. Otkako je stari O'Hara vidio kako mrtvi Beckett ovuda jaši bijeloga bika, klonimo se ovoga predjela kao kuge. Za Hardingov ranč zemlja je odavde do Lasboomova rudnika bezvrijedna. Niti najmlađega kauboja nitko ne može nagnati da ovdje nešto radi. Momci vjeruju u duhove poput svojih baka, ali tu ništa ne pomaže, Grover! – Kauboj slegne ramenima i nesigurno se osmijehne. – Martin je htio da se posiječe šuma. Vjerojatno bi to bilo najrazumljivije. I moglo se. Do vraga, tko bi usred šume sreo mrtva čovjeka na bijelom biku! Usred šume i usred noći! Maštarije!

Popeli su se na kola i nastavili vožnju. Grover je neprestano mislio na tragove pokraj potoka.

Za nepunih pola sata stigli su na ranč. U dvorištu bijaše vrlo živo. Svi su jahači bili na okupu. Norman Rockwell očito je povukao kauboje čak iz najudaljenijih dijelova.

Kola su se zaustavila pred glavnom kućom. Grover i Julija udoše. Julia je djelovala nesigurno. Grover ju je uhvatio za ruku i vodio je.

Njihov dolazak bio je najavljen. Abraham Harding čekao ih je u svojim invalidskim kolicima. Claire, starija sestra, stajala je iza njega. Prvim pogledom odmjerila je mladu ženu. I taj pogled nije bio prijateljski.

Grover podigne šešir, pozdravi i reče:

– Ovo je Julia Perce.

Claire i starac nisu uzvratili pozdrav. Grover je osjećao da bi Julia najradije pobjegla, no još ju je držao za ruku.

– Ostavi nas same – reče Abraham Harding sestri i ona se bez riječi udalji.

Starac reče zajedljivo i podrugljivo:

– Kockar i salunska ljepotica! Hardingovi prokleta dobro napreduju!

– Ja sam posljednji – reče Grover trpkoo. – I samo zato sam ovdje.

– Vidim – izusti starac mračno.

– Držim da nisi ništa drugo očekivao. Ili se varam?

– Moja zamisao nije bila ovakva. Čitav kraj zabuljit će se u nas. Tvoja su braća pobijena, a ti se zabavljaš s ovakvom ženom u igračnici, kao da se ništa nije dogodilo. Trideset ljudi koji na ovom ranču rade za novac i kruh odlučniji su od tebe. To je sramota i pitam se, čime sam to zaslužio? Odgovori mi!

Julia je htjela izaći iz kuće. Grover ju je čvrsto držao.

– Tko se god zvao Harding, bio je uljudan prema ženama – reče Grover glasno i oštro. – Kao što vidim, u prošle dvije godine desile su se velike promjene.

Abraham Harding prezirno odmahne rukom.

– Nećeš se njome ženiti, Grover – rekao je. – Dao sam se obavijestiti. Ona je iz nekoga zakutka na istoku. Pjevala je u lokalima i na riječnim brodovima, da bi se obrela u Rivertownu i zaposlila kod Nicka Stahla. Takva žena ne spada na ovaj ranč. Trebalo je da to znaš i da joj ne daješ kojekakve nade.

– Ovdje sam ja gazda – reče Grover grubo. – Odluka je pala. Za osam dana Julia će biti gospođa Harding i gospodarica na ranču.

– Zamisli što će ljudi govoriti!

– Bude li potrebno, zatvorit ću im usta.

– Zvuči vraški, oštro – podrugljivo će starac. – Ali pohvataj najprije ubojice svoje braće. Trebalo je da odavno budeš u sedlu.

– Samo ludak bi jašio usred noći naokolo poput slijepca. Ako sam ovdje gazda, onda ja mogu da odlučim kako će se stvari odvijati.

– Budući da si posljednji Harding, pripada ti gazdinstvo. No ipak imam jedan uvjet. Neće se bušiti da mi ovdje smrdi nafta. Dok sam tu, na ranču neće biti naftaških tornjeva, i gotovo! Prije pola godine dao sam provesti neka istraživanja. Vještačenje nije bilo jeftino. Papiri su prijeko u mom pisaćem stolu. Jednom ih pažljivo pročitaj. Bazen leži, po svemu sudeći, na području koje zauzima Lasboomov rudnik. Prema tome, vjerojatno ne počinje na našoj zemlji. Morao bi bušiti tik uz među. Lasboom bi to dakako opazio i također bi bušio. Tako bi ti bogatstvo bilo odneseno ispred nosa.

– Što se Lasbooma tiče, nema osobitih problema – brzo je dodao

Grover. – On bi nam sigurno prodao šumu na zapadu. Martin se odavno mogao pobrinuti za to. Ali, do vraga, kad tamo noću jaše stari Beckett na bijelom biku! – Grover se podrugljivo i ogorčeno nasmi-
jao. – Samo zbog toga niste se upu-
štali u naftaške poslove. Plaši vas
duh! Tako Lasboom dobiva na vre-
menu. Jednoga dana dosjetit će se
što bi trebalo da radi i nama će
preostati da promatramo što se
pred tim našim nosovima zbiva.
Ali ja ću to spriječiti. Još danas
kupit ću tu šumu od Lasbooma, a ti
zaboravi svoje uvjete.

– Lasboom ti neće šumu prodati

– reče glasno starac.

– Bude li tako, prisilit ću ga –
napomene Grover odlučno.

– Hardingovi su postali sila uz-
gajajući goveda.

– Bilo i prošlo! Sa stočarstvom
možemo još samo pokrepati. Sada
sam za kormilom i neću vas valjda
nasukati. Radit će se samo ono što
može Hardingovima donijeti ko-
rist. I ništa drugo! Neću se valjda
obazirati na priče o duhu i bijelom
biku. Julia će biti moja žena. I to je
konačna odluka. Oče, ako tebi nije
dovoljno dobra, skloni se nekamo.
Zasad će ona stanovati prijeko u
južnom krilu. Prije negoli krenem,
reći ću ljudima da se njezina riječ
mora slušati. Tko se toga ne bude
pridržavao, morat će napustiti Har-
dingov ranč.

– Ti ćeš ga brzo upropastiti –
promrsi starac.

– Ranč već jest na rubu propa-
sti – dobaci Rover. – Baš ću ga ja
održati.

Grover se okrenuo i počeo izda-
vati naloge. Crnkinja koja je slu-
žila u kući odvela je Juliju u južni
dio velike kuće. Ujedno je bila prvi
ljudski stvor na ranču koji joj se
prijateljski nasmiješio.

Grover je zazvao predradnika.
Normann Rockwell odmah je doju-
rio.

– Sve je spremno, gazda – re-
kao je. – Možemo krenuti odmah.

Grover odmahne rukom. Zatim
doda:

– Četiri ili pet jahača neka ode
na Devils Lake i neka se tamo
ogleda za tragovima. Dovoljno mi
je da saznam, kuda su ubojice
moga brata krenule. Na taj posao
pošalji iskusne ljude.

Predradnik je stajao poput kipa
i jedva se pomaknuo da starac
prode svojim kolicima.

– Kad su Bolerovi ustrijelili na-
šega kauboja, Martin se popeo u
sedlo i odmah je krenuo, bez ijedne
riječi. I vratio se tek kad je stvar
bila okončana. Tvoja su braća pobi-
jena a ti se zadovoljavaš sa četiri
ili pet jahača. Idi k vragu!

Grover se smješкао.

– Kažeš, Martin je šutke krenuo.
Odmah. U redu! Bio je gazda i ra-
dio je što mu se činilo pametnim.
Koristim se istim pravom. Samo je
odluka drukčija. Normann, zapovi-
jedi ljudima da uzjašu! Šest najbo-
ljih strijelaca revolverom krenut
će za četvrt sata sa mnom. Među
njima želim imati ponajprije Ste-
vana Hetta.

– Hetta? – upita Normann i
prstima pročešlja kosu. – Ovdje se
bio pojavio glasnik Gradskoga vi-
jeća. Hardingov ranč treba da u
Rivertownu pošalje novoga šerifa.
Mislio sam na Hetta.

– Neka se grad sam pobrine za
svoga šerifa.

– To pravo nećeš zatrti! –
obrecnuo se starac. – Hardingov
ranč daje šerifa godinama. Ja sam
osnovao grad i stekao prava koja
moraš poštovati.

Grover je odbio prigovor:

– Sljedećih dana bit će nam potreban svaki čovjek da držimo red na Hardingovu ranču – rekao je. – Više se ne možemo opterećivati brigama oko grada. Dotjerani smo do zida, shvati to, oče! Makar pokušaj. Ili možda vjeruješ da su Matt i Martin sasvim slučajno postrijeljeni istoga dana? Normanne, pokreni se! Podijeli ljude. Jedan čovjek neka Gradskom vijeću javi da više nećemo davati šerifa.

– Što je s ostalim ljudima? – pitao je Normann, spreman da krene.

– Nekolicina neka prikupi sva raspoloživa kola i neka ih dovede u red. Preostali odlaze napolje na pašnjake.

Normann Rockwell je izišao.

– U tebe je ušao vrag – ljutito će starac. – Što će ti šest revolveraša?

Grover se trpko osmjehnuo.

– Uzet ću Lasboomu šumu na zapadu – rekao je.

– Sve ćeš nas strovaliti u nesreću – reče Abraham Harding glasom kao da je promukao.

No Grover to više nije čuo. Otišao je za predradnikom i malo poslije odgalopirao je s ranča sa šestoricom jahača.

Julia je stajala na trijemu, mašući za njim rupcem. Grover Harding nije se osvrtao ni na to. Sav se unio u veliku igru.

IV

Gradonačelnik Rivertowna nabio je šešir na čelo, ogledao se još jednom brzo oko sebe i ušao u malu prodavaonicu krmiva na rubu grada.

Wess Bate, vlasnik trgovine, zmirnuo je ugledavši došljaka. Ov-

laš je uzvratio pozdrav jer je znao razlog tog posjeta. Pogladio je bradu i htio zatvoriti stražnja vrata, no upravo je ulazio njegov sin Flint.

Walt Warren prišao je odmah Flintu i položio mu ruku na rame.

– Zdravo, Flint! – rekao je uz smijesak. – Ti vjerojatno znaš što držimo o tebi?

Flint Bate bijaše dvadesetogodišnjak, visok i vitak, širokih ramena i blaga pogleda koji nije ništa odavao.

Mladić se okrenuo, podigao jednu praznu vreću i složio je.

– Dobar dan! – rekao je. – Čime mogu poslužiti?

– Ništa od toga! – dobacio je stari Bate oštro.

Gradonačelnik i Flint okrenuli su se prema njemu, jedan srdit a drugi iznenađen.

– Moj sin neće uzeti šerifov posao u vremenu kad se u Rivertownu bore veliki – rekao je Wess Bate – i kad Hardingovi odustaju od svojih prava.

– Ali – brzo će gradonačelnik – Flint je jedini čovjek koji uživa naše povjerenje. Pri tom mislim na sve građane. Na ljude kao što ste vi i ja. Na male ljude. Obično. Na male rančere, naseljenike, trgovce...

Wess Bate odmahne glavom.

– Ponavljam da nema ništa od toga. Ne i ne!

– Ako ne popunimo to mjesto – napomene gradonačelnik – i vi ćete se uskoro morati pokoravati ljudima Franka Batta. Dakako, ne samo vi. Svi ćemo biti prepušteni njegovim mušicama. Hoćete li da se to dogodi? Dopustit ćete da se to obistini?

– Moj je posao da prodajem hranu za konje, koze i svinje. Zašto bi se netko u to miješao?

Gradonačelnikov pogled se smračio. Stisnuo je pesnice.

– Zar zaista ne znate što nam prijeti? Jeste li slijepi?

– Nisam, ali neću da moj sin bude ustrijeljen zato što se bikovi bodu. Flint je često zamjenjivao Hardingove šerife i time je obilježen. U svakom slučaju, kako se god ponašao, on je za ostale Hardingov čovjek. To je jasno i slijepcu, moj pametnjakoviću! Od Grovera Hardinga moj momak kao šerif ne može očekivati nikakvu pomoć. Naprotiv.

Gradonačelnik uzdahne i pogleda Flinta.

– Flint, vi ste odrastao čovjek – rekao je. – Dodite sa mnom. Kod mene čeka nekoliko ljudi, s kojima možemo sve dogovoriti. Saslušajte naše prijedloge.

– Imat ćeš protiv sebe čitav grad – opominjao je Wess Bate svoga sina.

Gradonačelnik se smješкао.

– Otkad vas poznam, Bate – rekao je – u financijskim ste neprilikama. Flint može dosta zaraditi.

– Kakav motiv da postane šerif! – odmahnuo je starac.

– A grad? – pitao je gradonačelnik. – Naš grad, do kojega nam je svima stalo?

– Rivertown odavno nije naš grad – dobaci Wess Bate.

– Flint ima mogućnost da to popravi – reče gradonačelnik.

– U redu – procijedio je Wess Bate. – On je odrastao čovjek i može sam odlučivati.

Poslije tih riječi starac izade i zalupi za sobom stražnja vrata.

Gradonačelnik i Flint pogledali su jedan drugoga. Tada Flint kimne. Gradonačelnik ga udari po ramenu i tako izadoše na ulicu.

Okupljeni uglednici zagledali su se u Flinta s nepovjerenjem i mračnih lica. Tada ustade nizak ćelavac i reče:

– Da li vi uopće znate, što znači ovdje nositi šerifsku zvijezdu? U prošla četiri dana imali smo deset mrtvih!

– S Lasboomom jedanaest – dobaci netko.

Ćelavac podigne ruku.

– Jedanaest! Tučnjave u salunima i barovima da i ne spominjemo. U Večernjim satima žena ne može mirno proći ulicom.

Flint kimne.

– O svemu sam obaviješten.

Ustao je dobro odjeven mršav građanin.

– Da – rekao je. – Znači, preuzet ćete dužnost?

– Zato sam došao ovamo – reče Flint Bate.

Mršavko se ogleda oko sebe.

– Prihvatimo to – rekao je. – Zadovoljan sam što smo našli čovjeka koji će preuzeti zvijezdu.

– Šerifski ured ne smije ostati prazan – doda gradonačelnik.

Gradski su se oci s time slagali. Flint Bate se zakleo i preuzeo ključeve ureda i zatvora.

Dok je u uredu slagao svoje stvari, neprestano su dolazili ljudi da vide čovjeka koji je imao odvažnosti da bude nasljednik Matta Hardinga.

Oko deset sati krenuo je Flint u prvi obilazak.

U gradu bijaše vrlo živo. Pred brojnim salunima i barovima stajali su rudari u gomilama. Unutra je također sve bilo puno.

Ispred »Hamson Stara« Flint je stao. Prozori bijahu širom otvoreni. Na podiju su svirali tri muzikanta, prateći pjevačicu, kojoj su pomagali opori muški glasovi. Kad

je došao na red pripjev, i oni naposlju udarali su čizmama takt. Bila je to pjesma o nekom divljem Billu s Pecosu, koji je revolverom zaustavljao poštanske kočije i pretraživao ih, ne bi li našao svoju dragu Sue, koja mu je jednom negdje pobjegla.

Na suprotnoj strani bio je »Sunshine Saloon«. Upravo kad je Flint htio da unutra nešto popije, odjeknuo je pucanj. Neki je ženski glas vrištao. Tada je planuo još jedan hitac. Zatim je zavládala tišina u »Sunshineu« i prijeko u »Henson Staru«. Njegovi gosti radoznalo su se gurali oko prozora ili su istrčavali na ulicu.

Flint je krenuo preko ulice. Skočio je na trijem i progurao se kroz gomilu radoznalaca.

Na vratima je stao i pogledao naokolo. Uz zidove su stajali gosti. Zbunjeni i uzbuđeni buljili su u mrtvoga čovjeka kod šanka, kojega su bila uzela na nišan dvojica revolveraša.

Isprva se na Flinta nitko nije osvrtao. Tek kad je netko opazio na njegovim prsima zvijezdu, uzviknuo je:

– Nebesa, eto šerifa!

Tada su se svi pogledi uprli u Flinta, uključujući i momke s revolverima koji su se još dimili.

Flint je polako prišao jednome od njih, pri čemu nije ispuštao iz vida njegova druga. Prije negoli je išta pitao, čovjek je spustio kolt i razjapio usta.

– Izazvao nas je – rekao je. – Nismo imali izbora. Nitko ne može zahtijevati da se ovdje damo ustrijeliti.

Flint kimne.

– Aha, to se ne može očekivati – rekao je i pogledao barmena. – Uzimam da je bilo tako.

Barmen je brzo potvrdio.

– Bude li se ovdje još pucalo, zatvorit ću lokal – reče Flint glasno.

– Najbolje bi bilo da to spriječite.

– Od jaraca ne mogu napraviti ovce – rekao je barmen.

– Onda namjestite čovjeka koji to može – uzvрати Flint hladno. – Plane li ovdje još jedan jedini hitac, zbog bilo čega, sljedeća četiri tjedna bit ćete slobodni.

– Služite se prokleta krupnim riječima – prmrmlja barmen.

– Budete li gundali, zatvorit ću lokal odmah – odsiječe Flint.

Barmen se cerekao:

– Vaš predšasnik pao je prije četiri dana na nos nekoliko koraka daleko od naših vrata – rekao je. – Nije ga bilo lijepo vidjeti.

Flint obide šank i stane sasvim blizu barmena.

– Je li to možda prijetnja? – pitao je. Barmen se nije zbunjivao. Cerio se i nadalje.

– Kažem to tek tako, zato što ste novajlija.

– U redu, lijepo od vas. Nadite dakle momka koji će održavati red. Zatvoren salun također nije ugodan za oko.

Flint pride mrtvacu. Bio je to rudar iz Nevade. Flint pribilježi njegovo ime i navodno rodno mjesto i dade ga iznijeti. Kad je izašao iz saluna, kroz grad su upravo jurila tri jahača u oštrom galopu. Prolaznici su bježali u stranu i psovali. Flint zatrese glavom i nastavi ophodnju, da vidi gdje je pao drugi hitac.

Vodila ga je vika i komešanje ljudi.

– Ustrijeljen je Harold Alger – rekao je netko.

Flint zaustavi jednoga čovjeka i upita:

– Što se događa?

Čovjek je htio nastaviti svoj put, no kad je opazio zvijezdu, rekao je:

– Hm, šerif! Dodite, čovječe! Ona trojica što su upravo odjurila iz grada izrešetala su Harolda Algera. Dodite brzo!

Flint pode za tim čovjekom prema kući oko koje se tiskala gomila ljudi. Tamo je potapšao po ramenu nekoga jakonju i rekao mu:

– Hajde, raščistite ih!

Momak kimne, izvuče revolver i daje se na posao.

Flint uđe u mešetarovu sobu. Harold Alger ležao je na skupocjenom tepihu. Kod prozora je sjedila žena, za koju je Flint mislio da je pokojnikova supruga, no ustanovilo se da se radi o gospodi Lasboom. Pokraj nje je stajalo nekoliko ljudi. Među njima i gradonačelnik.

– Ovo je naš novi šerif, gospodo Lasboom – rekao je. – Ispričajte mu što se dogodilo.

Dok su čekali liječnika, udovica je pričala:

– Htjela sam prodati naš rudnik. Moj je muž prekjučer smrtno stradao. Mister Alger mi je govorio o pojedinostima i rekao je da će se pobrinuti za kupca. Pozvao me k sebi i obavijestio me da bi on i mister Frank Bratt kupili rudnik. Tamo je ugovor. Još smo jednom sve utanačili, kad su došla trojica i prisilila me da potpišem drugi ugovor. I mister Alger ga je morao potpisati kao svjedok. Kad su htjeli otići, htio ih je zadržati. Tada su ga ustrijelili.

Flint pride stolu i potraži Algerov i Brattov ugovor, koji sada nije imao pravne valjanosti jer nije bio potpisan. Međutim, nije ga našao.

– Razbojnici su ga ponijeli sa sobom – mislila je udovica. – Gospodica Marie može vam potvrditi kako je trebalo da taj ugovor bude

zaključen. Bila je čitavo vrijeme prisutna, sve do dolaska tih ljudi.

– Vaš je muž dakle stradao? – upita Flint.

– Popustila je podgrada – rekao je pridošli gradonačelnik. – Mister Lasboom još nije izvučen. Pretpostavlja se da je zasut. Gospoda Lasboom morala se odlučiti za brzu prodaju da ne ostane bez ikakvih sredstava. Rekao sam vam već da rudnik nije stajao sjajno.

Flint kimne.

– U redu, sutra ću ga razgledati. Kamo je otišla gospodarica Marie?

– U Stahlovu igračnicu – odgovori gradonačelnik umjesto udovice Lasboom.

– Frank Bratt stanuje u gradu?

Sugovornik potvrdi i opiše Brattovu kuću.

Flint pozdravi i okrene se da pode. Gradonačelnik je brzo koračio k njemu.

– Prije negoli krenete krivim tragom, šerife, rekao bih vam da mi je gospoda Lasboom pričala o tome kako s rudnikom špekuliraju Hardingovi. Možda je to...

– Zašto rudnik nije stajao dobro? – prekine ga Flint.

– Žila nije izdašna.

– Hardingovi tada ne bi postigli mnogo, zar ne?

Gradonačelnik slegne ramenima.

– Rudniku pripada također velik komad zemlje, koji graniči s Hardingovom. Možda iz toga potječe interes.

– Zašto je Alger s tim Brattom htio kupiti rudnik?

Ponovo slijeganje ramenima.

– Čini se da mi najviše briga neće zadavati raspojasani rudari – reče Flint i izade.

Tko bi ubio čovjeka zbog bezvrijednoga rudnika, pitao se zamiš-

ljeno. Bilo mu je ujedno potpuno jasno da jama koju je Lasboom posjetio nije urušena slučajno, da se podgrada nije zdrobila sama od sebe. U prvom trenutku bio je u to povjerovao, no kasnije se budila sumnja. Rudnik koji daje tako malo srebra zanimao je nekoga zbog nekih vražjih razloga.

Flint je sporednom ulicom pošao prema kockarnici Nicka Stahla. Kad je nekadašnji boksač na vratima ugledao zvijezdu počeo je zujati poput bumbara ali ga je odmah odveo k Nicku Stahlu.

Prisutni u jazbini bili su već obaviješteni o svemu. Nick Stahl poveo je Flinta k Marie u stražnjoj sobi. Razgovori su odmah umukli. Flint je prepoznao nekoliko ljudi iz Gradskoga vijeća i ovlaš ih je pozdravio. Zatim je odmah prišao Marie, koja je sjedila za slobodnim stolom blijeda i zbunjena.

Postavio bih samo jedno pitanje – reče Flint ispričavajući se. – Prije malo vremena bili ste prijeko u Algerovoj kući, zar ne?

Marie potvrdi glavom.

– Gospoda Lasboom upravo mi je objasnila da je mister Alger s nekim Frankom Brattom htio kupiti rudnik. Missis Lasboom kaže da mi to možete potvrditi.

– Da, tako je.

K stolu je prišao čovjek u tamnom odijelu.

– Ja sam htio s Algerom preuzeti rudnik. Zašto vas to zanima? – pitao je.

Flint ga pogleda.

– Vi ste Frank Bratt?

– Da.

– Činjenica da ste htjeli kupiti taj rudnik zapravo me i ne zanima osobito – reče Flint. – Čuo sam da je gotovo jalov. No zato me čudi...

– Čudite se koliko hoćete, šerife – umiješao se Bratt grubo. – Ali ne postavljajte takva pitanja. Ja sam mešetar. Nadam se da je s time sve rečeno.

– Harold Alger bio je također mešetar – reče Marie.

Flint se nehotice osmjehnuo.

– Aha. No trojicu maskiranih revolveraša nešto je ipak pokrenulo da učine ono što su učinili. Da bi se došlo do iscrpljenoga rudnika ne mora se ubijati.

Flint se zagleda u Bratta.

– Ili rudnik nije iscrpljen? – upitao ga je.

Frank Bratt slegne ramenima.

– Kao mešetara to me malo zanima. I izrabljen rudnik ima svoju vrijednost. I za nj se može naći kupac.

Flint je počeo odustajati. Ili ti ljudi uistinu ništa ne znaju, mislio je, ili im je poznata tajna Lasboomova rudnika i ne žele je odati.

Flint je pomišljao na to da je nađeno zlato.

– Hardingovi su se također zanimali za rudnik – reče jedan čovjek. – Njih zacijelo zanima šuma i travnjaci među brdima.

Flint kimne.

– Čuo sam to već.

Htio je krenuti.

Tada je ustao nizak debeo čovjek kojega je Flint već vidio u Town Hallu.

– Vi ste angažirani kao šerif – reče debeljko meko, ali na neki način zajedljivo. – Nemojte pokušavati da skupljate lovorovo lišće kao detektiv. Ovdje ste da se brinete o miru i redu u gradu. Idite na glavnu ulicu i pazite što rade pijanci. Nitko neće imati ništa protiv toga da u svitanje krenete s potjerom za onom trojicom razbojnika. Ali zapitkivanja je bilo dovoljno.

– Vrlo pravilno – potvrđivao je Bratt. – To, naravno, ne mora značiti da neću odgovoriti na ispravna pitanja, šerife. Možete me potražiti u svako doba. Moja kuća...

Flint podigne ruku.

– Znam, mister Bratt – rekao je. – Već sam na putu prema glavnoj ulici.

Flint dodirne rub šešira i ode.

Ophodnja je nastavljena. Gradonačelnikova proročanstva se nisu ispunila. Rekord prošloga dana nije oboren. Pucnjava u »Henson Staru«¹ bila je posljednja. U jednom malom baru smirio je tučnjavu, pri čemu se nije osobito izmučio jer je stigao upravo na početak. Ispred jednoga saluna pozabavio se malko s nekim pijancem. Njega i njegove drugare poslao je kući.

Kad se vratio uredu, iz sjene se pojavio neki čovjek. Flint je odmah stao i položio ruku na revolverski kundak. Čovjek je međutim prekrižio ruke na prsima i prišao bliže. No Flint mu nije mogao razabrati lice.

– Namješteni ste kao šerif da krotite rudare – govorio je neznanac. – Držite se toga!

Flint se nasmijao.

– To mi je već glasno i jasno rečeno. Tko ste vi?

Čovjek je stajao u dubokom mraku.

– To vjerojatno nećete uskoro saznati – odgovorio je prijeteći. – Pogotovu ako se ne budete držali uputa. Koraknete li prema meni, zagrist ćete zemlju.

– Matt Harding je dakle poduzeo korake u krivom s smjeru?

– Ne, to je bila druga stvar. Ali i vama bi se moglo dogoditi da odete u grob kao i on. Ostavite ga tamo na miru.

– A što je s njegovim bratom? Što je s gazdom na ranču? To je također...

– Vaš je posao samo da držite na uzdama podivljale rudare. Nemojte to nikako zaboraviti. Možda vam to još nije posve jasno. Šerif ste tek nekoliko sati. No tlo je za radoznalce postalo vraški vruće. Do viđenja ili do nevidjela, Bate!

Čovjek se povukao. Ruke je stavio u džepove hlača i otišao je sjevitim pločnikom.

U Flintovoj glavi komešale su se protuslovne misli. Trenutak je bio pri tom da ide za tim momkom, da ga povuče na svjetlo i da ga dobro pogleda. No zatim se prisišao da uđe u ured.

Noću ga je probudio šum. Još prije negoli je ustao i mogao uzeti u ruku revolver, netko je pokucao na vatima.

Flint malko snizi stijenj na petrolejki, pride sa spremnim oružjem k vratima i otvori ih.

– Zdravo! – reče njegov otac i brzo se progura u kuću.

– Ti si lud! – opomenuo ga je Flint, tresući glavom. – Tko ti je jamčio da iza vrata stojim ja? Neki nervozan klipan mogao bi u ovakvoj prilici izgubiti glavu i prosvrdlati tvoju. Ovako lunjati usred noći!

– U opasnosti si, Flint! – reče starac.

– Znam – uzvratila Flint škrtom.

– Pomoći ću ti.

Flint iznenađeno pogleda oca.

– Ovo je i moj grad, ne samo Brattov i Hardingov – gundao je starac potihom zatvarajući vrata.

* * *

Frank Bratt je strpljivo čekao dok se u hotelu sve smirilo. Tada je prešao preko ulice, ušao u dvorište i zatim kroz stražnja vrata u hotel.

U polumračnom prostoru ogledao se na sve strane i onda se počeo penjati stepenicama kojima se služila posluga. Na hodniku je prišao vratima jedne sobe, još se jednom uvjerio da nema nigdje nikoga i položio je ruku na kvaku. Pritisnuo ju je i vrata su se otvorila.

Marie je bila spremna za izlazak. Sjedila je na rubu kreveta i prekapala po svojoj torbici. Bila je u dugoj, lepršavoj ružičastoj haljini. Na glavi je imala prikladan šešir s finim tilom.

Uz prigušen krik Marie je ustala i pokrila usta rukom.

Frank Bratt se mračno osmijehnuo. Zatvorio je vrata i rekao podrugljivo:

- Što vas tako plaši?
- Mogli ste baš pokucati!
- Zašto? Znao sam da ste odjeveni za izlazak.

Marie zaklopi torbicu.

- Uhodite me?

Bratt se ograničio na značajan osmijeh.

- Što je tražio ovdje čovjek iz Kompanije?

- Ja sam bila kod njega, a ne on kod mene - reče Marie, uzvativši podrugljiv smijeh.

Frank Bratt počeo žmirkati.

- Sreli smo se dolje u hodu - objašnjavala je Marie.

Bratt pride krevetu i osloni se na njegov okvir.

- Naš pakt još vrijedi - rekao je smrknuta lica. - Algerovo ispadanje ništa ne mijenja. Ili vrlo malo. Upravo toliko da se odsad sve dijeli nadvoje.

Marie se okrenula.

- Prestanite igrati velikoga čovjeka, Bratt. Vaša igra nikad nije došla pravo u zamah. Vaši su koraci bili prekratki.

- Još ćete se čuditi, Marie - reče Bratt značajnim tonom.

- Teško bi bilo u to povjerovati.

- Hoćete odustati?

Marie zabaci til.

- Da ne bude među nama nejasnoća, mister Bratt, ja nikad nisam sasvim sudjelovala. Zato i ne mogu odustati. Od čega? Idite sada! Ili da pozovem poslugu?

Ljice Franka Bratta postade oporo. Brzim i spretnim pokretom izvukao je revolver i uperio ga u Marie.

- Prijetite ženi! - reče ona.

Bratt polako pogne glavu.

- Ušao sam neopaženo, a tako mogu također izaći. I poslije pucnja.

Marie ga je promatrala bez straha. To ga je ljutilo.

- Dobro znate veličinu igre, Marie - šaptao je Bratt. - Ni prema kome ne mogu biti obziran.

- Igra je za vas prevelika - uzvratila Marie mirno. - Znam da se radi o nafti. Niste bili pošten i Haroldu Algeru to niste kazali. Da jeste, on bi mnogošto radio drukčije. Ovako se jednostavno oslonio na vas, što je bilo loše.

- Znae dakle o čemu se radi - reče Bratt prigušenim glasom. - Odjednom ste dobro obaviješteni. Dosad je vaše znanje o ciljevima i planovima Kompanije bilo vrlo škrt. Ne igrate li dvostruku igru?

- upita Bratt i revolverskom cijevi podigne Marie glavu. - Bacite kartu, ili ćemo vas morati oplakati - reče oštro.

Marie postade nesigurna. Bratt je to opazio u njezinu pogledu i ubrzanom disanju.

- Znam jedino da vi nemate šansu, mister Bratt - rekla je dok joj je Bratt neprestano držao revolveru cijev pod bradom. - Las-boomov rudnik je već prodan.

Bratt se nasmije.

– S tim ugovorom ne može se u Rivertownu pojaviti nitko, ukoliko ne želi riskirati da dođe do vješala. To je propalo. Bez obzira na bilo kakav plan. Promašaj! – Varate se. Bio je to gadan trik. Kompanija je jutros preuzela rudnik – reče Marie i pokuša uzvratiti smijeh.

– Riječima mu nećete oboriti snogu – reče Bratt i jače joj podigne glavu.

– Boli me – požali se Marie.

– Naravno!

U ženinim očima planu bijes.

– Ispali ste iz trke, mister Bratt!

– rekla je. – Kompanija je vrlo spretnim potezom došla u posjed rudnika. Na žalost je pri tom Harold Alger izgubio život. Kompanija je pobijedila vas i Hardingove. Lasboomov rudnik postao je ubojstvom Harloda Algera opasan. Shvatala sam to tek danas ujutro, inače bih Algera opomenula. Bila bih to učinila jer mi je bio drag. Mister Bratt, krivi ste za njegovu smrt. Morali ste mu reći o čemu se radi. Osim toga malo ste se previše šetali oko Lasboomova rudnika. Ne, Bratt, za tu stvar nemate format! Vaš je plan sigurno bio dobar i čvršći čovjek na vašem mjestu bio bi došao do cilja. Kompanija će sada bušiti za naftom. Ali vi ne, kao ni Hardingovi. Kompanija će bušiti također na njihovoj zemlji. Uskoro!

Franka Bratta počeo nešto stezati u grlu. Spustio je revolver i okrenuo se, Panične misli htjele su mu raznijeti lubanju.

Marie je uživala u svom trijumfu.

– Izgubili ste prije negoli ste počeli, mister Bratt – govorila je.

– Odustanite od svojih slavohlepnih planova. Najbolje bi bilo da odete iz grada. Budete li nastavili,

u opasnosti vam je život. Kompanija zna svoje protivnike. U pravu ste, radi se o milijunima dolara. Znate, dakako, kako ste bezobzirno radili sami. Vaši neprijatelji neće imati milosti. Imajte to pred očima.

Te riječi trgnule su Franka Bratta. Ponovo se okrenuo prema Marie i prišao bliže.

– Još sam daleko od kapitulacije! – rekao je. – Potcjenjujete me.

– To je moguće – uzvratila Marie mirno i ne obazirući se na revolver htjede poći prema vratima.

Bratt je grubo zadržao.

– Na drugoj ste strani, Marie, zar ne? – pitao je.

Marie se hladno osmjehnula.

– Nikad me nitko nije vidio na strani onoga tko gubi – rekla je.

– Potcjenjujete me! – ponovi Frank Bratt prijeteci.

– Priznala sam da je to moguće. Ljudi iz Kompanije ocijenit će vas pravilno.

– Kompanija je dobila prvu rundu. To je točno – reče Bratt.

– Ali borba se ne sastoji samo od nje. Prvu sam propustio. Ostale su moje. Sve! Kompanija više neće zaraditi jedan bod.

– Sami ste.

– Mi smo sami – popravila je mrzovoljno Bratt. – Marie, vi ste na mojoj strani. Ali nećemo dugo biti sami.

– Nisam s vama, Bratt – reče Marie. – U tome se varate. Oduvijek.

– Kako Kompanija namjerava postupati u slučaju Hardingovih? Natuknuli ste da to planira. Da čujem, kakav je taj plan!

– Ne znam.

– Mogu vam dati samo pet sekundi da se sjetite.

– Hajde, pucajte! – reče Marie i poče se smijati. – Rekla sam da ne znam. Da je Harold Alger živ, pokušala bih nešto saznati, ali...

– Saznat ćete to i ovako – prekine je Bratt. – Odjašit ću sada nakratko, no malo prije zalaska sunca ponovo sam u gradu. Sastat ćemo se ovdje u sobi. Opet ću doći stražnjim stepenicama. Ne budete li sami, pričekat ću mrak.

– I tada? – upita Marie kratko. Bratt se paklenski smješкао.

– Oplakat ćemo vas, što drugo? Marie ga još jednom odmjeri od pete do glave. Zatim je prošla pored njega i izašla.

– Moje prijetnje nikad nisu prazne riječi – reče Bratt za njom.

Marie zalupi vrata. Bratt spusti ruku s revolverom i poče osluškivati. Kad više nije čuo njezine korake, izašao je i on iz sobe. Neopažen spustio se niz stepenice i šmugnuo na ulicu. Plašio se da ga tko ne vidi, no prolaznici se na njega nisu obazirali. Tada je brzim korakom pošao kući. Osedlao je ridana i trenutak kasnije galopirao je iz grada. Opomene što ih je čuo od Marie nagnale su ga na to da bude oprezan. Iz Rivertowna je zbog toga izašao na jugu, no poslije ga je obišao i krenuo prema sjeveru. Njegov cilj bio je Hardingov ranč.

* * *

Flint je zaustavio konja pred velikim trijemom i skočio na tlo. Popustio je sedleni remen i pošao prema mladom čovjeku koji mu je dolazio u susret.

Flint pozdravi.

– Zovem se Flint Bate – rekao je. – Novi šerif u Rivertownu.

– Grover Harding – promrmlja mladić i povede Flinta u kuću.

Bio je to visok i plećat čovjek vrlo simpatična lica.

– Kao nasljednika moga brata zacijelo vas zanima, kako je on u gradu ustrijeljen? – upita Grover Harding.

Sjeli su u dnevnom boravku. Flint položi šešir na koljeno i obriše rupcem znoj sa čeka.

– O tome sam obaviješten. Istoga dana izgubili ste još jednog brata.

Grover potvrdi ozbiljna lica.

– Da, prijeko na Devils Lakeu. Na tragu sam razbojnika. Sigurno ne dolazite zato da od nas preuzmete taj posao?

Flint se trpkosmijehne.

– Zašto su vaša braća ustrijeljena istoga dana? – pitao je. – Sigurno ste o tome razmišljali. Priču o revolverašima već sam čuo. Međutim, dok šerifovi protivnici nastupaju otvoreno, ubojice rančera dosad nisu poznate.

– Unatoč svemu, bit će da se radi o istim ljudima.

– Vas je zanimao Lasboomov rudnik? – upita Flint.

– Kakve to veze ima s ubojstvima? Mi se još zanimamo za rudnik, to jest za zemlju. Uskoro ćemo pucati po šavovima. To bi trebalo da znate.

Grover Harding nepovjerljivo pogleda Flinta.

Flint kimne s razumijevanjem.

– Misao da bi Lasboomov rudnik mogao biti zanimljiv zbog drugih razloga padala mi je na um.

– Nas zanima samo šuma i pašnjaci – reče Grover Harding oštro. – Dodemo li do poteza, kupit ćemo to. Oduvijek sam nastojali da se širimo prema zapadu.

– Razgovarajte s ljudima iz Kompanije. Oni će vam sigurno rado prepustiti šumu i pašnjake, pod pretpostavkom da ne prijetite kao Lasboomu. Kompanija je moćna.

– Bile su to osobne stvari između mene i Lasbooma – dobaci Grover Harding. – Ne izvodite valjda iz toga kakve zaključke?

Čini mi se da svoju službu shvaćate previše ozbiljno. Čini vam se da je važnija negoli u stvari jest. Kao što sam čuo, Lasboom se unesrećio. Nije jedini koji je stradao u brdima.

– Lasboom nije stradao u brdima – reče Flint mirno.

Grover Harding se nasloni.

– Bio sam jutros u rudniku. Radnici su raščistili jamu. Lasboom nije nađen. Kad sam htio razgledati kop, odjeknula je eksplozija. Sve je potpuno zarušeno. Vi imate mnogo ljudi. Možda bi bilo dobro da im kažete neka pogledaju uokolo. Možda nađu Lasbooma.

– Na našoj zemlji? – reče Grover ustajući. – Šerife, vi ste na Hardingovu ranču.

Flint je također ustao i nasmijesho se.

– Strano mi je i najmanje sumnjičenje. Ovamo sam došao zapravo samo da vas zamolim da biste svojim ljudima dali odgovarajuće upute. Ja ću poći u potragu sutra ujutro. Međutim, vi također ne vjerujete da je Lasboom još živ?

– To ne znam, šerife – odgovori Grover Harding odrešito. – Znam samo jedno, i u tom sam siguran, a to je da ste na krivom tragu.

Flint stavi šešir na glavu i okrene se da pođe.

– Onda znate više od mene – rekao je. – Naime, još nisam ni na kakvu tragu. No siguran sam da ću naći pravi.

– Ne bi trebalo da kao šerif Hardingov ranč pretvorite u neprijatelja – dobaci Grover mrzovoljno.

Flint ga je oštro pogledao.

– Došao sam ovamo da vas zamolim ono što sam rekao, i to je sve. Kako se dogodilo da iz mojih riječi izvlačite nešto više? Za Lasboomov rudnik zanima se više ljudi. To samo po sebi nije razlog za bilo kakvo sumnjičenje.

– Mi se borimo za svoj opstanak – reče Grover Harding grubim glasom. – Naši protivnici nisu ni najmanje izbirljivi.

Flint kimne.

– Znam – rekao je. – Ali zakon je zakon. On uvijek traži samo krivce.

– Bilo bi dobro da se u pravom trenutku prisjetite iznimaka – obrecnuo se Grover Harding.

– Svakako – uzvрати Flint mirno i pođe. – Ako netko od vaših ljudi nađe Lasboomov leš, obavijestite me. Pozdravljam!

Flint Bate izade iz kuće, pritegne sedlo i odjaši iz dvorišta. Najprije je pošao prema gradu, no kad je odmakao od ranča skrenuo je prema zapadu, prema brdima. Jašio je brzo pun sat. Tada je sreo oca. Najprije je opazio njegova konja kako stoji na jednoj stijeni.

– Ti si pojeo ludu glijivu – grdio ga je Flint. – Konj se vidi se nekoliko milja udaljenosti. Odvedi ga preko u grmlje.

Wess Bate se uspravio i zagledao u svoga ridana.

– Skloni ga! – opominjao ga je nestrpljivo Flint. – Je li te tko promatrao?

Wess Bate zaniječe glavom i pođe pored Flinta prema stijeni.

Dok je starac sklanjao konja u šikaru, Flint je promatrao dolinu, na kraju koje je ujutro otkrio vlasnika rudnika. Kad se otac vratio i ponovo zauzeo svoju promatračnicu, Flint mu je rekao:

– Bio sam na Hardingovu ranču i razgovarao sam s Groverom. Sad svi znaju da je rudnička jama bila raščišćena i da Lasboom nije nađen. Budi oprezan. S bilo koje strane može se pojaviti netko da makne leš.

– Wess Bate kimne.

– Da, s tim će požuriti.

– Klipani su pogriješili što su Lasbooma dovukli ovamo na njegovu konju – doda starac.

Flint se nasmije.

– Sretan je slučaj što smo mrtvoga Lasbooma našli – rekao je i povukao konja k sebi. – Prema tome, budi oprezan i ako dođu da Lasbooma bolje sakriju, ne ispuštaj ih iz vida.

– Neću, ako se zaista pojave – sumnjičavo će starac.

– U to ne sumnjam. Međutim, moraš izdržati do svitanja. Ujutro ću ponovo doći.

– Dugo si bio kod missis Lasboom – reče starac. – Nadam se da sam te vidio samo ja. Ne pada ti na um da bi neki ljudi mogli doći na smiješne misli?

– Ako si zabrinut, jaši kući!

– Ostajem ovdje – reče starac.

– Onda pazi na sebe – opomene ga Flint i pode.

Sa sedla je vidio kako se otac smješta na svojoj promatračnici. Mamuznuo je konja i pojašio brže. Sunce se upravo spuštalo prema zalasku. Flintu se žurilo. Uskoro će se u grad sjuruti rudari i do toga trenutka svakako je htio stići u Rivertown

* * *

U grad je ušao s prvim mrakom. Pješaćki hodnici već su bili puni ljudi. Flint odvede konja u staju i pode u večernji obilazak.

Jedan vruć dan tonuo je u noć. S visova i brda spuštao se lak i svjež vjetar. Građani i rudari čavrljali su pored kuća i pred lokalima. Ljudi su pootvarali vrata i prozore da rashlade prostorije. Viseće petrolejke njihale su se na vjetru, šarajući svojim nemirnim svjetlom po kolniku.

Flint bijaše umoran i neraspoložen. Poslije prvoga obilaska malo ću prileći, mislio je u hodu, odzdravljajući ljudima.

Umor i neraspoloženost nestali su međutim čim je ugledao čovjeka koji ga je prošle noći dočekao ispred ureda, izrekavši mu nedvojbenu prijetnju. Prepoznao ga je po stasu i stao je.

– Vaš dugački nos sigurno je nastao greškom pri porodu – podrugljivo će čovjek, zaustavivši se tik ispred njega.

– Još jedna prijetnja? – reče Flint mirno. – Nastavite li, mogli biste ovu noć provesti u zatvoru. I to s društvom.

Čovjek se drsko nasmijao, podbočio se rukama i rekao podrugljivo:

– Ja sam od onih koji iz zatvora uvijek izađu. U Rivertownu imam na svaki prst po deset prijatelja.

– Ako je tako, imat ćete lijep sprovod – uzvрати Flint hladnokrvno.

– Niste preduboko udahnuli, šerife?

Flint zanijeće glavom.

– Znači smatrate se prokleta tvrdim momkom, ha?

– Ponekad da – reče Flint.

– Aha, pametan odgovor. Takav momak, prema tome, sigurno zna, kad prva kočija kreće u Duray.

Flint kimne.

– Izvrsno! Htjeli bismo vidjeti kako njome odlazite.

– Je li? Imate li još sličnih želja?

Čovjek se počeo smijati.

— Pa, recimo, neka vas anđeli dočekaju lijepom pjesmom. Bate, ili kočija ili anđeli! Prosudite što vam je draže. Prepuštamo vam izbor.

Flint udari prije negoli je protivnik mogao posegnuti za oružjem. Ljevicom je munjevito potvrdio prvi snažan udarac tako da se čovjek opružio koliko je dug i širok i sigurno je čuo andeosku svirku.

Flint se ugrize za usnicu, sagne se nad neznanca i prizove najbližega prolaznika.

— Tko je ovaj? — pitao je.

Gradanin slegne ramenima. Prišlo je više ljudi. Naginjali su se nad lice onesviještenoga, no nitko ga nije poznao.

Flint ga povuče k zidu, posjedne ga i pođe dalje. Da ga ne gnjave pitanjima, ušao je u prvi bar i naručio viski. U baru se plesalo. Parovi su se gurali na podiju. Zrak bijaše težak. Flint popije viski, plati i krene napolje. Ispred pošte vožari su zaprezali konje. Od neznanca kojega je oborio nije bilo traga.

Flint htjede najprije poći prema stanici, no predomislio se i počeo se vraćati.

Time nije izbjegao protivnike.

Pješачki hodnici lijevo i desno odjednom su opustjeli. Samo tu i tamo vidio je Flint neke ljude. Stao je i spustio ruku na revolver.

— Idete u pogrešnom smjeru! — dovikne mu neki čovjek. — Kočija stoji tamo. Bate, protegnite noge! Ovi vožari nikada ne čekaju. Vožni red poštuje se na minutu.

Već sam dakle u paklu, pomisli Flint potišteno.

Koliko je u mraku mogao raspoznati, pred njim je bilo četiri ili pet protivnika. Da li je peti pripadao grupi, nije mogao zaključiti. Taj se

čovjek naslonio na bačvu za skupljanje kišnice i kao da je pogled upro u nebo.

Flint polako krene naprijed. Toga trenutka nije mogao ništa drugo poduzeti. Zaustavio se ispred čovjeka koji je tražio da se vrati.

Odjeknuo je revolverski pucanj. Flint je vido plamen u tami trimjema, no čovjek je bio tako daleko da nije mogao opaziti pokret njegove ruke. Unatoč toj udaljenosti metak je prošišao blizu njegove glave. Strijelac je imao oružje nevjerojatno duge cijevi, ili se radilo o čistom slučaju.

Flint se ukočio. No samo na trenutak. Potegnuvši revolver bacio se na zemlju. Sa svih je strana počelo sijevati. Tanad je cijepala podnice pješčkoga hodnika i zujala oko njega.

Poslije te izmjene vatre nastala je tišina. Makar ispred Flinta. Iza njega kao da se uzvrpoljilo pola grada.

— Predajte se, Bate! — dovikivao je neki čovjek iz mraka. — Nemate šanse. Pogledajte bolje i vidjet ćete da smo vas ukliještili.

Flint se ogledao oko sebe. Iza njega na kolniku stajala su tri snažna momka s uperenim puškama. Bili su tako blizu da bi zamalo mogao dosegnuti puščane cijevi. Bit će da su za vrijeme pucnjave došli iz kuće na suprotnoj strani. Druge mogućnosti nije bilo.

Razmišljanje o tome malo je pomagalo. Flint se našao u škripcu. Upao je u stupicu iz koje se nije mogao izvući. Ustao je ljut sam na sebe i pogledao duž ulice. Ljudi su se zadržavali na primjernoj udaljenosti. Njegovi protivnici prilazili su bliže. Bilo ih je gotovo tucet.

– Bacite oružje! – tražio je jedan čovjek.

Flint ga je poslušao bez oklijevanja. Jedino što je mogao učiniti bilo je da u sebi opsuje.

Dvojica su mu brzo prišla. Jedan se sagnuo i uzeo njegov revolver. Drugi mu je gurnuo svijev svog »colta« u trbuh.

– Okreni se, Bate! – zapovijedio je oštro. – Naprijed marš! Grad će rado poslati stvari za svojim šerifom. Kočija kreće.

Ljudi što su dotad bili Flintu iza leđa ispalili su iz pušaka nekoliko metaka niz ulicu. Čuli su se krikovi. Flint se okrenuo i vidio je kako prolaznici bježe u kuće. Razbojnici su se tome smijali. Revolveri su također grmjeli.

– Potprašite im pete, momci! – podvikivao je jedan klip.

– Naprijed, u kočiju! – vikao je čovjek s puškom.

Flint osjeti revolversku cijev među lopaticama. Tada je krenuo. Čopor je pošao za njim, čisteći ulicu revolverima.

Nitko se nije u sve to miješao. Flint je shvatio kako je osamljen bio Matt Harding kad je pokušao obuzdati Dorneovu bandu.

Ljudi su se sklanjali bez okolišanja. Samo je tu i tamo poneki rudar ostao na mjestu gdje se zatekao. Ispod svjetala opazio je Flint lica koja su se smješkala. Za te ljude bio je on u prvom redu čovjek koji im je kvario zabavu. Sad su je našli u njemu i puštali su da traje.

Flinta još nije napustila nada. Namjeravao je nedaleko od grada zaustaviti kočiju i vratiti se. No stvari su se razvijale drukčije.

Kočija bijaše prazna. Kad je ubačen u nju, za njim su se odmah uguerala dva snažna momka i tada je kočijaš krenuo.

– Rezervirano posebno za tebe, Bate! – reče jedan i navuče zastor.

Drugi se pratilac smijao. Flint osjeti hladnoću kao da se nalazi gore na sniježnim vrhuncima.

Iz razmišljanja prenuo je Flinta razbojnik riječima:

– Mi ne skidamo šerifu ni vlas s glave. Čitav je grad vidio da te vozimo u Duray. Za tebe je to proketo sramotno. Pet stotina milja uokrug nijedan grad ne bi te primio na šerifski posao. To je jasno kao suza. No ljudi će upravo zbog toga imati razumijevanja za to što se više nećeš među njima pojaviti.

Flint se osjećao kao da mu u želucu leži kamen. Oblievao ga je hladan znoj. Morao se truditi da ne drhti. Ti derani snažni su kao bivoli i ne može ih se otresti. Ništa nije mogao poduzeti. Zatvorio je oči i zavalio se u naslon. Trebalo je da pokušam u gradu, prekoravao se potišteno. Tamo je bila moja šansa.

Kočijaš je ubrzao. Zaprega je iz grada jurila u noć.

* * *

Frank Bratt gledao je za kočijom i zadovoljno se smješkao.

– Neka ide k vragu! – mrmljao je u bradu. – Ova runda dobivena je za mene i Grovera Hardinga. Šerif je otputovao. Taj posao obavili su za nas drugi.

Topot konja i drndanje kotača pomalo je zamiralo. Bratt pode preko ulice. Naišao je čopor revolveraša i on se skloni u najbliži prolaz. Ljudi su prošli pored njega i u dvorištu »Henson Stara« uzjašili konje. Zatim su odmah odjurili iz grada.

Bateov spektakularan odlazak radovao je Franka Bratta, no kad je pogledao prema hotelu, smračio se. Stara se srdžba vratila.

– Pokazat ću Marie što znači igrati se s Frankom Brattom – gundao je tiho.

Njegovo čekanje gubilo je smisao. Prozor sobe u kojoj je stanovala Marie nije bio osvijetljen. Bilo je jasno da se bori na drugoj strani.

Kloneći se ljudi Bratt pođe prema svojoj kući. U staji je bacio sedlo na ridana, oprezno je izjašio na ulicu i otišao iz grada u kojemu je život ponovo tekao kao da se ništa nije dogodilo. Sada grad nije imao šerifa i ljudi su se raspojasali. Kad je prolazio pored „Blue Stara“, pred njim su se upravo mlatali pripiti rudari.

Frank Bratt bijaše hladan i proračunat. Marie će sigurno obavijestiti moćnike Kompanije da on ne pomišlja na odustajanje. Zato je htio da odsada bude na Hardingovu ranču. U Rivertownu se više nije osjećao sigurnim.

Na ranč je stigao u kasne sate, no u glavnoj kući posvuda su još gorjela svjetla. To ga je iznenadilo. Vrata kaubojske nastambe bila su otvorena i kroz njih se na dvorište prolijevalo svjetlo. Činilo se da su svi ljudi na nogama.

Brattov dolazak izazvao je pažnju. Prilazili su mu sa svih strana. I na glavnoj kući otvorila su se vrata. Na trijemu se pojavio Grover Harding.

– Hej, Normann! Jeste to vi? – pitao je netko glasno.

– Ja sam, Frank Bratt!

Pred domaćinovom kućom kliznuo je sa sedla i pošao prema trijemu.

Grover Harding nije uspijevaao prikriti razočaranje. Bratt ga udari po ramenu.

Grover Harding nije uspijevaao prikriti razočaranje. Bratt ga udari po ramenu.

– Dolazim iz grada – rekao je.
– Prije jednoga sata odvezli su šerifa.

Grover Harding ga pogleda.

– Ustrijelili?

– To će se sigurno još dogoditi. Ili se možda već zbililo. Kompanija je dovela tucet revolveraša i oni su šerifa jednostavno odvezli poštanskom kočijom.

Grover počeo frktati. Povukao je Bratta u kuću i doviknuo svojim ljudima:

– Spremite se! Krećemo odmah!

Frank Bratt ga je iznenađeno promatrao.

Grover Harding djelovao je vrlo nervozno i ljutito. Frank Bratt je opazio to tek u kući.

– Julia je s predradnikom napo-
lju od podneva i još se nije vratila. Htjela je razgledati našu zemlju. Tom glupanu posebno sam zapovijedio da prije mraka bude kod kuće.

– I? – upita Bratt napeto.

– Eto, još ih nema – obrecne se Grover Harding i udari pesnicom po stolu.

Frank Bratt se spusti u naslonjač. Odjednom je u ustima osjetio nešto gorko.

– Do vraga! – promrsio je.

Grover ga oštro pogleda.

– Frank, ti strvinari neće mi valjda djevojku...

Grover nije dovršio rečenicu.

Bratt protrlja oči. Osjećao je da gubi boju.

– Grover, počinili ste pogrešku – rekao je.

Grover Harding stisne pesnice.

– Prebit ću Normanna Rockwella! Izričito sam tražio...

– Dolaze! – vikao je neki čovjek pred vratima.

Grover se munjevitio okrenuo. Frank Bratt je probljedio i ustao.

Kauboji su uveli u kuću Normanna Rockwella. Po njegovu se izgledu odmah vidjelo da se vratio sam.

— Gdje je Julia? — vikao je Grover, premda mu je situacija bila jasna.

Ljudi su morali pridržavati Normanna. Bio je naprosto izmrcvaren. Lice bijaše prekriveno skorenim krvavim mrljama. Trojica ljudi držala su ga na nogama.

— Gdje je Julia? — ponavljao je Grover.

Normann Rockwell je stenjao.

— Napali su nas tri milje daleko od ranča — govorio je. — Jašili smo šumarkom. Julia je htjela da svakako vidi ždrijebe koje smo dobili prošle noći. Normann je brisao oči i nastavljao: — Nisam imao šansu. Skinuli su Juliju sa sedla i odvukli je na kola. Grover, pred tobom je sada izbor: Julia, ili ranč!

Franku Brattu nakostriješila se kosa. Grover Harding stajao je na svom mjestu kao da je tu isklesan od kamena. Normann Rockwell spuznuo je kroz ruke ljudi koji su ga pridržavali. Kauboji su jedva uspjeli ublažiti njegov pad.

— Na konje! — vikao je Grover. Frank Bratt mu je priskočio.

— Noću to nema smisla — govorio je kockaru koji je sada na ranču bio gazda.

Grover se nije osvrtao na opomenu.

— S Rockwellom na ležaj! — zapovijedio je Grover. — Donesite viski! Do vraga, mičite se! Norman mora još govoriti. Nešto valjda zna!

Kauboji su plegli Normanna i uznastojali su da dođe k svijesti.

Svi su pogledi bili uprti u predradnika. Ali Rockwell nije govorio. Jedino su njegove oči lutale od jednoga do drugoga.

— Normann! — zazivao ga je Grover naginjući se nad njega. — Kamo su odveli Juliju? Što su pri tom govorili? Jesi li vidio u kojem su pravcu krenuli? Nešto si morao vidjeti!

Normann Rockwell je s mukom nijekao glavom. Lice mu se grčilo od bola. Pri svakom je pokretu stenjao.

— Znam jedino da su me gadno prebili — govorio je. — Pri tom mi je rečeno da u roku od četiri dana treba da dođeš u Del Norte. Tamo će te potražiti čovjek koji hoće kupiti Hardingov ranč. Do Del Norte-a imaš gotovo tri dana kahanja. Nemaš mnogo vremena za razmišljanje!

— Kamo su oni odjašili? Promisli!

Normann Rockwell je tresao glavom.

— Ne znam. Žao mi je, Grover, ali nisam to vidio. Tek sam se sada donekle pribrao. Nijednoga čovjeka nisam mogao prepoznati. Sami stranci.

Grover Harding se uspravio. Stajao je pored ležaljke stisnutih pesnica, da bi se malo kasnije okrenuo i prešao pogledom od jednoga do drugoga. Naokolo su stajali gotovo svi jahači s ranča.

— U sedla! — viknuo je odlučno. Ljudi su se pokrenuli, gurajući se prema vratima.

Frank Bratt je nezadovoljno mahao glavom.

— Do vraga — gundao je — nema smisla krenuti noću. Trebalo bi da pratimo tragove, a kako? Moramo pričekati danje svjetlo. Grover, čekaj svitanje!

— Što se dogodilo? — zagrmio je nečiji glas.

Bratt i Grover ogledali su se. Pojavio se stari Harding. Njegova sestra dogurala ga je u kolicima.

– Oteta je Julia. Time me žele prinuditi da prodamo ranč – promrsi Grover kroz zube.

Starac se naprosto izbezumio. Kad je opazio da u kući vlada uzbuđenje, možda je računao s tim da je ponovo nestao ili krepao koji bik. Ili da su kradljivci pustošili na nekom pašnjaku. Ali ništa se od toga nije dogodilo.

– Salunska gerla nikad nije donosila sreću – promrsio je stari gazda.

Grover odmahne rukom.

– To bi se dogodilo sa svakom drugom ženom – rekao je ljutito.

– Nadam se da ti odluka neće teško pasti – reče starac grubim tonom.

– Ne! Lako ću odlučiti. Ovoga trenutka polazim sa svim ljudima u Rivertown. Pomest ću to kuka-
vičje gnijezdo i dinamitom srediti sve rudnike Kompanije, ukoliko Julia ne bude vraćena. Učinit ću to i onda, budem li je imao ponovo ovdje. Ni kamen na kamenu da ostane! Kunem ti se da će biti tako.

– Julia je strana osoba – reče starac. – Nije naša. Žalit ćemo nad njezinom sudbinom, ali ništa više ne možemo učiniti.

– Tetka, odvedi oca u njegovu sobu! – reče Grover.

Stara žena ga je prestrašeno pogledala.

Grover joj je polako prišao.

– Čitavoga života jela si kruh ovoga ranča, i zato ćeš sada raditi ono što budem rekao. Odvezi ga! – reče Grover odlučno.

Žena je razrogačila oči od iznenađenja, no gurnula je kolica i uputila se s njima prema vratima.

Starac je uhvatio rukom kotače i žena je stala.

Dodite, Frank! – reče Grover. – Momci koji rade za Kompaniju iza-

zivaju na akciju. U redu! Neka je tako, Frank. Udarit ćemo, pa neka se to uredi za danas i za vijeke vjekova.

Grover je htio izaći iz kuće. Njegove su se oči caklile opasnim sjajem. No Frank Bratt se hladno smješкао i zadržao ga je.

– Time ništa nećemo postići – govorio je. – Naši protivnici neće štedjeti ženu. Jednu kao i stotinu. Sve to oni primaju ravnodušno. Osim toga, Grover, nemamo dovoljno ljudi. Ako se grad podigne na noge, preslabi smo.

Starac je srdito odbio pomoć. Držao je za kotače i kao da se ukopao.

– Rivertown je moj grad! – vikao je. – Naš! Hardingov! Nećeš valjda sve staviti na kocku zbog jedne salunske djevojke?

Grover okrene kolica i grubo ih gurne.

– Rivertown ću srušiti sa zemljom! Pretvorit ću ga u prah i pepeo! Ako ne oslobode Juliju za jedan sat, sudbina Rivertowna je zapečaćena.

– Rivertown i Kompanija dvije su različite stvari – opominjao je Grovera Frank Bratt. – Kome ćete postaviti naše uvjete? Gradskom vijeću? Tih mi je ljudi žao već ovoga trenutka. Nitko od njih nema pojma o tome, gdje je djevojka.

– U Gradskom vijeću sjede siledžije iz Kompanije – vikao je Grover. – I svaki od njih ima u gradu lijepu kuću. Prema tome, ni Gradsko vijeće neće biti ravnodušno nad sudbinom Rivertowna.

Frank Bratt je sumnjičavo vrtio glavom.

– Rekao sam već danas u podne da Kompaniju vode četiri direktora, ali igru vodi jedan od njih. No mi ne znamo koji!

– Prema tome, svu ću četvoricu popeti na vješala! – prijetio je Grover ogorčeno.

– Ti ćeš nama nataknuti uže na vrat! – dovikivao je starac, odlazeći svojim kolicima.

Grover ih je ponovo htio gurnuti no Frank Bratt ga je zadržao.

– Budite prisebni, Grover! – rekao je.

Grover se zagledao u njega.

– Mi surađujemo, Frank – rekao je oštro. – I to je u redu. Ali ovdje na ranču ja sam gazda i ljudi koji čekaju napolju slušat će moje zapovijedi. Ako nećete s nama u grad, u redu! Bez vas i bez šačice vaših ljudi lako ćemo se snaći!

– Sve je to ipak besmisao – uzvatio je Frank Bratt mirno. – Na taj način nikad nećete dobiti natrag djevojku. Makar ne živu. – Bratt se osmjehnuo i prijateljski potapšao Grovera po ramenu. – Naši neprijatelji čekaju upravo na to da javnost okrenemo protiv sebe. Pošaljite ljude na spavanje. Nešto ćemo smisliti, i po danu...

– Ovdje ja zapovijedam! – prekine ga grubo Grover.

– Više nećeš izdati ni jednu jedinu zapovijed! – javio se otac. – Razvlašćujem te! Nisi moj nasljednik! Potrudi se da odeš s ranča što prije, jer mu donosiš propast.

Grover Harding podigne ruku sa stisnutom pesnicom, no Frank Bratt ga je pretkao udarcem i ošamutio ga. Zatim je otresao sa sebe prašinu, prišao je starom Hardingu i rekao mu: – Vodstvo ranča predajte meni! Tada se nitko neće usuditi da se opire vašim naložima.

Stari Harding promatrao je svoga sina, koji je još stajao nad njim s podignutom rukom. Srce Franka Bratta htjelo je iskočiti

kroz grlo. Sve je stavio na jednu kartu.

Abraham Harding prijede rukom preko očiju. Tada je pogledao Bratta Harding i kimnuo je.

Grover je uzdahnio. Tad odjednom njegova desnica posegne za revolverom.

Frank Bratt je već imao oružje u ruci. Stao je pored starčevih kolica i uperio oružje u Groverovu glavu.

– Odluka vašega oca spašava ranč – rekao je meko. – A koristit će također Juliji. Neprijatelji ranča morat će se sada zamisliti.

– Penji se na konja i jaši! – reče Abraham Harding hrapavim glasom. – Digao si ruku na mene. Matt i Martin više nisu živi. Zato možeš biti kažnjen samo na ovaj način. Neću da te više gledam ovdje. Ponovo ću uzeti ranč u svoje ruke. Frank Bratt će me potpomagati.

Bratt kimne uz hladan smiješak.

Grover Harding ipak je htio potegnuti oružje, no Brattov oštar i hladan pogled urazumio ga je. Okrenuo se i pošao je prema vratima. Tamo se još jednom osvrnuo.

– Nešto sam naučio od vas, Frank – rekao je. – To ćete osjetiti.

Bratt se mračno smješкао.

– Puzat ćete preda mnom po prašini, s metkom u mesu! – doviknuo je kockar bijesno.

– Odlazi! Goni se! – vikao je starac.

– Da, idite sada! – zahtijevao je i Bratt.

Grover Harding izađe u noć. Po-
peo se na svoga ždrijepca i odjašio, jednako kao što bijaše učinio prije dvije godine. Jedino što je ovaj put odmah znao da će se vratiti. S revolverom u ruci.

Nekoliko minuta kasnije izdao je Frank Bratt prve zapovijedi. Glasno i oštro, u ime Abrahama Hardinga. Svaka od tih zapovijedi učvršćivala ga je u sedlu. Kasno noću, kad je učinio sve što bi moglo biti potrebno za sigurnost starca i njegove sestre, odjašio je. Na jednom vjetrovitom brdu našao se sa svojim ljudima koji su ga nestrpljivo čekali. Odjašili su prema zapadu. Bilo je tamno kao u rogu. Jahači su se zbili tako da se dodirivalo stremenje.

V

Jedan od Flintovih pratilaca udari rukom po zidu kočije. S vozačkoga sjedala znak je uzvraćen. Brzina je usporena i onda je kočija stala.

Mučnina u Flintovu želucu nije popuštala. Naprotiv, pojačavala se. Na trenutke morao se boriti za zrak. Činilo mu se da će povraćati. Pri tom je htio da se baci na dvojicu razbojnika prije negoli im vozar može pomoći.

Obadva pratilaca kao da su to osjećala. Nisu ga ispuštali iz vida.

— Preostaje ti samo da miruješ, Bate! — rekao je jedan i izvukao se natraške iz kočije.

„Colt“ je neprestano bio uperen u njega.

Flint je promatrao kako se čovjek gubi u tami. Čuo je lomljenje granja i psovke.

— Do vraga, svrši to! — govorio je glas s kočijaškoga sjedala.

— Gdje ste to stali? — gundao je drugi glas. — Još jedan korak udesno i ove bi se taljige strmoglavile nizbrdo.

S kočijaškoga sjedala dopirao je smijeh.

— Hombre, ništa ti nije jasno! — gundao je kočijaš. — Mislili smo da je baš to pravi položaj. Ako biste ga htjeli skotrljati dolje.

Flint bijaše napet kao struna. Htio je bježati na drugu stranu, no pratilac je bio na svom mjestu. Grubo ga je gurnuo i izderao se:

— Hajde, ispadaaj!

Flintova leđa pritiskala je cijev „colta“.

Prvi je pratilac već čekao naposlju, spreman da puca.

Spreman na sve, Flint skoči iz kočije, pusti da mu se koljena jako saviju i onda se munjevito baci naprijed. Pri tom je sumanuto udario oko sebe.

Čovjek koji ga je tu čekao ispali jedan metak, no zateturao je natraške i onda je izgubio ravnotežu. Flint iskoristi vlastiti zajah i stuši se niz strminu.

Zalajali su koltovi i vinčesterke. Ljudi su galamili i psovali, no njihova tanad prolazila je mimo Flinta ili se zabadala u zemlju iza njega. Flint se brzo kotrljao sve niže. Više se nije mogao zaustaviti. Jurio je poput grude snijega u lavini. Kad je prolazio kroz grmlje počeo je hvatati granje, no jedini je rezultat bio da je razderao ruke.

Tlo zatim postade kamenito, što je Flint dobro osjetio na čitavu tijelu. Veće kamenje počelo je pratiti njegov pad. No to mu je pomagalo utoliko što su pokrenute gromade pred njim drobile grmovite zapreke.

Jedno je drvo na kraju zaustavilo Flinta. Kad je udario u nj, Flint je posvuda vidio plave i bijele zvijezde. Pluća su ostala bez zraka. Kako je o stablo udario križima, činilo mu se da je prebijen u dva dijela. Dok je još bio potpuno ošamućen, htio se pokrenuti napri-

jed. No instinkt ga je zadržao. Sinulo mu je da više ne čuje kotrljanje kamenja. Tek nekoliko sekundi kasnije čuo je negdje u dubini udarce.

U tami ispred njega morao je biti ponor.

— S njim je svršeno, momci! — govorio je gore neki od razbojnika.

— Bolje nije moglo ispasti!

Netko se grubo nasmijao.

— Valjalo bi provjeriti! — opominjao je treći čovjek.

Flint je čuo korake. Osluškivao je oprezno, pokrećući samo glavu. Ništa se nije vidjelo. Samo je čuo kako ljudi hodaju negdje iznad njega.

— Tu ćemo još polomiti kosti! — gundao je jedan. — Dolje niže tako je strmo da se ni vrag ne bi mogao zaustaviti. Nije mogao preživjeti taj pad. Tu se moraš raspasti kao vreća. Ljudi, pripazite da mu koji od vas ne odleti u posjetu.

Netko je psovao.

— Kako ste mogli stati tako blizu strmine? — žestio se. — Prokleti ludaci! Dlaka je nedostajala i kopile bi me bilo odvuklo sa sobom.

Flint se morao smješhati.

Koraci su se počeli udaljavati. Čula se škripa i kočija je krenula. Malo kasnije noć se ovila tišinom.

Flint se još nije usuđivao da napravi bilo kakav pokret. Iznad njega je vjetar počeo njihati krošnju. Stablo je s vremena na vrijeme potihlo škripalo. Flintu se kostriješila kosa. Da je ispred njega ponor osjećao je tako dobro kao i hladnoću koja ga je prožimala.

Htio je čekati da se razdani. Sumnjao je da će opet naći spasonosno drvo, ako se negdje gore oklizne i počne padati. No, pri svakom novom naletu vjetra činilo mu se da

je škripa jača. Stablo bijaše podebelo, no Flint mu unatoč tome nije vjerovao. Polako i oprezno počeo se odvajati od njega, odlučivši da se penje. Možda je bolje da to poduzmem u tami, mislio je, dok ne vidim kakve opasnosti vrebaju ispod mene. Vrag neka zna, kolika je dubina dolje. Tristo koraka? I to bi bilo dovoljno.

Flint se pomicao krajnje oprezno. No, sve u svemu, išlo je lakše negoli je pretpostavljao. Nije prošlo mnogo vremena i krošnja spasonosnoga drveta bila je u visini njegovih očiju.

Pod vrhom mogao je Flint hodati gotovo uspravno. Kad ga je dose-gao, opružio se po travi i osluškivao.

— Za ime svijeta! — rekao je pogledavši tamni zastor iza sebe i odlučivši da odatle krene po danu.

Flint je otišao na mjesto gdje je stajala kočija i počeo tragati za kakvim oružjem ili bilo čime što je moglo tu ostati. Našao je samo šešir. Otresao je s njega prašinu i nabio ga na glavu.

Pri prvoj vidjelici dao se na put.

Tri milje bile su dovoljne da iscrpe pješaka. Flint je razmišljao, kad je zadnji put tako prevalio toliku razdaljinu, no nije se toga mogao sjetiti.

Boljela su ga leđa i noge. Što se sunce više penjalo, to su milje bile mučnije.

Flintove misli neprestano su se vraćale ocu. Vrag bi znao, gdje je starac sada. Ostajala je međutim nada da je nešto otkrio, pa možda i to, protiv koga se zapravo valja okrenuti.

U grad je Flint stigao oko podneva. Već kod prve kuće naišao je na prolaznike. Ljudi su iznenađeno i zbunjeno zastajali i promatrali

ga. Drugi su požurivali korak. Neki su pozdravljali kao u nedoumici.

Ispred šerifskoga ureda Flint bijaše okružen radoznalcima.

Bogznašto nije se moglo ljudima reći. A oni također nisu gotovo ništa znali. Nitko iz Rivertowna nije poznavao razbojнике koji su šerifa odveli iz grada. Nitko nije znao, odakle su došli. Samo neki bili su opaženi prije napada u barovima.

Ubrzo se pojavio gradonačelnik. Ljudi su mu oslobodili prolaz. Flint mu je pošao u susret i pozdravio ga je.

— Nadam se da sinoć nije bilo većih neprilika s rudarima? — rekao je.

Gradski otac odmjeri Flinta od glave do pete i zatrese glavom.

— Nebesa, Bate, što se s vama dogodilo? Gdje ste bili? Na što ličite?

— Odmah ću se urediti — odgovori Flint sarkastično.

— Znači, klipani su vas pustili — reče uglednik i dalje njišući glavu.

— Kakva sreća!

— Nisu me baš pustili, ali tu sam — promrsi Flint podrugljivo.

Rudari su sinoć jednostavno polomili »River Star«, — reče gradonačelnik kao da se prisjeća.

— Večeras se nešto slično neće dogoditi — uzvрати Flint. — Što se još dogodilo?

— To s »River Starom« bilo bi dovoljno.

— Flint je neprestano pogledavao prema vratima ureda, no otac se nije pojavljivao. Tada je razgrnuo prvi red ljudi i krenuo. Kad je otvarao ured, u grad je uletjela velika skupina jahača.

Bili su to kauboји s Hardingova ranča. Na njihovu čelu jašio je Frank Bratt. Kad je opazio šerifa, zastao je.

Flint ga je pogledao i koraknuo k rubu pješačkoga hodnika.

— Pročulo se da ste mrtvi — doviknjo je Bratt.

— Kao što vidite, bila je to vraška laž — reče Flint.

Frank Bratt potjera konja. Flint je promatrao žigove na konjima i ustanovio je da svi jahači nisu s Hardingova ranča. Tad mu odjednom zastane dah. Nije vjerovao svojim očima. Pogledao je još jednom. Nije se varao. Na jednoj od tih životinja bez Hardingove oznake bilo je sedlo njegova oca!

Flintova ruka htjede potražiti oružje. Koraknuo je naprijed. No njegova futrola bijaše prazna. Preostalo je samo da upamti jahačevo lice.

Frank Bratt skrene u sporednu ulicu prema stajama kockarskoga saluna. Flint se okrene, uđe u ured i potraži u ormaru za oružje »colt«, kako nije mogao naći municiju, sve je isprevrnuo. Na kraju je mogao napuniti oružje i krenuti napoље. Toga trenutka ušla je međutim lijepa, otmjeno odjevena crkokosa žena. U nelagodi Flint je počeo trljati neobrijanu bradu.

Kad je žena zabacila veo, prepoznao ju je. Marie!

Žena se osmehne i pozdravi.

— Zdravo, mister Bate! — rekla je i smjestila se uz stol. — Vratili ste se u pravo vrijeme. Trebalo bi da odmah uhapsite Franka Bratta. Prije negoli ode iz grada.

Flint se zbunjeno smješкао.

— Baš sam pošao... — rekao je. — No, kako vi dolazite na tu misao? — pitao je hladno.

— Bratt je sada glavni na Hardingovu ranču.

— Što?

— To! Nakon što su Matt i Martin Harding ustrijeljeni, Bratt je uspio uništiti Grovera Hardinga.

– Uništiti? – upita Flint sumnjičavo.

– Tako je. Bratt je uspio postići da stari Harding otjera sina i da njega, Bratta, postavi na prvo mjesto. Ne mislite li da se grubo probio do svoga cilja?

Flint je mislio na sedlo svoga oca. Sve se odjednom počelo pojašnjavati. Tada Marie reče:

– Ljudi u gradu prilično su sigurni da je on ubio i Lasbooma.

Flint uzdahne i nagne se preko stola.

– Lasbooma sam našao – rekao je.

Marie ga pogleda.

– Ah! – izustila je iznenađeno.

– Na rudničkom području ili na Hardingovoj zemlji?

– U brdima. Ne znam, pripada li taj dio Hardingovima. Možda. Međutim, Bratt bi se htio dočepati rudnika. Zašto? Kažu da je gotovo jalov.

Marie se smješkala. Flintu se to činilo značajnim.

– Čini mi se da je netko u Lasboomovu rudniku otkrio zlatnu žilu – reče Flint.

Marie je ustala.

– Nemate pravo – rekla je. – Radi se o nafti.

– Nafti? Rocky ima nafte?

Marie potvrdi glavom.

– Izvor leži ispod Lasboomova rudnika i Hardingove zemlje. O tome se radi! Bratt nije zadovoljan s polovicom. Koješta govori o tome da su vas sinoć iz grada odvukli njegovi ljudi. Vrijeme je da udarite, šerife!

Flint se odmakne od stola i pride bliže ženi.

– Zašto vi to meni pričate? – pitao je. – Koliko zasad znam, htio je Bratt najprije u posao ući s Algeom. A vi ste s njim bili sprijateljeni.

Marie se smrkne.

– Mrzim toga čovjeka – kazala je ledeno. – Znam da je on dao ustrijeliti Harolda Algera, kako bi mogao prigrabiti čitav posao.

– Međutim, rudnik sada pripada Kompaniji.

– Da, ali ti tuđaci ne znaju za naftu. Kupnja je izvedena rutinski. Rudarska kompanija kupuje sve jame koje leže na njezinu području. Uvijek se vjeruje da bi se to moglo isplatiti. Lasboom to nije mogao postići jer nije imao sredstava.

Zdravo nepovjerenje počeo opominjati Flint. Tu ženu nije mogao prozreti. No ono što je izgovorila zvučalo je vrlo logično. U svakom slučaju, to je prvo objašnjenje mnogih neriješenih stvari. K tome njegovu se ocu nešto moralo dogoditi. Sedlo na tuđem konju djeluje kao putokaz.

Flint izvuče ladicu stola i izvadi par lisičina.

Marie se zadovoljno smješkala. Pošla je prema vratima.

– Umjesto toga – rekla je – mogli biste uzeti još jedan revolver.

– Bratt je u Stahlovu salunu?

Marie potvrdi.

– Požurite!

Nije bilo potrebno da mu to kaže. Zabrinutost za očevu sudbinu dovoljno je gonila Flinta.

Marie je izašla s Flintom i pošla prema hotelu. Flint je prešao na drugu stranu kolnika i skrenuo u sporednu ulicu. Lisičine je stavio u džep kaputa.

Ispred Stahlove kuće stajali su jahači. Neka su sedla bila slobodna. Flint je tražio momka koji je jašio na sedlu njegova oca. Na cesti ga nije našao. Vjerojatno je s Frankom Brattom ušao u salun.

Flintovu pogledu nije promaklo da su slobodna samo sedla na konjima bez Hardingova žiga.

Kućni boksač stajao je na vratima, cerekao se i pokazivao ručeti-
nom da je prolaz slobodan.

Flint brzo promotri prostriju. Vrata stražnje sobe bila su napola otvorena.

– Stahl, ne miješajte se u to! – govorio je upravo Bratt.

Flint odgurne vrata do kraja i ude. Frank Bratt je stajao pred njim a oko njega četvorica s teškim »coltovima« u futrolama. Momci su već dodirivali kundake. Jedan je od njih bio onaj sa sedla Flintova oca.

Flintov pogled zaustavi se na grupici što je stajala kod prozora. Bili su to šefovi iz Kompanije, od kojih neke nije poznavao. Prisutan je bio također bankar. Bio je tu i Nick Stahl skupina se zbila sučelice Franka Bratta i njegovih revolveraša.

– Šerife – sa smiješkom će Frank Bratt – upravo sam pri tom da obavim dio vašega posla.

– Kako ste došli na tu zamisao i na temelju čega? – upita Flint.

– U Rivertownu se igra gruba igra – objašnjavao je Bratt. – Iskusili ste je sami na svojoj koži.

Flint slegne ramenima.

– Ova lijepa Kompanija nije ništa drugo nego razbojnička organizacija – govorio je Bratt. – Ali njezinu ću igru okončati.

– Tu ćete uvredu platiti! – doviknuo je Preston, snažan vremešnjak potpuno bijele kose.

Bratt se smijao.

– Je li? A baš se čitavo vrijeme pitam, zašto vas odavno nisam ustrijelio!

– Budite suzdržljiviji! – reče Flint.

– Banda ucjenjivača – bjesnio je Bratt.

Flint korakne na sredinu sobe. Odmah je naslutio da se psi međusobno kolju.

– Slušajte, šerife – nastavio je Frank Bratt – niste sinoć samo vi odvučeni u nepoznato. Oteta je također Julia Perce, žena Grovera Hardinga. Trebalo bi da na taj način bude prisiljen da proda ranč. Grover Harding je poludio i htio je spaliti grad. Stara neslaganja među Hardingovima ponovo su podjarena i grad je izgubio zlu sudbinu samo time što je stari Harding Grovera razbaštini. Starac također nije bio zadovoljan ženidbenim izborom svoga sina. Nije htio imati na ranču salunsku djevojku, No to je njegova stvar. U svakom slučaju, Julia Perce više nije objekt pomoću kojega se može iznudivati Hardingov ranč. Radi se o nafti, šerife, ako to još ne znate. Sada vam je rečeno i mogli biste slutiti, zašto su Hardingovi sinovi morali pod leđinu.

– I sve to hoćete jednostavno natovariti na naša leđa? – žestoko će gradonačelnik.

Bratt kimne.

– Jeste! To i još ponešto. Jer ne radi se samo o Hardingovu ranču. Nafta leži ispod njega i ispod Lasboomova rudnika. – Bratt se glasno nasmijao. – Nitko neće osporavati da je Kompanija došla u njegovo vlasništvo. Međutim, valjat će istražiti, zašto je Lasboom izgubio glavu. Džentlmeni...

Još jednom ista priča, mislio je Flint prisjećajući se posjete Marie Rose. Bio je uvjeren da ni od jedne strane nije čuo istinu. Do toga trenutka bio je načistu samo s jednom činjenicom: na tuđem je konju sedlo, njegova oca. Od toga je namjeravao i početi.

Flint pođe prema Brattu. Idući pokraj njegovih ljudi, pogledao je svakoga u oči. Ispred jednoga je čovjeka stao i rekao mu:

– Jašite na proketo lijepom sedlu!

Čovjek se široko nacerio.

– Aha, gotovo je novo. Originalan »pueblo« – proizvod.

Flint pogleda Franka Bratta, koji je upravo pogledom opominjao svoga jahača, no momak to nije opazio.

– Ne brbljaj! – reče Bratt lju-tito. – Svaki od nas može posvjedo-čiti da si sedlo našao i uzeo ga jer tvoje više nije bilo ni za što. Nitko ti ne može predbaciti da je ukra-deno.

– Ne zadržavajte se sa sedlom, šerife! – reče gradonačelnik neza-dovoljno. – Ta ovdje se radi o sas-vim drugim stvarima! Ili Brattova predbacivanja što ih je uputio Kompaniji niste shvatili?

Flint je prećuo taj prigovor. Ne-tremice je promatrao Bratta.

– Znači, Lasboomov grob tamo napolju niste otkrili, samo sedlo? – rekao je.

– Za Lasbooma pitate pogreš-noga čovjeka.

– To je moguće. Ali mi sigurno možete reći, gdje je moj otac, čije sedlo koristi ovaj čovjek.

Bratt slegne ramenima.

– Nemojte ga sada ispitivati o Lasboomu i svome ocu – zahtije-vao je debeli Preston. – Pitajte toga klevetnika također za Juliju Perce i trojicu Hardingovih sinova. Siguran sam, naime, da ćemo i Grovera uskoro naći s metkom i ledima. Bratt, vaša priča ima pre-više rupa.

– Pitajte Bratta također za nje-gova bivšega ortaka, šerife! – dovi-kivao je Nick Stahl. – Harold Al-

ger je umro kad je za sebe i Franka Bratta htio uzeti Lasboo-mov rudnik. Zašto te večeri niste bili u Algerovoj kući?

Bratt se ledeno smješкао.

– Kojoj stranci pripadate vi, Stahl? Govorite li ovdje za vlastite interese? Ili ne? Da nisu vaši ljudi izveli potpisivanje kupoprodajnog govora koji od početka do kraja nije imao vrijednosti? Da nisu oni ustrijelili Algera kako bi svi drugi digli ruke od Lasboomova rudnika zbog straha da na njih ne padne sumnja da su krivi za ubojstvo? No u tom ste se slučaju proketo prera-čunali. Rudnik je progutala Kompa-nija.

Lice Nicka Stahla postalo je crveno od bijesa. Njegove usnice bile su nalik na uzak prorez. Flint ga je nepeto promatao. Djelić se-kunde predugo. U Stahlovim očima sijevnulo je. Ruka se trgla, no naglo je stala.

Flint korakne natraške. Njegovu uhu nisu promakli šumovi koji su govorili da su Bratt i njegovi ljudi već povukli oružje.

– Ostanite mirni, šerife! – opo-minjao ga je Bratt smješkajući se. – U osnovi uzevši, baš je dobro što ste ovdje. Dali ste mi priliku da vam pokažem kako se dijeli oštra lekcija.

– Spremite revolvere! – tražio je Flint mirno.

Frank Bratt kimne.

– Čekaj! Htio bih najprije nešto objasniti i saznati.

Bratt pride Prestonu i gurne revol-versku cijev prestrašenu čovjeku u trbuh. Ledima je bio okrenut Flintu, no zbog njegove četvorke koja se postrojila kod zida Flint nije imao šanse.

– Gover Harding više nije gazda na ranču – govorio je Frank Bratt. – Dućan sada vodim ja. U ime staroga, naravno. Abraham Harding zbog salunske gerle neće pomaknuti prst. Nije je podnosio od samoga početka. Za njega je ona salunska roba i to će zauvijek ostati. No uprkos tome ja želim znati, gdje je ta ženska. Isto tako, tko je od vas strvinara dao da se ubije Lasboom. Za Hardingove sinove ne moram pitati.

Bratt dobaci Flintu divlji pogled i korakne u stranu. Cijev njegova revolvera putovala je od jednoga do drugoga.

– A sada, džentlmeni, moj adut! Jutro za svitanja razbio sam u brdima sa svojim ljudima Dorneovu bandu. Al Dorne čući sada na Hardingovu ranču poput vezanoga zeca.

Ljudi ispred Brattova »colta«
pogledavali su jedan drugoga. Preston se povukao k prozoru. Na licima se pojavljivalo bljedilo.

– Što se ovdje događa? – pitao je gradonačelnik Flinta.

U Flintovoj glavi nastade komešanje. Gdje je uzao koji bi morao prerezati, pitao se potišteno. Hoće li ikad prozreti igre koje se igraju u tom prokletom gradu?

– Zašto niste Ala Dornea doveli u Rivertown? – upita Bratta.

Frank Bratt nagne glavu i reče:

– Pa, šerife, za nas ste bili mrtvac. No Dornea možete saslušati na ranču. Sigurnije je negoli u gradu. Šerife, ne govorim napamet. Ti su klipani udesili čak i vozare poštanske kočije. Ljudi se jutros nisu vratili. Bili i nestali! Ovdje se pletu fine mreže, u kojima i zakon lomi vrat. No Hardingov ranč ponovo će se pozabaviti Rivertownom. Šerife, dobit ćete deset ljudi kako

ne biste još jednom bili odvezeni poput kovčega. Tako! A sada da čujemo, gdje je djevojka? Tko je dao ubiti Lasbooma?

– Šerife! – povikao je gradonačelnik protestirajući. – Poduzmite nešto! Nemojte biti promatrač!

Čovjek je mijenjao boju u licu.

Frank Bratt korakne ponovo natraške. Iako su ga njegovi ljudi držali na nišanu, uperio je i on revolver u Flinta.

– Nećete mi se petljati u posao, šerife! – rekao je. – Odgovoran sam za veliki ranč, koji ovi lakomci žele progutati.

– Dosad niste radili osobito odgovorno – reče Flint suhoparno.

– Izgovorili ste mnogo riječi, i to je sve. Sva ovdašnja nabacivanja morat ćete dokazati.

– Pribavit ću dokaze!

– U redu! Iznijet ćete ih. Ali sada spremite oružje – reče Flint i korakne bliže. – Odjašit ću s vama na Hardingov ranč i saslušati Ala Dornea. – Za vrijeme puta reći ćete mi, gdje je vaš čovjek našao sedlo i, prije svega, kako.

– Flint oštro pogleda Bratta i nastavi: – To sam sedlo jučer vidio na pedesetak koraka daleko od Lasboomova kamena humka, na konju moga oca. Držim dakle, da ga je vaš čovjek našao tamo.

Frank Bratt nije trepnuo očima.

– Pokazat ćemo vam to mjesto – rekao je. – Preston, uzmite svoj šešir! Pratit ćete nas na ranč. Batina se okrenula. To, doduše, ne svjedoči o bogatstvu ideja, no sigurno je dobro.

– Šerife! – reče Preston uzbuđeno.

Preston je bio prvi šef u Kompaniji. Gradonačelnik je žestoko gestikulirao. Ostali su također bili uzbuđeni. Nick Stahl je stiskao pesnice

i u bespomoćnom bijesu buljio u izvučene revolvere.

— Od toga ćete plana odustati — reče Flint Brattu.

Bratt se hladno smješкао.

— Hoću objasniti Lasboomovu smrt, šerife — rekao je. — Kad to uspijem, prijavit ću Hardingov interes za šumu, na zapadu ranča, koja mu je još uvijek potrebna. Time ne odajem nikakvu tajnu. Kompanija nas je lopovski pretekla. Kad se sve objasni, svaki će sud priznati naše pravo na rudnik. A Preston će biti iza brave dok se god ne smekša. Dat ćemo ga također za Juliju Perce. — Bratt se smijao. — Da, džentlmeni, tom ćemo razmjenom biti zadovoljni jer onda sve postaje očigledno. — Bratt mahne Prestonu revolverom. — Hajde, naprijed! Idemo, Preston!

Flint se morao umiješati. U to više nije mogao sumnjati.

— Nemojte si pokvariti sve šanse! — opomenuo je Bratta.

— Neće mi biti potrebni vaši savjeti — uzvratila Bratt hladno. — Doći će trenutak kad ćete sve shvatiti.

Gradonačelnik je bio pred srčanim udarom. Flint je razumio stanje staroga čovjeka. Sjetio se riječi što mu ih je izgovorila Marie i pitao se, nije li sve to samo Brattova lukava igra.

Međutim, kako god stajale stvari, bez obzira na to što je pravo a što krivo, morao je spriječiti Brattovo prekraćenje prava. Čak ako je Preston uistinu vrag u ljudskoj spodobi, morao je spriječiti njegovo odvođenje.

— Shvaćam samo jedno, mister Bratt — reče Flint oštro — a to je da pokušavate Prestona odvesti iz grada protiv njegove volje. To je čista povreda zakona. Ako od toga nauma ne odustanete, morat ću

vas uhapsiti. U ime zakona Colorado!

— Rocky Mountains imaju druge zakone! — promrsi Bratt. — Prije svega tako je i Rivertownu, i to ćete morati poštovati. — Bratt se grubo nasmijao. — U prednosti sam, šerife. Napolju imam više ljudi negoli ovdje. Dovoljno da čitavo ovo gnijezdo odnesemo na Hardingov ranč. A tamo će se sve razjasniti.

Flint pogne glavu, slegne ramenima i okrene se.

— U redu, Bratt, idemo na ranč! — rekao je. — Doved ću svoga konja.

Pomalo ukočeno koraćao je Flint prema vratima. Osjećao je poglede na leđima. I to da ga ne ispuštaju s nišana. S tim je osjećajem prekoračio prag.

— Naprijed, Preston! — zapovijedi Frank Bratt.

Flint se u prednjoj dvorani okrenuo. Kroz otvorena vrata vidio je Bratta. Bio mi je okrenut leđima. Tada je Flint povukao brzim pokretom. Četvorka uz Bratta bila je predaleko. Nitko ga nije mogao vidjeti. Samo Preston. Njegov pogled odavao je veliku nadu.

Bratt je osjetio opasnost. Htio se okrenuti, no zastao je.

— Izadite natraške! — viknuo mu je Flint oštro. — Vaši ljudi neka ostanu gdje jesu. Više nema šale. Poslužit ću se oružjem, u to nemojte sumnjati.

Bratt opsuje.

— Prostrijelit ću Prestonu trbušinu!

— Hajde! — reče Flint mirno. — Ali i tada ćete izaći natraške. Čekat ću pet sekundi.

Bratt je oklijevao. Flint je opazio sjenu pored vrata. Odmah je pucao.

– Ništa ne riskiram! – viknuo je i brzo pogledao prema drugim vratima.

Na njima se pojavio kućni boksač. Nekoliko ljudi s ulice nagnulo je da uđe. Prepoznali su Flinta i jedan od Hardingovih jahača upita:

– Što se događa? Tko je pucao, šerife?

Flint pokretom ruke dade ljudima znak da se sklone.

– Naprijed, Bratt! – viknuo je.

Bratt se pokrenuo. Flint mu je došao u susret do vrata, uzeo mu revolver i brzo ga prislonio k zidu. Tako mu je služio kao štiti.

– Sada zapovijedajte, Bratt! Hajde, svi da se gube iz grada! Ja ću doći za vama. Na ranču ćete mi predstaviti Ala Dornea. Naprijed!

Hrapavim glasom dozvao je Bratt revolveraše iz sobe. I oni su izlazili natraške, u strahu da ih ne postrijeha Preston.

– Recite ljudima da uzjašu! – zahtijevao je Flint.

Bratt je i to učinio. Kad su se ljudi popeli na konje, Flint je pustio Bratta.

– Odmah napustite grad! – rekao je. – Pri sljedećem pokušaju ostat ćete bez glave.

Flint vrati Brattu revolver. Bratt ga prihvati bijesnim pokretom i uz frktnje odmjeri Flinta.

– Moj je prst skvrčen na obaraču! – opomenu ga Flint.

– Tu sam i ja! – reče Nick Stahl, pojavivši se na vratima.

Bratt ošine još jednom obadvajicu pogledom i poče se brzim koracima udaljavati. Trenutak kasnije odjeknuo je topot konjskih kopita. Flint je predahnuo s olakšanjem.

Tek tada izašao je iz stražnje sobe Preston. Išao je ravno prema Flintu. Nakon što se ogledao oko sebe, počeo je vikati:

– Do vraga, zašto ne zatvorite toga ubojicu? Ubojicu!

Pridružio mu se gradonačelnik tišim glasom.

– Nadam se da mu ne vjerujete ni riječ, šerife! – govorio je. Poslije tih riječi potražio je pogledom pomoć, ali bilo je očito da se još nije oporavio i da je rastresen. – Kako je došao na sve to? – pitao se. – Kompanija je uzela Lasboomov rudnik naprosto jer kupuje svaku jamu na svom području. Miss Lasboom će potvrditi da nije bilo prisile.

Prišli su također bankar i preostala dvojica šerifa. Svi su te riječi potvrđivali.

– Morali ste Bratta odmah zatvoriti! – ponavljao je Preston.

Flint kimne.

– I pokušaj otmice je kažnjiv – rekao je. – No neki zaplotnjački advokat sigurno bi ga izvukao. – Ako je on čovjek kakvim ga vi držite, sljedećih dana pružit će sigurniju priliku.

– Zasljepio vas je svojim riječima? – upita bankar nezadovoljna. – Čini mi se...

– I to je moguće – prekinu ga Flint. – Ali više nemam vremena jednu jedinu minutu. Džentimeni, čut ćemo se!

Flint je poslije tih riječi pošao. Ljudi iza njega negodovali su i zvali ga da se vrati. Psovali su i prijetili da će mu uzeti šerifsku zvijezdu. No Flint se nije dao zaustaviti.

Briga koja ga je gonila bio je njegov otac. Možda više nije živ. K vragu neka ide zvijezda i šerifski posao, mislio je Flint u bijesu. Sumnjičenja me nikamo neće dovesti. Što da s njima započnem? Potrebni su dokazi. Njih moram naći. Odmah.

Flint ode u ured, uze »winchesterku« iz ormara i malo kasnije odgalopirao je iz grada. Žurilo mu se, prokleta žurilo.

Vrućina je pritiskala. Znoj je potocima tekao niz tijelo. Ali ni na to se Flint nije mogao obazirati.

* * *

– Dodite ovamo! – zahtijevao je čovjek oštro.

Stari Bate ovlaži nabrekle i ispućane usnice i opsuje svoju zlu sreću. »Winchesterka« visokoga momka bila je uperena ravno u njegovu glavu. Okrenuo je ridana i pri tom procijenio udaljenost. Došao je do jadnoga zaključka da će momkov metak biti brži od njega. Nigdje nije bilo nikakvoga zaklona.

Starac je poslušno odjašio prema drveću i tamo stao. Odmah je prepoznao čovjeka. Grover Harding!

– Dolje s konja! – zapovijedao je Grover.

Wess Bate side bez oklijevanja sa svoga neosedlanoga konja jer mu je puščana cijev olakšavala odluku. Odmah je podigao ruke iznad glave, ne čekajući da mu se i to kaže.

Grover pride bliže, izvuče mu revolver i zatim se ponovo odmakne.

– Odakle dolaziš? Kamo si krenuo, stari?

– Nisam baš u šetnji – odgovori Wess Bate. – Bio sam u lovu a htio bih se vratiti u grad. Prokleta sam umoran i gladan.

To zaista nije bila laž.

– Moraš biti strpljiv, stari – reče Grover ljutito.

Wess Bate slegne ramenima i polako spusti ruke.

– Jašiš za Kompaniju, je li? – upita Grover zajedljivo.

Wess Bate zaniječe glavom. Toga vrućega dana jednom su ga to već pitali.

– Ne, ne jašem za Kompaniju. Kao što rekoh, jednostavno bih ponovo u grad. I to je sve. Mogu li sada dalje?

Grover Harding pride i prisloni mu cijev na trbuh.

– Najprije ćeš govoriti, a tek onda se može misliti na to da se popneš na konja. Ti pripadaš Kompaniji i nemoj pokušavati da me namagarčiš. Kamo ste odveli Juliju Perce? Odgovori, ili si stigao na kraj puta!

Wess Bate proguta slinu. Osjetio je mučninu.

Nitko ne zna, tko sam, mislio je srdito, ali svatko bi me izvukao iz kože. Kako ga je Grover Harding jače pritisnuo puščanom cijevi, opet je podigao ruke.

– Požalit ću se šerifu u Rivertownu – rekao je.

– Opomenuo sam te da me ne smatraš blesavcem! – obrecnuo se Grover. – Dobro znaš, tko je pred tobom.

Wess Bate uzdahne i stisne pesnice. Do vraga, mislio je, za danas bi bilo dosta. Jednom su me već gadno gonili.

– Znam tko ste, džentlmen – rekao je. – No to mi je prokleta svejedno. Hoću u grad! To je moja jedina želja i jedini cilj.

– Ako ne progovoriš, nikad nećeš stići u Rivertown!

– Međutim, nemam što reći – uzvрати starac mirno.

Bio je gladan, umoran, zapravo iscrpljen. Stražnjica ga je boljela. Uzdignutih ruku sa stanovitom se ravnodušnošću okrenuo prema svom ridanu.

Grover Harding ga trgne ljevicom. Samo na trenutak puščana je cijev nekontrolirano pošla uvis.

Wess Bate stisne zube i munje-
vito spusti obadvije pesnice.

Udarci su Grovera Hardinga pot-
puno iznenadili. Koljena su mu
klecnula. Prije negoli je uspio po-
ravnati pušku, stari Bate udari još
jednom i odgurne oružje. Puška je
opalila. Time je Wess Bate dobio
slobodne ruke jer je Grover Har-
ding morao repetirati, ako je htio
još jednom pucati.

Umjesto da to pokuša, Grover
Harding odbaci nekorisno oružje.
Bateova lijeva i Groverova desna
ruka srele su se na kundaku revol-
vera, zataknutoga za pojasom.
Udarcem i uzmicanjem pokušao je
Grover izbjeći napad, no pri tom je
pao. Wess Bate izvukao je „colt“ i
odskočio brzo u stranu.

Revolverska cijev dovoljno je oz-
biljno opominjala. Grover je gun-
dao i srdito zurio u staroga Batea.
Neko vrijeme nije ni pokušavao
ustati.

S revolverom u lijevoj ruci Wess
Bate korakne još jednom natraške.

– Ustaj, Grover! – zahtijevao je.
– Rekao sam da ću se požaliti še-
rifu. Naprijed! Odjašit ćemo za-
jedno u grad.

Starac dohvati pušku i u veli-
kom je luku baci daleko među
drveće.

– U Rivertownu nema šerifa –
reče Grover teško dišući.

Wess Bate se mračno osmijehne.

– Onda zadnjih dana nisi bio
tamo, ha? – rekao je.

– Moje ime glasi Grover a pre-
zime Harding! – žestio se Grover.

Starac se ponovo osmijehne.

– A ja sam Wess Bate! – reče.

– Moj sin je šerif u Rivertownu. I
on će vam sve objasniti. Ali rekao
bih da je vrijeme za pokret. Ovdje
smo se zaista predugo zadržali.

– Međutim, u Rivertownu nema
više šerifa – ponavljao je Grover
Harding. – Od sinoć.

Starac se ukočio.

– Odvela ga je skupina revolver-
aša – objašnjavao je Grover Har-
ding otresajući prašinu s hlača. –
Pretpostavlja se da su ga negdje
izvan grada ustrijelili.

Starcu htjede prsnuti lubanja. Iz
smušenoga razmišljanja trgnuo ga
je konjski topot. Obojica su se okre-
nula da vide tko dolazi. Starac op-
suje i baci se na svoga neosedla-
noga ridana.

– Čitava moja prednost otišla je
do đavola! – gundao je.

Grover Harding pogleda ga bez
razumijevanja.

– Na konja, Harding! – vikne
starac i dade se u galop. – Ako
nas klipani uhvate, nijedan od nas
neće vidjeti Rivertown.

Harding potrči da podigne
pušku i zatim prema ždrijepcu koji
je stajao iza stabla. Stari Bate mu
je domahivao. No Harding nije po-
šao za njim. Pojurio je ravno
prema zapadu.

U glavi Wessa Batea divlje su se
rojile misli. Jednostavno nije mo-
gao pojmiti da se Flintu nešto dogo-
dilo. Mnogo toga je vidio, no kome
da se u gradu obrati, ako tamo
nema Flinta?

Priljubljen uz konjski vrat, Wess
Bate je jurio prema jugu. S vre-
mena na vrijeme osvrnuo bi se, da
vidi što se događa iza njega. Usta-
novio je da su svi jahači ostali na
njegovu tragu. Grover Harding ga-
lopirao je u daljini sam, bez progo-
nitelja.

Progonitelji Wessa Batea po-
malo su ga sustizali. Imali su odmo-
renije konje. Što su bili bliže, to je
Bate žešće psovao Grovera Har-
dinga, koji ga je potpuno besmi-

sleno i beskorisno zadržao, tako da mu je propala prednost.

Kad je bio na vidiku grad, potjera je zaostajala još samo nekoliko stotina koraka. No do prvih kuća bila je još ostala puna milja. Neki su jahači zaostali, ali pola tuceta momaka u zbijenim redovima nastojala je stići svoj plijen.

Bateov ridan borio se posljednjim snagama. Ako Flint nije u gradu, mislio je stari Bate zabrinuto, moram odmah naći drugoga konja, inače sam stradao.

Pri tom se nadao da je Flintova životinja u staji i jašio je dalje.

* * *

Prešavši četiri milje, Grover Harding stigao je na cilj. Kopita njegova ždrijepca bubnjala su po kamenitom tlu. Čuvši topot, ljudi su izašli iz kolibe. Bila su trojica i svaki je u rukama imao spremnu pušku.

Trojka je čekala da jahač stane i sjaši.

– Dugo smo te čekali, Grover! – reče Roul Dorne, očito spreman na sve. – Ti se jedini snalaziš u ovim brdima. No, sredimo sada račune!

Grover Harding podigne desnu ruku.

– Dugo sam jašio prije negoli sam se sjetio ovoga staroga zdanja – rekao je. – Predlažem da zaboravimo svade.

Trojka bijaše iznenađena. Nakon izmjene pogleda odjeknuo je glasan smijeh. Roul Dorne kimne i reče:

– U redu, Grover! Ti si jedini Harding kojega bih mogao poslušati. Ali ako je posrijedi trik, ništa te više neće spasiti.

– Nema varki – reče Grover. – Sve je pošteno.

Grover Harding je mirno stajao pred pušćanim cijevima. Jedan čovjek reče sumnjičavo:

– Momci, meni tu nešto smrdi!

– Sam sam – naglasi Grover.

– Pogledajte naokolo.

Roul Dorne odmahne rukom.

– Promatrali smo te pola sata – rekao je.

– Dobro – uzvрати Grover. – Znači, prihvaćaš moj prijedlog? Na kraju krajeva, računi su na neki način izravnani. Dvojica vaših dvojica naših.

– Dvojica vaših? – požuri Roul Dorne.

– Matt i Martin – objasni Grover. – Matt je, doduše, bio šerif, no pripadao je ranču.

– Mislio sam ja, momci, da će nam nešto podvaliti – reče treći čovjek srdito. – Svršimo s njim!

Grover se nesigurno smješкао, lutajući pogledom od jednoga do drugoga.

– Račun nije ispravan – reče Roul Dorne oštro i poravna pušćanu cijev. – Trojica naših, jedan od vaših! Nećemo dopustiti da nam bude prišiven slučaj s Martinom. Grover, ako si došao po takvo priznanje, loše ćeš se provesti.

– Niste ustrijelili Martina?

– Odgovori mu metkom! – tražio je treći čovjek.

Roul Dorne reče mračno:

– Grover, zaista bi trebalo da ti prosviram lubanju! Čuli smo da je Martin nađen sa tri metka u ledima. Reci sada glasno i jasno, je li to naš način? Požuri, Grover! Nemoj razmišljati!

– Roul, tu sumnju nisam prvi izrekao ja. Ljudi tako misle jer se sve zbilo u jednom danu.

– Njihovo ti mišljenje možda odgovara? – Pitao je Roul Dorne prijeteci.

Ne! zašto bi mi odgovaralo? Naprotiv, to me prisiljavalo da dugo razmišljam prije negoli sam krenuo ovamo. Da se radilo samo o Mattu, stvar bi za mene bila jednostavnija.

– Tko tvrdi da smo mi ustrijelili Martina? – upita drugi revolveraš nezadovoljno.

– Govorkanje sigurno šire oni koji su ga uistinu ustrijelili – odgovori Grover. – Jedva je moguće da je nešto drugo posrijedi.

– Čemu sve to, Grover? – upita Roul Dorne hladno.

– Što traži Harding ovdje? – reče drugi revolveraš nestrpljivo – Da čujemo!

– Frank Bratt misli da ste vi Martina.

Roul Dorne prekine Grovera.

– Takve poslove ne obavljamo, Grover! – rekao je. – Uzalud si se trudio.

– To je dakle mir koji donosiš? – zagunda treći čovjek.

– Potrebni su mi ljudi – reče Grover.

– Nas nema više od trojice – napomene Roul Dorne. – To je malo.

– Gdje je tvoj brat Al? Ne jaši više s vama?

– Al leži tamo prijeko – odgovori Roul Dorne mrka lica i pokaže kamenu gomilu na rubu stijena – Skončao ga je Mattov metak.

– Snašao bih se i s trojicom – reče Grover.

– Hardingov ranč ima više od trideset jahača – promrsi Roul Dorne.

– Ali ja više nisam na ranču gazda.

Roul Dorne fićukne.

– Nemoj. Znači, htio bi to ponovo postati, uz našu pomoć?

Grover Harding je pričao što se sve u zadnja tri dana zbilo i kako je svoje mjesto na ranču morao prepustiti Franku Brattu. Rekao je također da su njegovi protivnici oteli Juliju Perce.

– Možda se i iza toga krije Frank Bratt – zaključio je. – Razmišljanje me dovodi upravo do toga.

Roul Dorne uvuče glavu među ramena. Tako je neko vrijeme mirovao. Grover je po njegovu pogledu zaključio da je shvatio igru.

– Je li točna priča o nafti? – upita Dorne uspravivši se.

Grover Harding kimne.

– Samo zbog toga je i došlo do sukoba. Eto, trenutak je da odredite svoju cijenu. Ako dobijemo, nikad vam to neću zaboraviti.

– Tisuću dolara po čovjeku – reče drugi revolveraš bez krznanja.

Roul Dorne ga ošine mrkim pogledom.

– Postat ćete imućni ljudi – dobaci Grover Harding.

To se Roulu Dorneu bolje sviđalo.

– Ipak spomeni neku svotu, Grover – rekao je.

Grover prijede pogledom po ljudima.

– Svotu? – rekao je. – Kad biste mogli čekati dok posao s naftom krene, mogao bi svaki dobiti po pedeset tisuća dolara.

– Čekat ćemo – odluči Roul Dorne.

Drugi čovjek kimne, promatrajući ga sjajnim očima.

– Ako je tako, izvući ćemo za tebe i đavola iz pakla, Grover – rekao je.

Roul Dorne protrija bradu.

– Na tron Hardingova ranča možemo te brzo odnijeti – rekao

je. – Za to je potrebno maknuti samo jednoga čovjeka. Ali tu je još Julia Perce. Kako ćemo s njom?

Poslije male stanke Roul Dorne nastavi:

– Ovako: njome te mogu ucijejivati tek tada kad si ponovo gazda na ranču. No s tim neće računati. Zasad Julia Perce ostaje tvojim protivnicima nekorisnom. Pravu opasnost valja gledati u mogućnosti da je puste. Ili su je možda odavno nekamo odveli.

– Naći ćemo je – uvjerljivo će treći revolveraš. – Uzda se u nas, Grover!

Roul Dorne kimne.

– Ali kako će se stvari razvijati – pitao je. – Kako ćeš doći do Lasboomova rudnika? Kažeš da ga je uzela Kompanija. Tko je sada šerif u Rivertownu? Načuli smo da je postavljen novi čovjek.

Toga momka već su maknuli – objasni Grover. – Sigurno više nije živ. Kad budem ponovo gazda na ranču, poslužiti ću se Hardingovim pravom da daje šerifa Rivertownu. Upravo mislim da će zvijezdu prikopčati jedan od vas.

Najbliži ubojica počeo se smijati i gurkati Roula Dornea u rebra.

– Ha, a mislili smo da nam je došao kraj! – govorio je. – Kakav kraj, homres, sada tek počinje život! Gore glave, neka posao počne. Uzmimo najprije Franka Bratta.

Roul Dorne nastavi raspoloženo:

– Za nekoliko sati nitko ti neće poricati da si gazda na Hardingovu ranču, Grover. To ćemo brzo urediti. Kad se jednom tamo učvrstimo, sve ostalo bit će igrarija. Jedan od nas ugnijezdit će se u Rivertownu kao šerif, a onda ćemo lopuze sređivati jednoga po jednoga. Za tvrde vratove naći će se čvršća ruka. Družina bijaše složna. Sukob

Grovera Hardinga i Dorneove bande zaboravljen je. Neslaganja su izgladana. Revolveraši su počeli sedlati konje i ubrzo su jedan za drugim jašili u dolinu, da bi zatim skrenuli prema Hardingovu ranču.

* * *

U međuvremenu stari je Bate ugalopirao u grad. Čelo njegove potjere bilo se sasvim približilo. Nekoliko strijelaca pokušalo je da ga skine s konja prije negoli dosegne prve kuće. U trku nitko nije pogodio. Pokušali su zatim ponovo, zaustavivši konje. No starac je već bio među kućama. Zaustavljanje je doprinijelo tome da se razmak poveća.

Stari Bate skoči ispred šerifova ureda s konja i baci se na vrata. Međutim, bila su zaključana.

– Vidi, vidi! – reče neki prolaznik, no umukne kad je opazio jahalice koji su se približavali.

Čovjek je očigledno odmah shvatio da je unezvijereni starac u bijegu pred progoniteljima.

– Gdje je šerif? – upita Wess Bate i izvuče «colt».

– Prije pola sata odjašao na Hardingov ranč – odgovori prolaznik i požuri dalje. – S tim konjem nemate šanse – dobacio je u hod.

Wess Bate se ugrize za usnicu.

Tko se god zatekao u blizini ureda požurio je da što prije nestane s toga mjesta. Prošlih dana nije bila rijetkost da se gradske ulice metu vrućim olovom.

Wess Bate se ogleda. Jahaci su izvukli revolvere. Bate odskoči od vrata. Mjesto na kojemu je maločas stajao odmah je bilo izrešetano.

Starac uzvratil paljbu tako žestoko da je progonitelje prisilio na sjahivanje. Zatim je počeo trčati

između vrtova. No gonioci nisu odustajali. U Rivertownu je počeo lov na čovjeka.

Tu i tamo vidio je Wess Bate ispred sebe nekoga kako traži zaklon. Iza sebe imao je šestoricu. Preskakujući plotove nastojali su ga dobiti u sredinu, kao zeca.

Isprva je Wess Bate htio u velikom luku ponovo doseći šerifov ured i pokušati da se domogne kojega od konja. No progonitelji kao da su s tim računali. Rasporedili su se tako da je taj put bio presječen.

Rivertown bijaše rudarski grad i nigdje da bi paslo kakvo kljuse, da bi pokraj kuće stajao makar rasedlan konj. Konja se moglo naći samo tamo sprijeda, pred barovima i salunima, ali do njih se pod vatrom nije moglo doći.

Bateovi protivnici prisiljavali su ga da se kreće prema sjeveru, prema rubu grada.

Kuće pa i dvorišna vrata, bijahu zatvorena. Pucnjava je djelovala kao nalet oluje. Gdje bi se god Bate pojavio i ljudi su zabravljivali vrata i zatvarali prozore.

Starac je pretpostavljao da su u međuvremenu u grad pristigli također zaostali progonitelji. Nije ih još vidio, no nije bilo dvojbe da će se uskoro pojaviti.

Kad se Wess Bate zadisan naslonio na hrpu drva, planule su ponovo puške. Meci su zujali naokolo kao razjareni stršljenovi. No zaklon bijaše dobar.

Wess Bate predahne i pognut potrči prema velikom bijelom zdanju, iza kojega se nalazila glavna ulica, Main Street. Odjednom je opazio krpice dima na nekim prozorima. Proklinjući svaki pucanj, Bate je proklinjao također lopove koji su iz te zgrade počeli poma-

gati njegovim progoniteljima. Bili su to njihovi saveznici, nije bilo sumnje.

Bjeginac je izbio u sporednu ulicu i oprezno je provirio za ugao. Na pješačkim hodnicima nije bilo nigdje nikoga. Sve kao da je izumrlo. Trenutno se nisu javljali čak ni njegovi neprijatelji.

Kad je uskočio u zaklon sljedeće kuće, opazio je Wess Bate tri jahača. U njihovim rukama sijevnulo je oružje. Činilo mu se da je nešto prozujalo tik ispred njegova nosa. Htio je potrčati dalje, ali morao je predahnuti. Nedostajalo mu je zraka u plućima. Spopadala ga je mučnina. Znoj mu je tekao u oči a leđa su ga zebila.

Pridošli jahači poskakaaše s konja. Bate podigne revolver, no nije pucao. Radije se okrenuo i dao se dalje u bijeg.

Šetajući se od zaklona do zaklona vidao je kako ljudi njegovim progoniteljima daju obavijesti. Proklet grad, očajavao je. Valjalo bi ga dobro počistiti.

No ni Rivertown nije bio napučen samo takvima. Uz jedan zid stajao je čovjek koji mu je domahivao, pokazujući prema obližnjoj daščari.

— Tamo ćeš naći ridana koji nije osobito brz, ali je žilav. Pokušaj — rekao mu je.

Starac je bez oklijevanja potrčao prema daščari, sjetivši se tek unutra da bi se moglo raditi o zamci. No ridan je pred njim frktao i premještao se s noge na nogu.

Bila je to koščata životinja koja se nije opirala. Bate je brzo odveže izvede je napolje, skoči na njezina leđa, podigne noge i pojuri poput Indijanca. Ponovo se morao snaći bez sedla.

Čovjek koji mu je pomogao ostao je na svom mjestu.

Ispred jahača isprijecila se ograda. Nije bila visoka, no bez sedla i na tuđem konju skok nije bio jednostavan. Bate se pripije uz životinju, pogna je ostrim povikom i ona se propela preko zapreke.

Ridan se stušio ravno među četvoricu revolveraša što su se tu za-tekli na okupu. Iznenadeni i zbu-njeni raštrkali su se kao da ih je netko istresao iz vreće. Psovali su i vikali. Ridan je dotle grabio dalje. Bate ga skrene počeli prvu po-boćnu ulicu. Tek tada podeli su za njim pucati.

Trenutak kasnije pred jahačem se našlo slobodno zemljište. Konj se svojski trudio. Bate se ogledao. Nikoga nije vidio.

Kad je grad nestao s vida, Wess Bate promijeni pravac. Jašio je još neko vrijeme i onda kod potoka stao. Kliznuo je na tlo i stao tapštati zasopljenu životinju po vratu.

Bila je izdržljiva kao što je rekao čovjek koji ga je na nju uputio ali brža od očekivanja.

VI

Frank Bratt izide iz rančero-ve kuće. Flint je pozdravio i skočio sa sedla.

– Dugo smo vas čekali, šerife – reče Bratt silazeći niz stepenice tri-jema. – Al Dorne je prijeko u jed-noj ostavi. Idemo odmah tamo. Pretpostavljam da vas i te kako zanima što će reći. Poslije razgo-vora s njim vidjet ćete da ste u gradu počinili pogrešku. Vrag me neka nosi, šerife, ako vam to već nije jasno. Međutim, poštovao sam zvijezdu na vašem kaputu. Ne bi bilo dobro da se govorka kako se Hardingov ranč postavlja iznad zakona i prava, samo da bi se do-

šlo do nekoga cilja. Ovom ranču to nije je potrebno. Idemo!

Flint je ostao stajati.

– Kako baratate lopatom? – pi-tao je.

Bratt je odmjeravao Flinta ispiti-vačkim pogledom.

– Ne razumijem – rekao je.

Flint se kiselo osmjehne.

– Jučer u podne rekao sam ne-kim ljudima da ću sigurno naći Lasbooma. Istini za volju, toga sam trenutka već znao gdje mu je grob.

Bratt se smrknuo no nije odgova-rao na pitanje, iako je to Flint očito očekivao – Moj je otac pro-matrao grob – nastavi Flint. – Prije negoli sam došao ovamo bio sam na tom mjestu. Lasboomov leš nije nestao, kao što sam pretpo-stavljao, ali pokopan je dublje.

Brat se naceri i dobaci Flintu podrugljiv pogled.

– Rafinirano! – rekao je.

– Donekle.

Bratt slegne ramenima.

– Nemojmo se time zadržavati – rekao je. – Izjava Ala Dornea koješta će iznijeti na danje svjetlo.

– Dobro se razumijem u čitanje tragova – reče Flint. – U ovoj ma-loj dolini netko je počinio prokleta veliku pogrešku.

Brat podigne obrve.

– Pogrešku?

Flint kimne

– Da. Moj je otac promatrao ljude koji su Lasbooma ponovo pokopali, no nekako su ga uspjeli zaskočiti s leđa i morao je bježati prije negoli je osedlao konja. Jedan od njih sada ima njegovo sedlo.

– Aha – nevoljko će Bratt. – Šerife, zašto ne vjerujete mojim ri-jecima? Našli smo sedlo kod Lake Forka. – Bratt se nasmijao i uda-rio Flinta po ramenu. – Ne budite tako sumnjičavi. Ako se pojavi vaš

otac, vidjet ćete da ste prema meni bili nepravедni.

Bratt korakne i povuče Flinta za sobom.

Flint se trzajem oslobodio.

— Htio bih razgovarati s Abrahamom Hardingom — rekao je. — Zbog toga sam zapravo došao ovamo. Ala Dornea dovedite u kuću.

Bratt je iznenađeno stao. Flint dodirne rukom rub šešira i okrene se.

— Ne povlaćite sada, Bratt! — govorio je. — Ispred kaubojske nastambe pojavili su se ljudi. Ako zaista imate Ala Dornea, dovedite ga unutra. Flint tpođe prema trijemu.

Bratt se grubo nasmijao i pošao je za njim.

— Trebalo bi da sada ja budem uvrijeđen, šerife — govorio je. — Prokleta ste ludi. Dat ću da se Al Dorne dovede u kuću.

Flint je naslutio da Bratt korača dugim koracima i da ga želi doći. Malo ispred vrata osjetio je u ledima cijev njegova »colta«.

— Ali niste dovoljno lukavi, šerife — rekao mu je. — Izaći nećete!

Flint zadrži dah, no koračao je dalje. Tek kad je iza vrata vidio Grovera Hardinga, rekao je:

— Bratt, u stupici ste!

Bratt se ponovo nasmijao, no Grover Harding prekinu smjeh udarcem. Bratt se zanjihao i skljkao se na pod.

Grover Harding kimne zadovoljno i pokaže prema vratima koja su vodila u hodnik. Tamo je ležao jedan od Brattovih revolveraša.

— Ostali su sigurno prijeko kod zgrada — rekao je, prošao je pored Flinta, izašao na trijem i oštro fićuknuo.

Kod kaubojske nastambe nastade gibanje. Skupina ljudi trčala je preko dvorišta. Činilo se da su prepozanli Grovera Hardinga.

— Ostanite ovdje, šerife! — dovikne Grover i potrči niz stepence.

Poslije njegova pucnja progovorilo je oružje sa svih strana. Flint se primakao vratima.

Grover Harding jurišao je s kaubojima prema sjenicama kolnicama i ostavama. Na toj strani nekoliko je ljudi trčalo prema koralu, u kojemu su stajali osedlani konji. Malo kasnije mogao se još vidjeti samo oblak prašine koji se brzo slijegao. Brattovi revolveraši bili su u bijegu.

Grover je za bjeguncima odmah poslao svoje kauboje. Flint je smatrao da to nije potrebno, no prije negoli se Grover vratio, potjera je krenula.

Bratt je došao-k svijesti. I čovjek u hodniku počeo se micati. Grover je jednome i drugome oduzeo oružje, gurnuvši ga za pas.

Bratt i njegov pomoćnik pripili su se uz zid, jedva svjesni ičega što se događa, kako se činilo. Nijedan nije otvarao usta.

— Sreo sam Grovera Hardinga ispred samoga ranča — reče Flint Brattu. — Znao je da je Al Dorne mrtav i zapravo samo zato nisam uletio u vašu zamku, Bratt.

Stari Harding dao se dovesti na mjesto događaja.

— Što se ovdje zbiva? — pitao je. Kad je ugledao svoga sina, uhvatio je za kotače invalidskih kolica i zaustavio ih. Njegove oči postadoše ledene. Iz njih se caklio hladan bijes. Takvim je pogledom odmjerio Flinta i upitao: — Novi šerif iz Rivertowna?

Flint potvrdi pokretom glave.

– Što to znači? – ljutito će starac, trudeći se da ne pogleda Grovera.

– Nasjeo si lažljivu lopovu, oče – reče Grover brzo. – Bratt je namamio šerifa na ranč da ga makne s pozornice. Ili da ga smakne.

– Vama sam se obratio! – do-
baci starac šerifu.

Flint se osmijehne.

– Da. Ali moj bi odgovor bio jednak ovome što ste ga čuli.

– Bratta ćete ostaviti na miru! – zahtijevao je starac. – On zastupa mene. Moj sin ima mnogo razloga da vas vara. Razbaštinió sam ga. Jasno?

– Jest, ali Frank Bratt je moj uhapšenik – odgovori Flint. – Morat ćete se pobrinuti za drugoga zastupnika.

– Dat ću da vas smijene, šerife! – grmio je starac. – Hardingov ranč postaviti će novoga šerifa.

– Trenutno to ništa ne mijenja – reče Flint mirno i obrati se Brattu. – Odvest ću vas u zatvor – rekao je – i pustit ću da se tamo smekšavate sve dok ne ustanovim, zašto ste me ovdje htjeli udesiti. Pukim slučajem sreo sam prije toga Grovera Hardinga, kojemu uopće nisam namjeravao reći da je Al Dorne mrtav. S Groverom sam s jednoga brežuljka promatrao kako se vaši ljudi uvlače u ostave, kako čekaju nekoga i daju znakove prema kući. Odmah mi je bilo jasno, koga tako nestrpljivo čekaju, da se poslužim vašom riječju prilikom moga dolaska.

Frank Bratt se naceri.

– Sve je to osveta Grovera Hardinga – rekao je. – Uхватili ste se na njegov lijepak. Moji su ljudi povelí sa sobom Ala Dornea, i to je jasno kao suza.

Bratt ušuti. Bio je blijed kao krpa.

– Dobri Al je mrtav – reče netko s vrata.

Flint se okrenuo. S revolverima u rukama dolazila su tri mrka strijelca. Pri tom se nije osvrtao na Grovera. Tko kad je u slabinama osjetio cijev njegova revolvera, navrlo je razmišljanje.

– Dorne! – vikne Abraham Harding.

Starac pogleda svoga sina. Čim je vidio kako s uperenim oružjem stoji iza šerifa, shvatio je situaciju.

– U pravu si, oče – reče Grover Harding hladno. – Ovaj čovjek bit će smijenjen, Hardingov ranč dat će još danas novoga šerifa. Ali odredit ću ga ja!

Starac je u svojim kolicima klonuo. Njegova sestra podigne ruke i zavapi:

– Grover, ubit ćeš ga! Ubiti!

– Odvedi ga! – uzvрати Grover Harding. – Smirit će se. Reci mu napolju da sam ja ponovo gospodar u kući i da nitko to neće promijeniti. Niti on!

Abraham Harding je izvezen napolje.

Grover izvuče Flintu oružje.

– Uzmi zvijezdu, Jon! – reče Grover jednome od trojice. – Ti si novi šerif.

Jon Brigg se oprezno primakao, skinuo je Flintu zvijezdu i prikopčao je na svoja prsa.

Jon Brigg bio je zdepast ali snažan čovjek.

– Naša je igra u zamahu, momci! – rekao je trijumfalno.

– Ovo su ljudi koji su ustrijelili moga brata Matta – reče Grover Harding Flintu. – Bila je to jedna stara svada, koju smo zaboravili, kao što vidite. Držim da to odobravate. Ovi su ljudi ustrijelili šerifa,

ali nisu mogli uvažavati činjenicu da Matt nosi zvijezdu. S Martinovim ubojstvom oni nemaju veze. To znam jednako sigurno kao da je Al Dorne mrtav. Uzeo sam Roula Dornea i ovu dvojicu ljudi da bih se vratio na ranč. I sada sam tu!

– Obojica smo u stupici – reče Bratt s podsmijehom Flintu.

Flint srdito kimne.

– Ne! – dobaci Grover Harding odmah. – Samo ste vi u gvožđu, Bratt! – Odgurnuvši Flinta, rekao je: – Bate, nestanite prije negoli se predomislim! Popnite se na svoga konja i nastojte što prije otići iz ovoga kraja. Još danas navečer odjašit ću sa svim ljudima u grad i podijeliti mu potrebne lekcije. Ako vas tamo zateknem, sljeduje vas Brattova sudbina. – Grover pri-teći pride k Brattu i nastavi: – Ali vi ne možete od mene očekivati milost. Julia bi odavno bila slobodan da me tako pasji niste zbacili sa sedla. Dobit ćete metak ravno među oči. Ako ustanovim da ste krivi za otmicu Julije, ili da ste u tome sudjelovali makar malim prstom, teško ćete dočekati smrt.

Flint zatrese glavom.

– Grover – rekao je – sve što radite krivo je! Dajte da vam se to objasni!

– Brinite se o sebi, Bate! – otrese se Grover. Zatim je izvadio metke iz Flintova »colta« i dobacio mu ga. – Nestanite!

Flint pograbi oružje i praćen pri-jetećim pogledima spremi ga na njegovo mjesto.

– Dolazi neki jahač! – javi se Jon, novi šerif, i pode prema vratima.

Flint je htio izaći.

– Pričekajte! – opomene ga Grover.

Jon za stao ispred praga.

– Oho! – čulo se kako govori. – Bez sedla, poput Indijanca! Zaista nevidena slika! Tko ti je za petama, stari?

Topot je umuknuo. Čuli su se koraci.

– Gdje je moj sin, šerif? – pitao je kreštav glas.

– Ja sam šerif, stari! Oćoravio si, je li?

Poslije tih riječi zavladała je tišina.

Flint je odmah prepoznao govor svoga oca. Mogao je zamisliti, kako je primio ono što je čuo i vidio. Jona sa zvijezdom na prsima. Zato je brzo prišao vratima i doviknuo:

– Udi, oče! Ovdje je sve u redu.

Stari Bate pojavio se na vratima, ogledao se naokolo, odmjerio Bratta iznenađenim pogledom i obratio se sinu:

– Imaš pomoćnika?

Starac je stao, zagledao se u Flinta i naslutio nevolju. Flint je to jasno vidio, no pozvao ga je pokretom ruke da uđe.

Starac se zagledao u Grovera Hardinga. Vidjevši revolver u njegovoj ruci počeo je tresti glavom, kao da će time srediti misli.

Flint se smješкао. Pozvao je oca samo zato da bi spriječio sukob s novim šerifom.

– Goni me pola grada – reče starac u predahu. – Počelo je kod Lasboomova groba. Nisam imao vremena niti da osedlam konja.

Grover Harding podigne pogled.

– Koji su te ljudi gonili? – pitao je.

Flint gurne oca prema vratima.

– Mi imamo mnogo neprijatelja, Grover – rekao je. – Ovo je moj otac. I on i ja odmah odlazimo.

– Ni makac! – reče Grover Harding i uperi revolver u Flinta. – Neka stari govori!

– U redu – reče Flint i kimne ocu koji ga je zbunjeno promatrao.

– Učini im to!

Wess Bate još jednom nepovjerno pogleda sina. Kad mu je Flint ponovo kimnuo, slegnuo je ramenima.

– Dakle, ležao sam u zasjedi – počeo je.

– Gdje? – prekine ga Grover strogim glasom.

Wess Bate pogleda sina.

– Kod Lasboomova groba – odgovori Flint umjesto njega.

– Dalje! – zahtijevao je Grover. Starac proguta slinu.

– Kad su došli, još se nije bilo pravo razdanilo. Petorica! Razgrnuli su kamenje, no nisu odnijeli leš, kao što smo očekivali. Samo su ga pokopali dublje. Poslije toga uzašli su i krenuli. Htio sam upravo osedlati konja, kad sam bio napadnut.

Wess Bate pokaže prema Franku Brattu.

– Mislio sam da on pripada ljudima iz Kompanije – reče Bratt sa smiješkom.

Bratt se ponovo pribrao. Razgovor je u njemu očito budio nadu.

– Odjašio sam sa svojim ljudima u brda – govorio je. – Htio sam – nastavio je – nanjušiti Dorneovo krdo. Tada smo naletjeli na njega – pokazao je prema starom Bateu. – Gonili smo ga i zamalo uhvatili. Sada mi je žao. Međutim, zašto nam nije rekao da je šerifov otac?

Wess Bate je pozelenio od jada.

– Da – rekao je – gonili ste me tako da u meni i sada još klepeću kosti. Jedan od gonilaca i sada ima moje sedlo. Toliko sam uspio vidjeti.

– Dobit ćeš ga natrag – uvjerovao ga je Bratt.

– Dalje! – zahtijevao je Grover nestrpljivo.

– Dalje? Mrcvario sam svoga ridana i sebe. Imali smo i malo sreće. Inače nas ne bi više bilo. Tragove petorice jahača mogao bih ponovo naći i pokazati. Pratio sam ih do njihova logora.

– Gdje je bio taj logor? – pitao je nestrpljivo Grover Harding.

Wess Bate slegne ramenima.

– Pa, ovaj, ne znam kako da to mjesto opišem – rekao je. – Ali mogao bih ga ponovo naći. Logorovali su tamo u tri armijska šatora. Možda čak dvadeset ljudi.

– Čitava rulja Kompanije! – reče Bratt, nedvojbeno sve zadovoljniji zbivanjem.

– Ovaj – nastavio je Wess Bate – kad sam se prišuljao bliže, neki ljudi i jedna žena napustili su...

Grover Harding korakne koliko su noge dopuštale.

– Žena? Kakva, koja? – pitao je.

Groverovo uzbuđenje zbunjivalo je staroga Batea.

– Žena! – rekao je. – Plava.

– Podrobniji opis! – zahtijevao je Grover Harding.

Wess Bate izduži lice.

– Ne znam – rekao je. – Otišli su i onda je jedan...

– Jesi li vidio kuda su odjašili?

– ponovo ga prekine Grover.

Wess Bate zaniječe glavom.

– Onaj poslije bio je odjeven posve gradski – nastavio je. – No ja sam htio požuriti ovamo. Kad sam prilazio svom ridanu, veselo je rzao. Ali malo kasnije bili su mi za vratom. Dočepao sam se, dođuše, lijepe prednosti, no tada ste me vi zadržali, mister Harding.

Flint pročešlja kosu. Harding također.

– Zašto mi to nisi tada rekao, do vruga? – vikao je Grover.

– Ta žena što si je vidio u logoru – objašnjavao je Flint – oteta je ovdje, na ovom ranču.

– Za ime svijeta! – uzdahne Wess Bate. – Morao sam bježati. Nastojao sam se dočepati grada. Ali ridan se iscrpio i progonitelji su me sustigli. Jedva sam se izvukao. Iz grada i uopće.

– Pokret! – zapovijedi Grover. – Pomest ćemo taj logor. Ti ćeš nam, stari, pokazivati put. Jon, pozovi ljude!

– Čekajte! – reče Flint, dostigne Jona i uze mu šerifsku zvijezdu, prije negoli je uspio shvatiti što se događa.

– Gonite se do đavola, Bate! – viknuo je Grover i podigao revolver.

Flint je ponovo prikopčao zvijezdu. Zatim je napunio oružje.

– Grover, sada morate odlučiti – govorio je pri tom mirno – što hoćete: djevojku ili naftu? Ako se odlučite za ovo drugo, Juliju Perce sigurno nećete dobiti živu. U tom slučaju dajem vam zvijezdu kao utjehu. Izgubit ćete uprkos tome.

– Trebalo je da vas izrešetam – siktao je Grover Harding.

– Reci mu da hoćemo naftu i pošalji ga k vragu!

U brdima ćete samo krvariti – reče Flint. – Ništa drugo. Ako odjašite u grad, s Julijom Perce oborit će vas na koljena. Ako imate zrno razuma, spremite konačno revolver i prepustite sve ostalo zakonu.

Grover Harding spusti ruku.

Flint gurne oca prema vratima. Na pragu je još jednom zastao.

– Pri kakvoj ste vi pameti, Bratt? – pitao je. – Ja bih na vašem mjestu sjeo u sedlo i jašio, tako, otprilike tisuću milja. Ovdje se baš niste iskazali.

Brattovo lice postade sivo. Grover ga je promatrao stisnutih usnica. Odmjeravao je karte.

– Pogledajte kako je vaš otac, Grover – reče Flint. – Brinite se o njemu. Ovoga trenutka bilo bi to sve što možete uraditi.

– Dolazim u grad! – odluči Grover.

Flint zatrese glavom.

– Uradite li to, neće biti dobro. Ti su ljudi u stanju ustrijeliti Juliju Perce pred našim očima. Prokleta je lako da nas razoružaju.

Flint krene napolje, gurajući pred sobom oca.

– Moje sedlo! – reče Starac i stade.

Flint ga gurne. Žurilo mu se da se makne s toga mjesta. Ion Brigg se vratio.

Frank Bratt je gonio svoga ridana gotovo do iznemoglosti. Htio je prije Batea biti u gradu, a morao je jašiti u velikom luku.

Kad je zanoćilo, ulazio je umoran u Rivertoun sa zapadne strane. Konj se mučio sa svakim korakom i samo što nije portao. U sjeni pored kovačnice, daleko od centra, side Bratt sa sedla i olabavi remen, da bi zatim privezao konja za obližnju vočku. Ogledavši se na sve strane, pošao je Frank Bratt uz glavnu ulicu. Šešira nabijenoga na oči prolazio je pored zgrade Kompanije. Najprije je htio skrenuti u sporednu ulicu da posjeti kartašku spilju Nicka Stahla, no predomislio se i pošao je u hotel „Princ“.

U sobi koju je držala Marie gorjelo je svjetlo.

– Baš sam srećković! – promrsi Bratt sebi u bradu i pode dalje.

I taj put koristio je Bratt stražnja vrata i stubište za poslugu. Ni od koga viđen stigao je do vrata.

Kad je položio ruku na kvaku, Marie je izašla. Prestrašila se tako da je zateturala natraške. U strahu je predvidjela da Bratt nema oružja. Frank Bratt pođe za njom i pažljivo zatvori sobu. Ledima se naslonio na vrata, položio desnu ruku na praznu futrolu i pogledao Marie kao da se zabavlja.

– Nikad još nisam blefirao, Marie – rekao je mirno, uživajući u njezinu strahu.

Marie klone u stolicu i razrogači oči. Tako se lecnula da nije mogla izustiti ni riječ.

– Koljena su sada sigurno prokleta meka – podrugivao se Bratt prilazeći bliže. Uhvatio je Marie za ruku, trgnuo je uvis i oštro je pogledao u oči. No tada se nasmijao i pustio je da klone na stolicu. – Ah, meka sam srca – rekao je.

– Što hoćete? – izusti nekako Marie.

– Prilike me prisiljavaju da još jednom mijenjam pravac – odgovorio je. – Marie, vi ćete mi to omogućiti. Tko je u igri glavni? Moram razgovarati s njim.

– Ne znam – odgovori Marie.

– Sjetit ćete se! Stvari stoje vraški loše, gore negoli svi vi mislite. Kompanija je stjerana k zidu – reče Bratt i podsmjehne se značajno. – Za jedan sat može sve biti svršeno. Ode bogatstvo i moć, Marie! Razmislite o tome, ali nikako nemojte dugo razmišljati. Moglo bi se inače dogoditi da niti dobri Frank Bratt ne može više pomoći. Zato ćete sada otići k velikom gazdi i najaviti mene. Reći ćete da Frank Bratt ima u rukama kartu.

Marie se oporavljala od straha i lice je dobivalo uobičajenu boju. Disanje se sredilo i Marie je stala promatrati Bratta svojom poznatom sigurnošću.

– I to je sve?

– Dodajem da sam kod Hardin-
govih gurnut u stranu, no upravo zato mogao bih biti u stanju da Kompaniju spasim od propasti. Hajde, idemo!

Marie je ustala.

– Zašto to činim? – govorila je.

– A vi ste prijetili da ćete me ubiti!

Frank Bratt odmahne rukom.

– Vaša je prednost u tome – s osmijehom će Bratt – što vas nešto goni na akciju. Strah da ćete sve izgubiti

Marie ne reče ništa već prode pored Bratta i poče se spuštati u barske prostorije. Bratt ju je pratio držeći ruke na praznim futrolama. Taj ga je osjećaj nagonio na pomisao da je bespomoćan, no sada, kad je išao u lavlje gnijezdo, bilo mu je teže negoli inače.

U hotelskom baru našlo se samo nekoliko gostiju, no svi su bili iznenađeni Brattovom pojavom. On je vidio samo zlorado smješkanje, no slutio je što mu ti ljudi žele i morao je smirivati nervozne ruke.

Iza šanka stajao je pipničar. Frank Bratt je oklijevao, no tada odmjeri pipničara ledenim pogledom i pođe prema njemu.

– Potrebno mi je oružje – izustio je oštro – pa ćeš mi posuditi pucaljku koji držiš ispod daske.

S takvim zahtjevom pipničar nije računao. Podigao je pogled i htio se osmjehnuti. No pogled Franka Bratta bio je tako opasan da se revolver odmah našao na dohvatu.

Brzim pogledom Bratt je provjerio je li oružje nabijeno i tek ga je tada uzeo, maknuvši ruku s prazne futrole. Kimnuo je pipničaru i stavio ga na mjesto, poravnajući pri tom remen. Osjetivši se slobodnim

i sigurnim, Bratt se okrenuo i pošao za Marie, koja ga je čekala kod vrata. Izašao je za njom iz hotela vrlo radoznao, kamo će ga povesti.

Marie je išla prema bijeloj zgradi Kompanije. Frank Bratt je zadovoljno kimao glavom. No to je veće iznenađenje bilo kad ga je Marie povelala pored Kompanijnoga zdanja i kad je stala ispred neugledne susjedne kuće.

– Ovdje – rekla je, uhvativši Brattov nepovjerljiv pogled.

Bratt je pogledao naokolo. Šerifov ured nije bio daleko, no tamo dolje vladao je potpun mir. Vjerovao je da Flint Bate i njegov otac još uopće nisu stigli u grad.

Marie pokuca na vratima. Otvorila ih je postarija žena, otmjeno odjevena. Brattu ta kuća nikad još nije pala u oči i tako nije znao, tko u njoj stanuje.

Bio je to dom Walta Warrena, gradonačelnika Rivertowna.

Bratt bijaše šokiran tom činjenicom. No uz glavnoga gradskoga oca opazio je debeloga Prestona i bankara.

Marie se smjestila kod prozora. Bratt je stajao kod vrata.

Gradonačelnik, taj uglednik, po-drugljivo se smješкао.

– Znali smo da ćete doći, Bratt – govorio je Warren. – Možemo također misliti, zašto ste došli. Međutim, recite, što nudite?

Bratt je igrao tvrda čovjeka. Još prigodom ulaska stavio je ruku na kundak. Nije je skidao niti toga trenutka.

– Prije bih htio čuti vaše uvjete, džentlmeni – rekao je. – Kao što bi, na primjer, bilo: kako su podijeljeni udjeli? S koliko bih ja ušao u obzir? Prihvatiti mogu samo pravedno partnerstvo. Ravnopravno. Ono što donosim odlučuje o op-

stanku Kompanije. Imajte to u vidu!

Walt Warren se nelagodno smješкао, pogledavajući Prestona i bankara. Obojica su glavom dala znak da vodi razgovor i nadalje.

– Nas smo trojica, Bratt. Vi biste dakle bili četvrti čovjek. No kako više niste na Hardingovu ranču?

– Tamo je ponovo gazda Grover – odgovori Bratt bez oklijevanja jer je bio siguran da mu to objašnjenje donosi prednost. – Sada biste mogli nešto postići s Julijom Perce.

Grabežljivci su ponovo razmijenili poglede.

– Vi ste propali kockar – reče bankar oštro i ustade. – Nasukana riba.

Svaki je živac u Brattu upozoravao na uzbunu. Desna je šaka čvršće stegnula kundak. Oči su lutale od jednoga do drugoga.

– U redu, džentlmeni, recimo da ću biti pritisnut k zidu. Ali vi ste bez mene gotovi. Vaš je logor otkriven. Za nekoliko minuta šerif može biti u gradu.

– Bratt, niste nam potrebni! – uzvрати Walt Warren. – Već ste nam ionako previše štetili. Predat ćemo vas šerifu.

– Banda ubojica! – ciknuo je Bratt svladan bijesom.

– Hoćete li možda tvrditi da smo mi pobili Lasbooma i Hardingove momke? – viknuo je bankar.

Bratt bankaru nije dopustio da nastavi. Munjevito je povukao revolver i uperio ga u Marie.

– Prvi metak bit će njezin! – rekao je promuklo i htjede krenuti u povlačenje.

Iza Marie zagrmio je drugi revolver. Zrno je pogodilo Bratta u prsa. U padu je vidio Nicka Stahla kako

izlazi iza do kraja navučene zavjese.

Bratt je pritisnuo obarač. Budući da Nick Stahl nije bio dovoljno precizan i dovoljno brz, Bratt je uspio. Marie je kriknula i klonula, naguvši se naprijed. Muškarci su skočili sa svojih mjesta. Nick Stahl je počeo vikati, umjesto da brzo ponovo puca. Bratt je već ležao na podu, no grčevito je pokušavao da ponovo podigne oružje. Podigao ga je previsoko i ispalio je tri metke prije negoli je gradonačelnik uspio upotrijebiti svoj »colt«. Brattovi ineci izletjeli su kroz prozor na cestu.

Svi su se bili oslonili na Nicka Stahla. Marie je bila samo okrnuta, no Stahl je dobio pun pogodak. Potpuno neočekivano za sve pao je.

U sobu su navalili ljudi. Warren je drečavim glasom izdavao zapovijedi. Osim velikih gazda bila su u kući još sedmorica. Bratt ih je brojio dok mu je revolver klizio iz ruke. Brojio ih je još i onda kad je klonuo na lice.

* * *

Flint i njegov otac čuli su paljbu upravo kad su htjeli ući u ured. Starac počeo gundati i psovati.

– Rudari se ponovo tamane, do davola!

– Opaši se i dodi, tata! – reče Flint. – I budi oprezan od prvoga koraka. Razbojnici jedva mogu smisliti bolji način da nas namame u stupicu.

Wess Bate stegne opasač i uze šešir s vješalice.

Flint je otvorio vrata. Izašli su jedan pored drugoga.

Na ulici je vladalo uzbuđenje.

– Pucnjava u kući Walta Warrena! – dovikivao je prvi prolaznik.

Flint je odmah stao i uhvatio za ruku oca.

– U gradonačelnikovoj kući, jesi li čuo? – rekao je.

– Nebesa, a nas smo samo dvojica! Kao šerif, moraš tamo!

– Ostat ćeš iza mene i čekati ispred kuće – promrsi Flint i krene.

Ispred gradonačelnikove kuće okupljali su se ljudi. Jednoga je starca pogodio zalutali metak. Liječnik se upravo uspravljao nad njim.

– Kroz onaj prozor! – rekao je Flintu pokazujući mu ga. – Pravo je čudo da nije stradalo više ljudi.

Flint samo kimne i pođe prema vratima. Gradonačelnik je stajao na pragu, skamenjen i blijed, koliko je Flint mogao vidjeti.

– Što se dogodilo? – upita Flint.

– Došao je Bratt i prijetio nam je. Nama. Marie – mucao je Warren i počeo dozivati liječnika: – Dodite, miss Marie je ranjena.

Liječnik je ušao u kuću. Nekoliko ljudi nagrnulo je za njim.

Poslije pregleda liječnik je dao da Marie bude prenesena k njemu. Zatražio je također da se iznese Frank Bratt. Zatim je zajedno s ljudima izašao.

U sobu je ušao Warren. Iza njega se pojavio stari Bate. Flint ga je htio opominjućim pogledom vratiti, no starac je već zalupio za sobom vrata i stavio gradonačelniku ruku na rame.

– On, Flint! – rekao je. – Njega sam vidio u logoru!

Warren se brzo okrenuo.

– Što si vi dopuštate? – rekao je, no umuknuo je kad je ugledao pogled Wessa Batea.

Flint je odmah priskočio k zidu da bi imao dobar pregled i potegnulo je »colt«. U međuvremenu mu

je postalo jasno, kako opasan i gadan može biti taj čovjek. I dosad je to mislio, po nije se time zaokupljao. Sada je znao.

Maske su bačene jer je možda na redu bio posljednji i jak potez, sa svim rizikom.

Preston se hladno cerio. Bankar je trljao ruke.

Gradonačelnik je slijegao ramenima.

– Ovaj put nećete izaći odavle. Predsoblje je puno ljudi. Nema šanse – govorio je.

Preston je to potvrđivao glavom. Gradonačelnik je odmjeravao Flinta zlim pogledom.

– Jeste li spremni vi napolju? – pitao je glasno.

– Jesmo, gazda! – odgovorio je neki taman glas.

Flint uperi oružje u gradonačelnika.

– Ni slova više! – rekao je i dobacio ocu lisičine.

Starac ih je uhvatio i vezao bankara i Prestona zajedno.

– Sada izlazimo, džentlemani – reče Flint. – Najprije idemo Warren i ja. Tata, ti ćeš biti pored mene. Natraške! Krećemo! Tko se ne pomakne, ustrijelit ću ga.

Wess Bate kimne, odmjeri jezanu dvojicu i ovlaži usnice.

– Čeka vas besplatan grah – rekao je. – Warren, u međuvremenu sigurno ste požalili što ste moga mladića nagovorili da bude šerif.

Vrata su se odjednom otvorila. Netko ih je silovito gurnuo nogom. Flint i Wess Bate pucali su odmah. No među vratnicama nije bilo nikoga. Strijelac je morao munjevitō skočiti natrag.

– Dajte da sada govori žena! – vikao je gradonačelnik.

– Ovdje sam ja, Julia Perce! – čuo se ženski glas. – Šerife, ako odmah ne bacite revolver u predsoblje, ubit će me.

Glas je zvučao prigušeno i prestrašeno. Flinta podiđoše ledeni žmarci. Njegov otac podigne ramena i problijedi.

Walt Warren se cerekao.

– Vaš život za život Julije Perce – reče Flint hladno. – Moja ponuda. Idemo! Kad ona uđe, vi možete napolje.

Warren je počeo nešto mrmljati. Flint skine šerifsku zvijezdu i baci je u predsoblje.

– Ovako će sve za mene biti lakše, Warren – rekao je. – Budem li prijetio, bit će to moja osobna stvar.

Warren je hvatao zrak.

– Pucat ću u svaku sjenu, padne li ženi ijedna vlas s glave! – zaprijeti stari Bate, gutajući iza svake riječi slinu. Revolver je podigao do Prestonove sljepoočice. – Vi ste broj jedan! – rekao je.

– Pošalji je unutra! – dovikne Walt Warren prebijenim glasom.

Julia Perce je dotrčala plačući. Flint je povuče od vrata i gurne je prema ocu. Zatim je izgurao Warren napolje poput vreće i zalupio je vrata.

– Toga lopova mogao si zadržati ovdje – reče Wess Bate sa žaljenjem.

– Taj mi neće pobjeći makar ga gonio do sjevernoga pola – odvratiti Flint.

Odvrativši prijetecim pogledom bankara i Prestona da govore, viknuo je:

– Dolazimo! Najprije Preston i bankovni pljačkaš!

Flint povuče vrata i skoči.

Jednim skokom našao se u predsoblju i osuo paljbu. Predsoblje bi-

jaše zasuto vrućim olovom. Lijevo i desno bilo je komešanja. Iz cijevi je sijevala vatra. No Flint kao da nije čuo grmljavinu, niti je išta osjećao.

Otvorila su se ulična vrata. S ulične svjetiljke palo je u kuću malko slaboga svjetla. Trojica s jedne strane sunula su napolje. Jedan je čovjek ostao ležati na pragu. Desno također više nije bilo nikoga.

Wess Bate je djelovao točno onako kako bi morao. Kad je vidio Flintov skok u predsoblje, gurnuo je za njim bankara i Prestona, povukavši Juliju na ulicu.

Flint je u međuvremenu napunio oružje. Točno u pravom trenutku. Prazan revolver je odbacio.

„Colt“ Flint Batea progovorio je još jednom u divljem ritmu.

Kad je čuo očevo oružje, potrčao je napolje.

Ulica bijaše pusta kao da ju je očistio vihor. Lijepa žena ležala je na pločniku, naslonjena na kućni zid. Ispred nje je stajao Wess Bate, držeći Prestona i bankara na nišanu.

Nastala je tišina. Odnekud su se čuli koraci. Zatim topot mnogih konja u galopu. Ulica se ponovo naglo promijenila. Stigli su Hardingovi jahači.

Dok je Grover Harding grlio djevojku, njegovi su ljudi pretraživali kuću i osiguravali ulicu.

* * *

Više nije ispaljen nijedan metak.

Bateovi su izdržali svoju kušnju.

Walt Warren, glavar s nekoliko lica, nađen je mrtav u predsoblju. Njegovi kompanjoni pred sudom su mrtvome pripisivali svu odgovornost. Prokurator bijaše mlad čovjek. Bio je spretniji i rafiniraniji od lopova. Prestonu je dokazao krivnju za smrt Martina Hardinga i postigao zasluženu kaznu.

Flint je dugo razgovarao s mladim. Tužba zbog smrti Matta Hardinga zabašurena je jer se radilo o svadi što su je starci namrli svojim sinovima.

Udovica Lasboom prodavala je rudnik još jednom, taj put Groveru Hardingu. Ušla je također u posao s naftom. Grover je ostao gazda na Hardingovu ranču a Julia valjana gospodarica. Sama je uspjela postići čak i to da preobradi staroga Hardinga.

Flint Bate zadržao je šerifsku zvijezdu jer su to od njega zahtijevali građani Rivertowna. Mnogi nisu shvaćali Walta Warrena kad je htio da mladić postane šerifom, no sada bijaše jasno kako se Warren preračunao.

Wess Bate je ostao u svojem dućanu, koji je konačno doživio bolje dane jer je opskrbljivao velike rančeve. Starac se žalio što je izgubio sinovljevu pomoć u poslu, ali uzeo je drugoga pomoćnika i sa svime je nekako izlazio na kraj.

Rivertown je ponovo bio miran i ugodan grad, o čemu je starac često i rado pričao svakome tko je htio slušati, pa i onima koji nisu.

Joshua Mark

RUŽAN SAN

– Koliko se još moramo druckati do Considine, Roger? – začuo je ženin glas, koji je dolazio negdje iz unutrašnjosti kola.

Okrenuo se i nasmijao kad je spazio kako uzalud pokušava zadržati ravnotežu. Upravo u tom trenutku kola su prešla preko neravnine i Clare se strovalila na gomilu zavežljaja.

Kad je nakon nekoliko trenutaka ponovno ustala, ljutito je povikala:

– Gotovo sam slomila vrat, a tebi je to smiješno!

Shvatio je da je pretjerao sa šalom, te je nastojao popraviti što se popraviti dade.

– Ne ljuti se, draga! Siguran sam da bi se i ti smijala da si vidjela kako mlataras po zraku kao da loviš muhe.

Ljutito je napućila usne, no prije nego što je uspjela bilo što reći, Roger je brzo dodao:

– Vjerujem da ćemo u Considine stići sutra prije mraka.

– A što ako je karavana već krenula? – zabrinuto je upitala.

– Ne moraš zbog toga brinuti. Clay Gibson mi je rekao da je planirao polazak tek početkom travnja.

Činilo se da ju je njegov odgovor malo umirio, no unatoč tome ponovno ga upitala:

– Zbog čega misliš da se na njega možemo osloniti?

Uzdahnuo je i zakoluto oćima, jer je na ta i slična pitanja dotad nebrojeno puta morao odgovarati.

– Clay je jedan od najboljih vodića na Zapadu i dosad je najmanje deset puta vodio slične karavane na putu do Kalifornije.

Ponovno je zašutjela. Na licu joj se pojavio sanjalaćki izraz. Roger se ponadao da ga više neće zamarat i spraznim razgovorom, no to je ipak prerano učinio, jer je ponovno začuo poznato pitanje.

– Zar ćemo stvarno imati farmu koja će biti samo naša?

– Hoćemo, draga. Zar ti to nisam obećao? – rekao je sigurnim glasom, iako u to nije bio baš tako siguran.

Roger je bio vrlo oprezan kad je trebalo o nećemu odlučiti, ali nakon što su prodali malo imanje u Missouriiju i kad su već nakanili da potraže sreću u dalekoj Kaliforniji, ni njemu nije preostalo ništa drugo nego da se nada da će se njihov san ostvariti. Naslućao se prića o ćudėsnoj zemlji s tako blagom klimom koja omogućuje da uspijeva sve što se posadi.

Samo da sretno stignemo do Considine. Iako će nas i poslije na putu vrebati opasnosti, u drućstvu je ipak lakće, zabrinuto je pomislio.

Ćuo je priće da su u posljednje vrijeme Indijanci Pawnee ponovno iskopali ratnu sjekiru, a upravo su

prolazili kroz njihovo područje, tako da se lako moglo dogoditi da ih napadnu njihovi ratnici.

Zabrinuto se ogledao, ali ništa sumnjiva nije opazio. To ga je malo umirilo, iako je vrlo dobro znao da se u svakom trenutku s okolnih stijena može sjuriti gomila Indijanaca.

Clare je na svu sreću zašutjela, tako da je svu pažnju mogao usredotočiti na motrenje puta pred sobom. Nije proteklo ni pola sata, a onda je u daljini ugledao oblačić prašine. Udaljenost je bila prevelika tako da nije mogao odrediti o kako velikoj grupi konjanika je riječ. Uzeo je pušku koja se nalazila pored sjedala i stavio je na koljena. Nije želio usporiti vožnju, jer su im jahači dolazili sususret, a u okolini nije bilo pogodnog zaklona iza kojeg bi se mogao skloniti. O tome nije želio ništa govoriti, jer od nje ionako nije mogao očekivati nikakvu pomoć.

Nakon desetak minuta nepoznati jahači su se toliko približili da ih je mogao prebrojati. Bila su trojica, no udaljenost je još bila prevelika tako da nije mogao pouzdano odrediti da li su bijelci ili Indijanci.

Clare je osjetila da nešto nije u redu. Prišla mu je i sjela pored njega. Odmah je ugledala konjanike. Vrisnula je i prestrašeno pogledala muža.

– To su sigurno Indijanci! Ubit će nas, a onda skalpirati – užasnuto je prošaptala.

Njezina panična reakcija samo je još više uzrujala Rogera. Ni ne gledajući je, bijesno je odbrusio:

– To još nije sigurno. Njih su samo trojica, tako da ih možda uspijem svladati. U svakom slučaju skupo će platiti naše skalpove.

– Pa nećeš im se valjda suprotstaviti?

– Hoću, osim ako ne želiš da ih dočekamo prekrivenih ruku. – podrugljivo je promrmljao, no odmah se posramio svojih riječi.

Primio je uzde lijevom rukom, dok je desnom potražio njezin dlan.

– Možda to uopće nisu Indijanci – pokušao ju je umiriti, iako ni sam u to nije vjerovao.

Nakon nekog vremena na svoje veliko iznenađenje shvatio je da je njegova pretpostavka bila točna. Prema njima su jahala trojica bijelaca!

To je lako mogao zaključiti po njihovoj odjeći, a već su se toliko približili da im je mogao raspoznati lice. Sva trojica su bili odjeveni u kožna odijela, a na glavama su imali krznene kape. Lica su im bila preplanula od sunca. Jedan je imao gustu crnu bradu koja mu je sezala gotovo do polovice prsiju.

Roger je odahnuo s olakšanjem i povukao uzde. Konji su poslušno zastali i odmah počeli pasti. Kratak predah je i njima očito dobro došao.

Kad su se približili na desetak metara, ljudi su sjahali. Dvojica su ostala s konjima, dok se bradati muškarac približio kolima. Pažljivo je pogledao Rogera, a zatim Clare. Na kraju mu se pogled nekoliko sekundi zadržao na šarperici koju je Roger držao preko koljena.

– Prilično ste hrabri kad se u ova vremena sami usudujete putovati – rekao je čovjek umjesto pozdrava.

– Na svu sreću ne idemo daleko – odgovorio je Roger.

Muškarac mu se odmah nije sviđio.

– Bez obzira na to, nije baš pametno sa sobom voditi ovakvu ljepoticu – procijedio je čovjek i bezobrazno se zagledao u Clare.

Ona je pocrvenjela i spustila pogled. Rogeru je uskipjela krv, ali je ipak mukom svladao ljutnju. Bilo mu je jasno da nije ni vrijeme ni mjesto za tako nešto, jer je ionako i bez toga imao dovoljno problema. Zbog toga je samo rekao:

– Moja žena i ja putujemo u Kaliforniju.

– Zar sami? – začudio se bradati.

– Ne, ne idemo sami. U Consideinu se skuplja karavana koja će početkom sljedećeg mjeseca krenuti na zapad.

Čovjek je odobravajući kimnuo.

– To mi se već više sviđa.

Izvadio je kožnatu vrećicu s duhanom i smotao cigaretu, a zatim je zavukao ruku u džep, no kad ju je izvadio, Roger se zaprepasteno zabuljio u njega. Umjesto šibice čovjek je u rukama držao pištolj.

– Za danas je bilo dosta razgovora, a sad sidi s kola – nacerio se i prijeteci dodao: – Samo polako i bez naglih pokreta, inače će tvoje dražesna ženica ostati udovica.

Roger se skamenio. Trebalo mu je nekoliko sekundi, da se pokrene. Polako je spustio pušku na pod, a zatim je sišao s kola. Clare je prestrašeno povikala, ali on je se nije usuđivao pogledati.

– Vidim da si poslušan momak i zbog toga te neću odmah ucmekati – bradati se grubo našalio.

U međuvremenu pridružila su mu se i druga dvojica. Pomogli su mu da zaveže Rogera za prednji kotač, a zatim su ušli u kola i počeli preturati stvari.

Clare ih je u tome htjela spriječiti, ali jedan od njih ju je grubo odgurnuo i prijeteci procijedio:

– Bilo bi ti pametnije da nam se makneš s puta.

– Ne moraš brinuti, doći će i na tebe red – grubo se našalio drugi.

Roger se divlje trzao, no time ništa nije postigao osim što mu se uže još dublje zarilo u meso.

– Što ćemo napraviti sa ženom, Jeff? – začuo je glas jednog od razbojnika.

– A što bismo mogli učiniti, osim da se malo pozabavimo s njom – odgovorio je drugi.

– A s onim tipom?

– Ostavit ćemo ga ovdje. Lešinari će nam sigurno biti zahvalni. Kad pronađu kola, sigurno će mi-

sliti da su to učinili Indijanci – nacerio se Jeff.

– Sa mnom učinite što hoćete, samo nju oslobodite! – preklinjući je Roger povikao.

Platno na kolima se odmaknulo i ispod njega se ukazala razbarušena glava jednog razbojnika.

– Tebi bi bilo najpametnije da se u ovo ne smiješaš. Tako ćeš si barem produžiti život – prosiktao je glasom punim poruge.

– Prokleti kojoti! Kako sam bio glup kad odmah nisam shvatio s kim imam posla! Bolje bi bilo da sam se namjerio na Pawneeje, jer bi oni sigurno imali više samilosti nego vi! – urlao je Roger.

– To bi tek vidio kad bi se našao u njihovom društvu, budalo! Vidim da sam se prevario kad sam pomislio da nam više nećeš stvarati poteškoće. Zbog toga bi bilo najbolje da malo odspavaš – iskesio se bandit, a zatim je iskočio iz kola.

Izvukao je revolver i primio ga za cijev. Snažno je zamahnuo, ali Roger je hitro izmaknuo glavu. Čovjek je bijesno opsovao, a zatim je ponovno zamahnuo. Drška je pogodila Rogera u sljepoočicu i on je izgubio svijest.

* * *

Roger je s mukom otvorio oči. U glavi mu je tutnjalo kao u mlinu. Htio je protrljati zatiljak, ali nije mogao ni pomaknuti ruku. Tek tad se sjetio da je vezan za kola. Nije znao koliko je vremena prošlo otkad ga je razbojnik onesvijestio. Panično se pitao što se u međuvremenu dogodilo s njegovom ženom. Iz kola nije dolazio nikakav zvuk.

Na licu je osjetio nešto vlažno. U sljedećem trenutku na njega je ponovno pala krupna kap kiše.

Znači to me je osvijestilo, pomislio je i pogledao u nebo na kojem su se nagomilali tmurni oblaci.

Unatoč svoj ozbiljnosti situacije, nije mogao a da se gorko ne nasmiješi pri pomisli da je sve done-

davno strahovao da će pasti kiša i razmekšati zemlju. To bi im samo otežalo kretanje, jer bi se teška kola najvjerojatnije zaglibila i konji ih ne bi mogli vući brzinom kojom je želio. Sad mu je to ionako bilo svejedno. Znao je da nikad neće stići u Considine.

U početku su padale krupne, ali rijetke kapi kiše, no ubrzo se spustio pravi pljusak. U tren oka odjeća je na njemu bila potpuno mokra. Zemlja ispod njega se raskvasila, tako da je uskoro sjedio u blatnoj kaljuži.

Kiša nije prestajala padati gotovo čitav sat, iako se njemu činilo da je protekla vječnost prije nego što se to dogodilo. Pokušao se pomaknuti, a onda je shvatio da je uspio olabaviti ruke! Iako je to bilo tek nekoliko milimetara, u njemu se probudila nada. Shvatio je da je kiša razmekšala konopac i da mu on više nije tako čvrsto pripijen uz tijelo. U njega je ušla neka nova snaga. Napregnuo se i pokušao još više olabaviti uže, no jedino što je postigao bilo je to da mu se je ono još dublje zarinulo u tijelo.

Unatoč strahovitoj boli nastavio je i dalje koprcati. To je konačno urodilo plodom, jer je osjetio kako se stisak oko njegove lijeve šake smanjio.

Pažljivo je oslušnuo jer mu se učinilo da je začuo neki šum. To se ponovilo i on je shvatio da to nije ništa drugo nego gromoglasno hrkanje. Zaključio je da su razbojnici po svemu sudeći odlučili da malo odspavaju.

Zabrinuto se upitao što se dogodilo s Clare. Pretpostavljao je da je nisu ubili, ali mogli su joj nauditi i na drugi način.

S mukom je odagnao zlokobne misli i ponovno pokušao osloboditi ruke. Nakon nekog vremena to mu je konačno pošlo za rukom. Prvo je oslobodio šaku na lijevoj, a odmah zatim i na desnoj ruci. Osjećao je strahovitu bol i kad je pogledao zapešća vidio je da je s njih gotovo

sasvim oguljena koža. Stisnuo je zube, a zatim je iz sare na lijevoj čizmi izvukao veliki lovački nož. Uvukao se u kola tiho poput Indijanca. Gotovo mu je pozlilo od prizora koji je ugledao. Clare je ležala na podu široko rastvorenih očiju. Lice joj je bilo prepuno plavih modrica, a iz ustiju joj je curio tanki mlaz krvi.

Pomislio je da su je zlikovci ubili, no ona se upravo u tom trenutku pomakla i tiho zastenjala. Otvorila je oči. Htjela je nešto reći, ali on joj je brzo dao znak da šuti.

Pogledao je trojicu bandita, no oni nisu ni slutili da se njihova žrtva oslobodila. Dvojica su se izvalili na podu nedaleko od Clare, dok je bradonja ležao na krevetu i blaženo hrkao. Njegove kožne hlače bile su tek napola navučene.

Roger je znao da više ne smije gubiti ni trenutka. Vrlo lako se moglo dogoditi da se svakog časa netko od razbojnika probudi i njegova sudbina bi bila zapečaćena.

Oprezno se nagnuo nad Jeffa, a zatim mu je jednim pokretom noža prerezao grlo. Začuo se tihi hropac, što je bilo sasvim dovoljno da se drugi bandit probudi. Njegova zbunjenost je kratko trajala, a onda se bacio na Rogera, no on je ispružio ruku u kojoj je držao nož i on se do drvene drške zarinuo u razbojnikovo tijelo. Ovaj je užasnuti povikao, a onda se beživotno skljkao preko Clare.

Roger se okrenuo prema posljednjem od svojih neprijatelja, ali tada je shvatio da je prekasno da bilo što učini. Bradonja je sjedio na rubu i u ruci držao pištolj. Onako polugol s oružjem u ruci predstavljao je komičnu sliku, ali Rogeru u tom trenutku nije bilo do šale.

— Od početka sam znao da bi bilo najbolje da te odmah ubijemo, ti vraže — procijedio je razbojnik.
— No nikad nije kasno da se pogreška ispravi.

Roger je probljedio jer je shvatio da više nema nikakve nade da

svlada protivnika. Ponosno se uspravio i prkosno rekao:

– Ne znam što još kekaš, kojote! Ionako si mi upropastio život.

Razbojnikovo lice se razvuklo u groznu grimasu, a zatim je podigao revolver i pažljivo naciljao, iako su ga od Rogera dijelila nepuna dva metra.

Odjeknuo je pucanj i Roger je iznenađeno shvatio da je još živ. Ne vjerujući vlastitim očima ugledao je kako se na bradonjinim prsima rascvjetava velika crvena mrlja. Pištolj mu je ispao iz ruke, a onda se srušio na leđa i ostao tako ležati.

Roger se okrenuo prema svojoj ženi i tek tad je počinjao shvaćati što se ustvari dogodilo. U njezinoj ruci još se pušio kolt koji je uzela

iz korica mrtvog bandita koji se stropoštao preko nje.

Neko je vrijeme ostala nepomična u tom položaju, kao da ne shvaća što se dogodilo, a onda je bacila daleko od sebe revolver i gorko zaplakala.

Roger joj je prišao i zagrlio je. Ona se izvukla iz njegova zagrljaja i sklopčala u kutu kola. Kad joj je ponovno pokušao prići, podigla je ruku kao da ga želi zaustaviti.

– Oni su... oni su me... – započela je drhtavim glasom.

Stavio joj je prst na usta i tiho rekao:

– Znam što su ti učinili, no najbolje je da to čim prije zaboravimo.

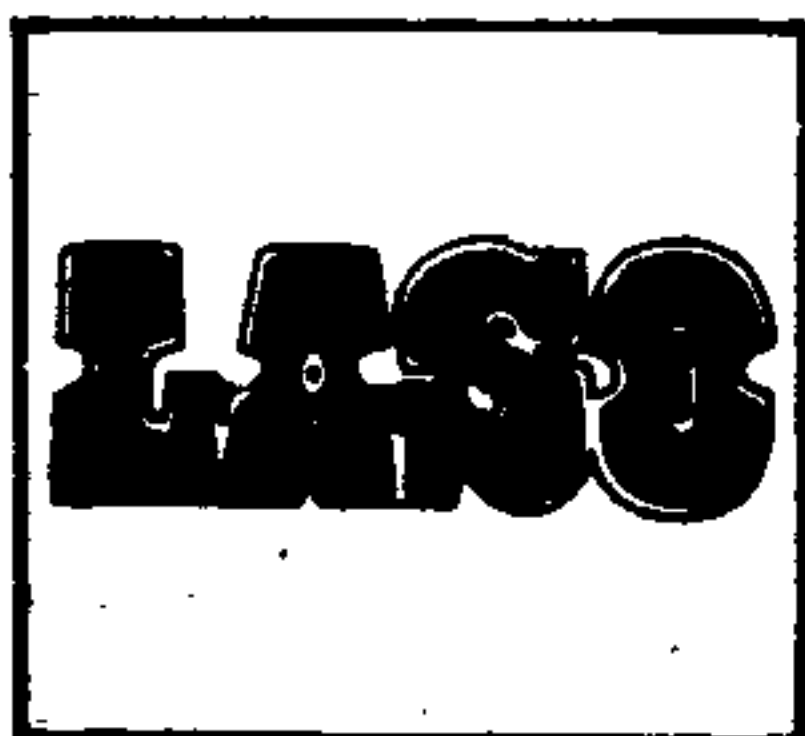
Nježno ju je poljubio i dodao:

– Baš kao što se zaboravlja ružan san.

KRAJ

U PRIPREMI:

Milo S. Peterson:
POKOLJ U KANJONU

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 1872.- d, a za 6 mjeseci 936.- d. U cijenu je uračunat popust. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa 3010-833-1216 »za Laso«.

Cijena za inozemstvo: DM 2,00, ASCH 10,00, SFRS 2,00, HFL 2,50. Cijena inozemne pretplate za šest mjeseci: DM 36,00, SKR 63,00, ASCH 250,00, FF 74,00, SFRS 36,00, HFL 37,00, US\$ 15,00.

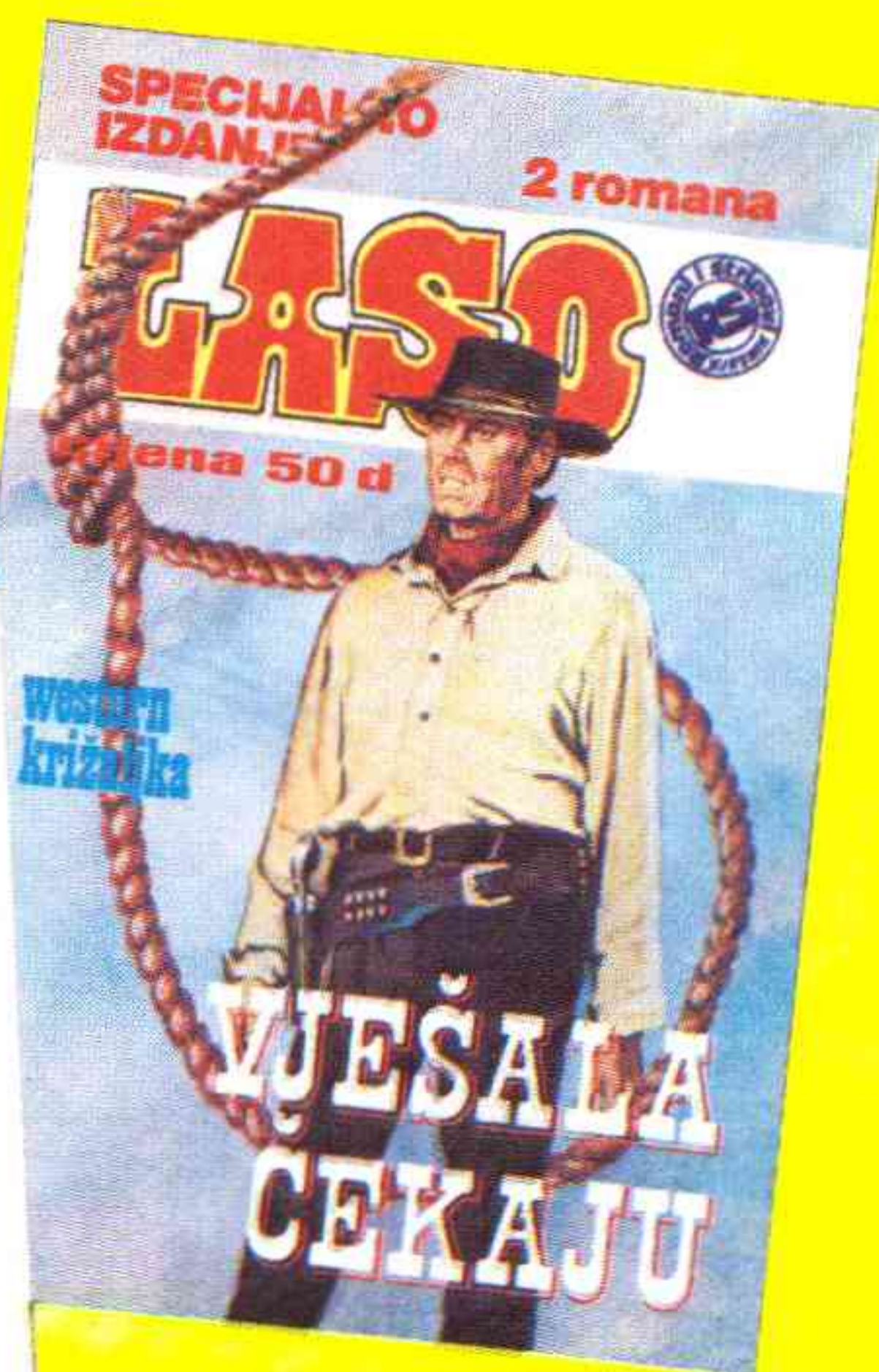
Uplata na devizni račun 30101-37-25730-3252051 kod – Zagrebačke banke Zagreb (za »LASO«).

Ekonomska propaganda: »Vjesnik«, Agencija za marketing, Zagreb, Trg bratstva i jedinstva 6.

Zadnja kolor stranica 30.000 d, c/b stranica 20.000 d.*

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 26. XI 1973.

Ne zaboravite!

LASO, posebno izdanje,
nalazi se kod Vašeg
prodavača novina!